

Israel, kärsivä Herran palvelija

Ristin Voitto -lehden Israel-keskustelu Israelin sotilaallisten
konfliktien aikoina 1960 – 1990-luvuilla

Juha Partanen
Käytännöllisen teologian pro gradu -tutkielma
Tammikuu 2017

HELSINGIN YLIOPISTO – HELSINGFORS UNIVERSITET

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion		Laitos – Institution	
Teologinen tiedekunta		Käytännöllisen teologian laitos	
Tekijä – Författare			
Partanen, Juha			
Työn nimi – Arbetets titel			
Israel, kärsivä Herran palvelija – Ristin Voitto -lehden Israel-keskustelu Israelin sotilaallisten konfliktien aikoina 1960 – 1990-luvuilla			
Oppiaine – Läroämne			
Käytännöllinen teologia			
Työn laji – Arbetets art		Aika – Datum	Sivumäärä – Sidoantal
Pro gradu		Tammikuu 2017	87
Tiivistelmä – Referat			
<p>Tutkin diskursseja, joilla Ristin Voitto -lehden (RV) Israel-keskustelussa puhutaan Israelista 1960 – 1990-luvuilla valtion sotilaallisten konfliktien aikoina ja niihin välittömästi liittyen.</p> <p>Tutkimustehtävänä oli vastata seuraaviin tutkimuskysymyksiin: Millaisen position RV:ssa sotilaallisten konfliktien aikoina julkaistujen kirjoitusten diskurssi rakentaa Israelille, minkälaisia teemoja RV:n Israel-diskurssissa muodostuu sotilaallisten konfliktien aikoina, miten hengellinen suhteutuu poliittiseen RV:n Israel-diskurssissa sotilaallisten konfliktien aikoina ja millainen teologinen kuva Israelista RV:n Israel-diskurssista sotilaallisten konfliktien aikoina rakentuu?</p> <p>Tutkimustehtävään ja -kysymyksiin vastatessa aineistona toimivat Israelin sotilaallisiin konflikteihin ajoittuvat Israel-keskustelua sisältävät RV-lehdet 1960-, 1970-, 1980- ja 1990-luvuilta. Analysoin aineistoa ja luokittelin diskurssianalyysejä hyödyntäen aineistosta nousevat yksittäiset nimittäjät teemoiksi, joiden pohjalta muodostuivat tutkimuskysymykset.</p> <p>RV:n Israel-diskurssi antaa Israelille useita positioita, joista merkittävimmät ovat nykyisen Israelin valtion asemoiminen Jumalan omaisuuskansaksi, raamatullisten ennustusten mukaisesti jälleen syntyneeksi Vanhan testamentin Israeliksi, Jumalan lopunajallisten suunnitelmien kohteeksi ja toteuttajaksi sekä hengellisestä todellisuudesta nousevan naapurimaidensa ja maailman yleisen vihan kohteeksi.</p> <p>RV:n Israel-diskurssia hallitseviksi teemoiksi nousevat raamatullisuus ja lopunajallisuus; kaikki Israeliin liittyvä perustellaan Raamatulla ja liittyy lopun aikoihin. Vahvaksi teemaksi kehittyi myös se, että suhtautuminen Israeliin vaikuttaa yksilöiden ja kansakuntien kohtaloihin joko siunauksen tai tuomion muodossa.</p> <p>Hengellinen ja poliittinen suhtautuvat RV:n Israel-diskurssissa toisiinsa siten, että hengellinen näkökulma antaa ylivoimaisen näkökyvyn ja ymmärryksen verrattuna poliittiseen näkökulmaan Israelin toiminnasta ja Lähi-idän tilanteista.</p> <p>RV:n Israel-diskurssin luoma teologinen kuva Israelista kiteytyy Israel-diskurssien positioiden ja siihen liittyvien teemojen kautta ajatukseen: Israel, kärsivä Herran palvelija. RV:n teologinen kuva myös tiivistää suurelta osin tutkimuksen Israel-diskurssin: Nykyinen Israel on asemastaan Jumalan omaisuuskansana kärsivä valtio, joka tänä päivänä toteuttaa Jumalan suunnitelmia maailman historian suhteen. Kristityn tulee puolustaa ja siunata nykyistä Israelia sen toimista riippumatta välttääkseen Israelin arvostelijoille varatun tuomion.</p>			
Avainsanat – Nyckelord			
Diskurssianalyysi, helluntailaisuus, Israel, Ristin Voitto -lehti, RV			
Säilytyspaikka – Förvaringställe			
Helsingin yliopiston kirjasto, Keskustakampuksen kirjasto, Teologia			
Muita tietoja			

Sisällysluettelo

1. Tutkimuksen lähtökohdat.....	1
1.1. Israelin valtio	2
1.2.1 Helluntailaisuus.....	4
1.2.2 Helluntailainen eskatologia.....	5
1.3. Ristin Voitto -lehti	8
1.4. Aikaisempi tutkimus aiheesta	9
2. Tutkimustehtävä ja sen toteuttaminen	12
2.1. Tutkimustehtävä.....	12
2.2. Tutkimusaineiston ja -menetelmien kuvaus.....	13
2.3. Tutkimusaineiston analyysi	15
3. Israel on elävää Jumalan Sanaa – Ristin Voiton raamatullinen ja eskatologinen Israel	19
3.1. Ristin Voiton Israel-keskustelun tekstit 1960 – 1990-luvuilla	19
3.2. Israelin suhteen nojaudumme Raamattuun	24
3.3. Meidän tulee rakastaa Jumalan omaisuuskansaa	31
3.4. Israel on valtava ajanmerkki	36
3.5. Israelilaiset palasivat epäuskossa.....	44
4. Me uskovat tiedämme – Ristin Voiton hengellinen ja poliittinen Israel	46
4.1. Ainoa ohjeemme on Raamattu.....	46
4.2. Saatana on vihastunut	57
4.3. Menestys siunaajille, tuomio kiroajille	60
4.4. Hengelliseen taisteluun Israelin puolesta.....	65
5. Israel, kärsivä Herran palvelija – Ristin Voiton teologinen Israel-kuva.....	69
5.1. Kärsivä Israel	69
5.2. Herran palvelija Israel.....	72
5.3. Kristus-hahmoinen Israel.....	73
6. Pohdinta ja johtopäätökset.....	75
Liitteet.....	78
Lähde- ja kirjallisuusluettelo.....	84
Lähteet ja apuneuvot.....	84
Kirjallisuus.....	84
Internet-lähteet	87

1. Tutkimuksen lähtökohdat

Pro gradu -työni tutkimustehtävänä on analysoida sitä, miten Ristin Voitto -lehti (RV) kuvaa Israelia 1960-, 1980- ja 1990-luvuilla valtion sotilaallisissa kriisitilanteissa. Israelin ja sen naapurivaltioiden konfliktit juuret ovat kaukana ja syvällä alueen asukkaiden ja sitä hallussaan pitäneiden vallanpitäjien historiassa. Tämän tutkimuksen historiassa keskitytään kuitenkin nykyisen, vuonna 1948 itsenäistyneen Israelin valtion historiaan, johon myös tarkasteltavat Israelin valtion sotilaalliset konfliktit sisältyvät. Tarkasteltavia konflikteja ovat kuuden päivän sota kesäkuussa 1967, Yom Kippur -sota lokakuussa 1973, Libanonin sota vuosina 1982 – 1983 sekä Persianlahden sota vuonna 1991.

Nykyinen Israelin valtio on koko historiansa ajan ollut maailman huomion kohteena ja eriasteisten sotilaallisten konfliktien näyttämö. Maa sijaitsee raamatullisella Pyhällä maalla, jonka historiallinen ja uskonnollinen merkitys on suuri kolmelle maailmanuskonnolle: kristinuskolle, juutalaisuudelle ja islamille. Israelin ja Lähi-idän alueiden tapahtumia ovat leimanneet myös suurvaltojen intressit alueen poliittisessa ilmastossa ja luonnonvarojen suhteen. Kylmän sodan aikana arabien ja Israelin konflikti yhdistyi vahvasti myös Neuvostoliiton ja Yhdysvaltojen sekä niiden liittolaisten väliseen taisteluun. Se on pysynyt edelleen otsikoissa terrorisminvastaisen sodan yhdistyessä kristityn ja islamilaisen maailman vastakkainasetteluun. Israel on myös maailman ainoa väestöltään juutalaisenemmistöinen valtio. Sen synty on yhteydessä Euroopan juutalaisten joukkomurhaan natsi-Saksassa toisen maailmansodan aikana.¹

Hannu Juusola esittää kirjassaan *Israelin historia*, että alueen väestöryhmien parissa on vallitsevana tulkintana historiaan ja nykyhetkeen kaksi myyttiä. Juutalaisten näkemyksen mukaan valtio syntyi juutalaisten palatessa maahan, josta roomalaiset olivat heidät aikanaan karkottaneet, ja toivat alueelle mukanaan modernin länsimaisen sivistyksen ja parantuneen elintason. Arabien johto ei kuitenkaan halunnut hyväksyä juutalaisten paluuoikeutta, vaan aloitti väkivaltaisen kampanjan juutalaisten ”heittämiseksi mereen”, rohkaisten samalla alueen arabeja pakenemaan alueelta sotatoimien tieltä. Juutalaisten mukaan arabit myös väittävät palestiinalaisten olevan kansa, vaikka historia ei tällaista kansaa tunne. Konflikti jatkuu, koska arabit eivät vielääkään hyväksyä Israelin olemassaolon oikeutusta. Tämän rinnalla kulkee toinen, vastakkainen

¹ Juusola 2005, 19—20.

palestiinalaisten tai arabien myytti. Tässä myytissä konnia ovat sionistit, joiden tarkoitus oli anastaa palestiinalaisilta heidän maansa. Sionististen suunnitelmien mukaan myös sadat tuhannet palestiinalaiset karkotettiin kodeistaan. Konflikti jatkuu, koska siionistien tehtävää jatkaa Israelin valtio, joka toimii aggressiivisesti ja kolonialistisesti palestiinalaisia kohtaan. Konflikti loppuu tämän myytin mukaan vasta, kun palestiinalaisten kokemat vääryydet on korjattu.²

Tutkimuksen kohteeksi valitsin RV-lehdet 1960 – 1990-luvuilta. Eräs syy tähän oli se, että Timo R. Stewartin väitöskirjatutkimus, jossa hän tarkastelee suomalaista kristillistä sionismia myös RV-lehtien kautta, päättyy 1960-luvun alkupuolelle. Stewart esittää jatkotutkimuksen kannalta mielenkiintoiseksi vuosikymmeneksi 1990-luvun. Tämän vuoksi on kiinnostavaa nähdä, muuttuuko RV-lehden tapa kuvata Israelia 1960-luvulta 1990-luvulle tultaessa.

Tutkimuksen kannalta välttämätöntä on ymmärtää yleisesti nykyisen Israelin valtion sekä tarkastelujaksoon kuuluvien sotilaallisten kriisien taustaa sekä aineiston lähdettä, RV-lehteä. Tutkimuksen ymmärtämistä helpottavat myös lehden julkaisijan eli Suomen helluntaiherätyksen ja erityisesti sen lopunaikojen teologian avaaminen.

1.1. Israelin valtio

Ensimmäinen juutalaissiirtokunta alueelle perustettiin vuonna 1878 nykyisen Tel Avivin lähelle. Merkittävässä määrin juutalaisten siirtolaisuus nykyisen Israelin alueelle alkoi vasta 1880-luvulla isompien aaltojen seurattessa 1900-luvun ensimmäisellä vuosikymmenen alussa ja 1910-luvun lopulla. Poliittisen sionismin alkuna pidetään Theodor Herzlin vuonna 1896 julkaisemaa manifestia *Juutalaisten valtio*. Herzlin johdolla pidetty ensimmäinen sionistikongressi Baselissa asetti vuonna 1897 tavoitteeksi juutalaiselle kansalle turvalliseksi tarkoitettun kodin perustamisen Palestiinan alueella. Seitsemännessä sionistikongressissa vuonna 1905 torjuttiin ajatus juutalaisten kodista muualla kuin Palestiinassa. Vuonna 1917 Iso-Britannia valloitti suuren osan Palestiinaa, ja antoi niin kutsutun Balfourin julistuksen, jossa se ilmoitti tukevansa juutalaisten ”kansallisen kodin” perustamista alueelleen. Yhdistyneiden kansakuntien edeltäjä, Kansainliitto, hyväksyi Palestiinan alueen Iso-Britannian mandaattialueeksi vuonna 1922.³

² Juusola 2005, 20.

³ Juusola 2005, 12; Mansfield 2003, 161—170; Shapira 2012, 17.

Toisen maailmansodan jälkeen paljastunut holokausti, eli kuuden miljoonan juutalaisen kansanmurha, muutti Euroopan henkisen tahtotilan juutalaisvaltion suhteen. USA painosti Palestiinan aluetta hallussaan toisen maailmansodan jälkeen pitänyttä Iso-Britanniaa sallimaan voimakkaan juutalaisten maahanmuuton. Iso-Britannia ratkaisi asian siirtämällä asian Yhdistyneiden kansakuntien käsiteltäväksi helmikuussa vuonna 1947. Elokuussa YK:n erityiskomissio suositteli alueen jakamista sekä juutalaiseksi että arabivaltioksi, jotka olisivat taloudellisesti yhtenäisiä, samoin kuin Jerusalemin ympäristöineen jättämistä kansainväliseksi alueeksi. Ehdotus meni läpi, sillä sekä Neuvostoliitto että USA äänestivät sen puolesta. Neuvostoliitto tulkitsi tuolloin, että Palestiinassa toimiva sionistinen liike taisteli vapautuakseen läntisestä imperialismista.⁴ Alueella alkoivat väkivaltaiset selkkaukset, jotka laajenivat täysimittaiseksi kansalaissodaksi. Vuonna 1948 Israel julistautui itsenäiseksi valtioksi. Sisällissota muuttuikin sen jälkeen luonteeltaan itsenäisyysodaksi Israelin ja ympäröivien arabimaiden välillä.⁵

Heinäkuussa 1949 alueelle saatiin YK:n avulla aselepo, jossa väliaikaisiksi rajoiksi sovittiin sen hetkiset rintamalinjat. Jerusalem jaettiin kahtia Länsi- ja Itä-Jerusalemiiksi; Jordania piti muiden arabimaiden vastuksesta huolimatta hallussaan niin kutsuttua Länsirannan aluetta sekä Itä-Jerusalemia ja Syyria Golanin aluetta. Varsinaista rauhansopimusta ei kuitenkaan kirjoitettu, sillä arabimaat vaativat Israelia vastaanottamaan kaikki alueelta paenneet arabit. Israel ei suostunut vaatimukseen, vaan yhdisti ne osaksi laajempia rauhanneuvotteluita. Palestiinan alueelle ja sen ympäristöön jäi vallitsevaksi olotilaksi epävakainen aselepo ja mittava pakolaisongelma.⁶

Vuoden 1967 sodassa Israel valtasi itselleen Gazan, Golanin, Länsirannan ja Siinain alueet sekä liitti Itä-Jerusalemin hallussaan olleeseen Jerusalemiin. Arabiliitto kieltäytyi tunnustamasta Israelin valtiota, samoin kuin rauhasta sekä neuvotteluista Israel-nimisen valtion kanssa. YK:n turvallisuusneuvosto teki päätöksen, jonka mukaan Israelin tulisi vetäytyä valtaamiltaan alueilta, ja että kaikilla alueen valtioilla olisi oikeus elää tunnustettujen ja turvallisten rajojen sisällä. Myös pakolaiskysymys tulisi ratkaista oikeudenmukaisesti.⁷

⁴ Mansfield 2003, 234—235; Juusola 2005, 58—61; Shapira, 92.

⁵ Juusola 2005, 13; Mansfield 2003, 235—236; Shapira, 155—174.

⁶ Mansfield 2003, 260—262; Juusola 2005, 71—83; Shapira, 175—176.

⁷ Juusola 2005, 14—15; Shapira, 295—306.

Vuonna 1973 alkoi niin kutsuttu Yom Kippur -sota. Israel ja Egypti solmivat vuonna 1978 USA:n avustamana Camp Davidissa esisopimuksen rauhasta, joka solmittiin vuoden 1979 maaliskuussa. Vuoden 1982 huhtikuussa Israel vetäytyi sopimuksen mukaisesti Siinailta pientä aluetta lukuun ottamatta. Vuoden 1982 kesäkuussa Israel hyökkäsi PLO:ta vastaan sen aseisiin Libanonissa. Saman vuoden syyskuussa tapahtuivat Shatillan ja Sabran pakolaisleirien joukkomurhat. Israel solmi rauhan Libanonin kanssa vuoden 1983 toukokuussa jättäen hallintaansa vain Etelä-Libanonissa ylläpitämänsä turvavyöhykkeen. Vuoden 1990 elokuussa Irak miehitti Kuwaitin ja sai vastaansa Yhdysvaltojen johtaman liittoutuman. Tilanne johti Persianlahden sotaan, joka käytiin tammi-helmikuussa 1991.⁸

1.2.1 Helluntailaisuus

Helluntaiherätys syntyi 1900-luvun alussa Yhdysvalloissa. Vuosisadan ensimmäisinä vuosikymmeninä siitä tuli maailmanlaajuinen. Vuonna 2000 helluntailaisia laskettiin olevan maailmassa yli 500 miljoonaa, mikä tekee siitä paitsi toiseksi suurimman kristillisen liikkeen katolisen kirkon jälkeen niin myös protestanttisen liikkeen valtavirran. Maailmanlaajuisesti helluntailiike koostuu kymmenistä tuhansista erilaisista seurakunnista, joille tunnusomaista on Jumalan Sanaan keskittyminen, Uuden testamentin seurakunnan toimintamallin ihannoiti sekä karismaattisuuden ja niin kutsuttujen armolahjojen, erityisesti Pyhän Hengen kasteen ja siihen liitetyn kielilläpuhumisen, puolesta puhuminen.⁹ Jumalan Sanaan eli Raamattuun keskittyminen viittaa siihen, että helluntailaisuudessa painotetaan konservatiiveille ja herätyskristillisille piireille ominaista kirjaimellista, niin kutsuttua biblisististä raamatunlukutapaa ja -tulkintaa.¹⁰

Suomessa helluntaiherätys on maallikkoliike, johon kuuluu noin 250 eri seurakuntaa sekä 45 000 jäsentä. Helluntailaisilla ei ole ollut virallista johtajaa tai katto-organisaatiota ennen kuin 2000-luvulla, jolloin rekisteröitiin uskonnollinen yhdyskunta nimeltä Suomen Helluntaikirkko. Liikkeellä ei myöskään ole ollut virallista uskontunnustusta ennen kuin helluntaikirkko on alkanut sitä kehittää tämän vuosisadan alussa. Käytännössä kaikki seurakunnat kuitenkin sitoutuvat apostoliseen uskontunnustukseen. Suomen helluntaikirkon asema on edelleen kiistelty, sillä perinteisesti helluntaiseurakunnat ovat olleet hyvin itsenäisiä ja

⁸ Juusola 2005, 15—16; Shapira, 326—338, 377—389, 422—427.

⁹ Ahonen 1994, 5—6; Dayton 1987, 23—26.

¹⁰ Stewart 2015, 211—212.

yhteistyö seurakuntien välillä on hoitunut yhdistysten ja vuotuisten kokoontumisten kautta. Yhdistyspohjaisia seurakuntia johtavat vanhimmistot ja yhdistyksen hallitus yhteistyössä pastoreiden kanssa. Kansainvälisesti suomalainen helluntailaisuus tunnetaan aktiivisesta lähetystyöstä. Suomessa helluntailiike on kasvanut suurimmaksi vapaiden suuntien edustajaksi. Sen jäsenmäärä on suunnilleen sama kuin ortodoksisessa kirkossa, jos mukaan lasketaan seurakuntien jäsenten lapset.¹¹

Helluntailaista teologiaa määritteli vuonna 1969 RV-lehden artikkeli *Mihin helluntailaiset uskovat*.¹² Artikkelin esipuheessa liikkeen uskon perustaksi ilmoitettiin yksinomaan Raamattu. Suhtautuminen uskontunnustuksiin oli periaatteessa kielteinen, koska ne voisivat ”himentää Raamatun asemaa.”¹³

1.2.2 Helluntailainen eskatologia

Tärkeä osa helluntailaista teologiaa on sen eskatologinen ajattelumalli, dispensationalismi, joka määrittelee myös liikkeen suhtautumista Israeliin. Dispensationalismiin kuuluu kirjaimellinen raamatunlukutapa sekä ajatus siitä, että Jumalalla on kaksi kansaa, juutalaiset ja seurakunta. Israelin ja kirkon tai seurakunnan erottaminen toisistaan on Charles C. Ryrien mukaan teologinen perustesti, jolla henkilön dispensationalistisen ajattelun voi todentaa. Jumalalla on Israelille ja seurakunnalle erilaiset tehtävä, joissa Israelilla on rooli profetioiden täyttymyksenä ja lopun aikaan liittyvien tapahtumien toimijana.

Dispensationalismiin kuuluu myös ajattelu, että Vanha ja Uusi testamentti liittyvät toisiinsa kirjaimellisen raamatuntulkinnan mukaan.¹⁴

Dispensaatio-sanalla viitataan Jumalan historiallisen ilmoituksen eri vaiheisiin, aikakausiin, jotka seuraavat toisiaan. Kussakin aikakaudessa Jumala hallitsee maailmaa erityisellä tavalla. Dispensationalismiin liittyy ajatus siitä, että Jeesus Kristus voi palata milloin tahansa takaisin, samoin kuin tempausoppi, jonka mukaan kristityt temmataan pilviin (1. Tess. 4:15-16) yleensä ennen suuren ahdistuksen aikaa, joka kestää seitsemän vuotta. Suuren ahdistuksen aika (myös vihan aika, Jaakobin ahdistus) alkaa siitä, kun lopun aikana ilmestyvä Antikristus aloittaa yhteistyön Israelin kanssa ja huipentuu Harmageddonin taisteluun. Tätä seuraa Jeesuksen paluu maan päälle, jonne hän perustaa tuhatvuotisen

¹¹ Ahonen 1994, 5, 388.

¹² RV 27.3.1969, 10, *Mihin helluntailaiset uskovat*.

¹³ Ahonen 1994, 325—326.

¹⁴ Sawyer 2000, 83, Ruotsila 2007, 182—184, Ryrie 2007, 46, 172, Stewart 2015, 55; Kuosmanen 1984, 166—202.

valtakunnan, Vanhan testamentin profetioiden täyttymyksen. Israel on dispensationalistisen tulkinnan mukaan Raamatussa aina kansallinen Israel ja etniset juutalaiset, ei koskaan kirkko tai seurakunta. Seurakunnan ei ajatella olevan Vanhan testamentin profetioiden tai kirjoitusten täyttymys, vaan seuraus siitä, että Israel torjui Jeesuksen, Messiaansa. Seurakunnan aikakausi päättyykin tempaukseen, jonka jälkeen Jumalan alkuperäinen suunnitelma Israelille käynnistyy uudestaan.¹⁵

Dispensationalistiset tulkinnat saivat huomattavan jalansijan Suomessa vapaakirkollisuuden ja erityisesti helluntailiikkeen keskuudessa. Israel- ja juutalaiskeskeinen profetiatulkinta sai uutta voimaa Israelin valtion syntymän jälkeen; tapahtuma todisti, että Raamattu oli kirjaimellisesti totta ja luotettava. Tapahtumaa pidettiin helluntailaistenkin parissa jopa yliluonnollisena tapahtumana.¹⁶ Tästä kertoo myös ote lähetystyöntekijä Toimi Yrjölän kirjoituksesta *Elävä toivo* RV:sta vuodelta 1950:

Israelin valtakunnan perustaminen, Jerusalemin jälleenrakentaminen aivan täsmälleen profeetta Jeremian yli 2600 vuotta sitten julistaman ennustuksen mukaisesti, ovat sellaisia tosiasioita profetian täyttymisen puolesta, että sen ihmisen täytyy olla sokea ja tyhmä, joka ei sitä huomaa.¹⁷

Israelin syntymä ei ollut vain ainutlaatuinen tapahtuma, vaan siitä seurasi se, että Raamatun todellisuuden saattoi nyt kokea jatkuvana todellisuutena. Israeliin saattoi matkustaa ja palata matkamuistojen kanssa.¹⁸

Helluntailiikkeen äänenkannattaja RV-lehti sisälsi runsaasti eskatologiaa ja lopun aikoihin liittyviä artikkeleita. RV-lehden lukijat saivat myös lukea laajasti artikkeleita ulkomaisista helluntailaisista ja muista herätyskristillisistä lehdistä. Dispensationalismin mukaisesti lehti välitti viestiä, että Jeesuksen tulemus on lähellä, ja uskovat temmataan pian häntä vastaan pilviin, minkä jälkeen Antikristus ottaa vähäksi aikaa vallan. Seurakunnan poistuttua juutalaiset palaavat Jumalan suunnitelmien keskiöön, mutta joutuvat antikristuksen piinaamiksi ”vihan aikana”. Kärsimykset päättyvät Jeesuksen toiseen tulemukseen, jota seuraa tuhatvuotinen valtakunta maan päällä ja vasta sitten maailmanloppu, viimeinen tuomio.¹⁹

Ristin Voiton artikkeli *Mihin helluntailaiset uskovat?* vuodelta 1969 vahvistaa myös suomalaisen helluntailiikkeen dispensationalistisen näkemyksen

¹⁵ Sawyer 2000, 83—84, Ruotsila 2007, 182, 184; Menzies & Horton, 216—226.

¹⁶ Stewart 2015, 122, 151, 175; Kuosmanen 1984, 24.

¹⁷ RV Syyskuu II 1 1950, 247—248, Toimi Yrjölä, *Elävä toivo*.

¹⁸ Stewart 2015, 176.

¹⁹ Stewart 2015, 123—125.

lopun ajoista. Lopun aikaan sisältyvät artikkelin mukaan seuraavat tapahtumat: Jeesus tulee takaisin ja tempaa ”valvovan” morsiusseurakunnan taivaaseen juhlimaan Karitsan häitä. Tämän jälkeen maan päällä alkaa ”hirveä” antikristuksen vaivanaika, jonka päätyttyä Kristus perustaa maan päälle tuhatvuotisen valtakunnan. Tuhat vuotta kestävä valtakunnan lopuksi saatana päästetään vapaaksi ”villitsemään” kaikkia kansoja, mutta hänen valtakautensa on lyhyt päättyen viimeiseen tuomioon. Vanhurskaille on varattu iankaikkinen ”taivaan kirkkaus”, mutta epäuskoiset joutuvat ”loppumattomaan” kadotukseen. Kaiken tämän jälkeen Jumala luo uudet taivaat ja maan, jossa asuu vain vanhurskaita.²⁰

Suomalaisen helluntailiikkeen historiaan perehtyneet Jouko ja Samuel Ruohomäki sekä RV-lehden entinen päätoimittaja Tapio Sopenen toimittivat RV-lehden satavuotisen historiikin vuonna 2012. Samuel Ruohomäen mukaan RV-lehden vuosikertojen teologinen kestoaihe on siis selkeästi ollut lopunaikoihin liittyvät kirjoitukset, lyhyesti eskatologia. Helluntailais-eskatologinen tulkintamalli ”syötettiin valmiina”, eikä vaihtoehtoisia tulkintoja esitetty. Muita tulkintoja alettiin käsitellä tasavertaisina toisiinsa nähden vasta myöhemmin, eli 2000-luvuilla julkaistuissa kirjoituksissa. Teologisesti kiinnostavin ja palstamäärältään suurin aihe lopunaikojen kanssa on helluntailiikkeen eskatologiaan liittyvä Israel-teologia, jolla tarkoitetaan oppia modernin Israelin valtion suhteesta lopunaikoihin.²¹

Myös Timo R. Stewart kiinnitti väitöskirjassaan huomiota RV-lehteen. Stewartkin toteaa lehden sisältäneen runsaasti lopunaikoja käsitteleviä artikkeleita ja evankelioimisen kiirettä. Lehti seurasi Stewartin mukaan Palestiinan alueen tapahtumia Jeesuksen toisen tulemuksen enteinä. Raamatusta tukea ajatuksille löytyi erityisesti Jeesuksen viikunapuu-vertauksesta ja Hesekielin näystä kuolleiden luiden laaksosta.²² RV-lehdessä Israelin valtion synty nähtiin ”ilman muuta Raamatun ennustusten täyttymyksenä ja valtavana ajan merkinä”. Kaikki ei kuitenkaan ollut vielä tapahtunut Israelin valtion syntyessä, vaan kirjoittelussa todettiin Jerusalemin olevan yhä ”pakanain tallattavana” -tilassa.²³ Tästä esimerkkinä ovat Ensio Lehtosen, Ristin Voiton päätoimittajan ajatukset vuodelta 1956:

²⁰ RV 27.3.1969, 10, *Mihin helluntailaiset uskovat*.

²¹ Ruohomäki & al. 2012, 232—235.

²² Stewart 2015, 122—123.

²³ Stewart 2015, 150—153.

Jos Israelin ja sen ympärillä olevien arabialaisten valtioiden välillä puhkeaa sota, voi Jerusalemin kohtalo muuttua yhdessä yössä. Maailman kansat saattavat lukea aamulehdistä uutisen vanhan Jerusalemin valtauksesta. Se on silloin tapahtunut tosiasia. Se ei muutu enää YK:n tarkkailijain vastalauseitten ponsilla. Israel on saanut takaisin sen, minkä Jumala on sille luvannut. - -
Mutta se vain silloin tiedetään, että pakanain ajat ovat päättyneet.²⁴

Tilanne muuttuikin lähes yhdessä yössä vuonna 1967 Israelin saatua haltuunsa myös Itä-Jerusalemin niin kutsutussa kuuden päivän sodassa. Helluntailiikkeellä oli myös oma asiantuntijaedustajansa Galileassa, raamattutyötä tekevä Kaarlo O. Syväntö, jonka luona monet Israelista kirjoittaneet vierailivat ja jonka terveisiä ja näkemyksiä luettiin usein Ristin Voiton sivuilta.²⁵ 1970-luvulla RV-lehdessä julkaistiin Shalom Israel -palsta neljän – viiden lehden numeron välein. 1980-luvulla palsta jatkui Shalom-palstan nimellä, mutta 1990-luvulle tultaessa palsta oli jo lopetettu. Persianlahden sodasta kirjoitettiin kuitenkin pääkirjoituksissa ja muissa artikkeleissa usein.

1.3. Ristin Voitto -lehti

Ristin Voitto -lehden historiikin toimittajien mukaan lehti on tarjonnut foorumin herätysliikkeen sisäiselle vuoropuhelulle, ”liiman, joka on pitänyt palaset yhdessä”. RV-lehti on toiminut myös yhteisön itseymmärryksen muokkaajana ja selittäjänä. Lehden merkitys näkyy toimittajien mukaan myös siinä, miten se on koonnut monin tavoin hajanaista helluntaiherätystä.²⁶ Ristin Voiton merkitys opilliselle yhtenäisyydelle on ollut suuri, joten sen linjasta on usein myös keskusteltu. Jos lehden linja ei ole vastannut ”kentän ääntä” tai joku on pyrkinyt käyttämään lehteä omien henkilökohtaisten näkemystensä kanavana, linja on joutunut arvostelun kohteeksi.²⁷ Lehden sisältö on kirjoitettu liikkeen omalle välle, joten lehden sisällössä tapahtuvat muutokset viestivät myös liikkeen sisäisistä muutoksista.

Helluntailiikkeellä ei ollut ennen 2000-lukua keskusjohtoa, joten Ristin Voiton päätoimittajan merkitys on ollut helluntailiikkeessä yhteisöllisesti merkittävä. Päätoimittaja on usein edustanut helluntaiherätystä myös ulospäin ottamalla kantaa kristillisiin ilmiöihin, yhteisöihin ja yhteiskunnallisiin ilmiöihin. Yksittäiset helluntaiseurakunnat ovat lehden omistajia, joten ne myös ovat halunneet vaikuttaa lehden sisältöön.²⁸ Ruohomäen mukaan helluntaiherätys

²⁴ Lehtonen 1956, 158.

²⁵ Stewart 2015, 182.

²⁶ Ruohomäki&al. 2012, 7—8; Ahonen 1994, 355.

²⁷ Ahonen 1994, 356.

²⁸ Ruohomäki&al. 2012, 8.

vastasi ennen 1970-lukua yhteiskunnallisiin muutoksiin julistuspainotteisesti, mutta alkoi sen jälkeen herätä yhteiskuntavastuuseen. Muutos yhteiskunnallisempaan suuntaan näkyi siten, että hengellisestä retoriikasta siirryttiin materiaaliseen todellisuuteen. Eino Ahosen toimiessa päätoimittajana (1971—1978) yhteiskunnalliset kannanotot näkyivät pääkirjoituksissa ja julkaistujen kirjoitusten valinnoissa sekä erityisesti selkokielisissä mielipiteenilmaisuissa yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden puolesta. Ahosen jälkeen päätoimittajaksi tuli Valtter Luoto, joka yleisesti jatkoi Ahosen linjoilla, mutta toi uutena kirjoituksiin vuoropuhelun muiden kirkkojen kanssa.²⁹ Päävastuu lehden suunnittelusta ja sisällöstä oli päätoimittajalla, toimitussihteerillä ja toimittajilla, joista päätoimittajalla oli runsaasti myös muita vastuita.³⁰ Tutkimuksen kannalta päätoimittajat ovat merkittäviä kirjoittajia tarkasteltavien konfliktien aikoina sen suhteen, mitä RV kirjoittaa Israelin sotiin liittyen ja tarkasteltaessa muutoksia Israel-keskustelussa.

1.4. Aikaisempi tutkimus aiheesta

Helluntaiherätystä on tutkittu Suomessa vähän yliopistotasolla ja RV-lehteä siten vielä vähemmän. Sirpa Viitanen on pro gradu -työssään *Helluntailainen uskonnollisuus Ristin Voiton valossa*³¹ vuodelta 1984 tutkinut helluntaiherätystä RV:n artikkelien pohjalta. RV-lehteä on yhtenä lähteistä käytetty myös Virva Kransin vuoden 2003 kirkkohistorian pro gradu -työssä *Neuvostoliiton kaatumisen ja kommunismin romahtamisen kuvaus Suomen kirkollisessa lehdistössä*³². Seppo J. Hartikainen on vuonna 1998 tutkinut Ristin Voiton kustantajaa pro gradu -työssään *Ristin Voitto –kustannusliikkeen kustannuspolitiikka helluntaiherätyksen hengellisen elämän kuvaajana 1911 – 1994*³³. Vuodelta 2003 on Totti Toivosen kirkkohistorian pro gradu -työ *Palestiinan kysymys Suomen kirkollisessa lehdissä 1944 – 1949*³⁴, mutta sen tarkastelema ajanjakso ja lähteet, Teologinen Aikakauskirja sekä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon sisällä syntynyt aineisto eivät kohtaa omassa tutkimuksessani.

Maria-Katariina Kanervikkoahon Suomen historian pro gradu -tutkielma *Israel-Palestiina Ristin Voitto -lehdessä 1947 – 1999* on oman tutkimukseni kannalta mielenkiintoinen. Kanervikkoaho tarkasteli vuonna 2010 Israel-

²⁹ Ruohomäki&al. 2012, 213—214.

³⁰ Ruohomäki&al. 2012, 229, 231.

³¹ Viitanen 1984.

³² Krans 2003.

³³ Hartikainen 1998.

³⁴ Toivonen 2003.

Palestiina aiheisia keskusteluita RV-lehdessä. Tutkimuksessa lähestyttiin aihetta erilaisten etnis-uskonnollisten ryhmien kautta. RV-lehden Israel-Palestiina-aiheiset kirjoitukset voidaan tutkielman mukaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään: hengellisiin opetuskirjoituksiin ja uutisoiviin tai tietoa jakaviin kirjoituksiin. Kirjoituksiin liittyy myös pyrkimys hengellistää uutiset ja löytämään ilmiöille selitys Raamatusta. Ristin Voiton kirjoituksissa koko Israel-Palestiinan konfliktille löydetään hengellinen selitys, jossa juutalaiset edustavat hyvää ja Jumalan suunnitelmien toteutumista. Juutalaiset nähdään myös Jumalan valittuna kansana, joilla on oikeus ”Luvattun maan” hallintaan. Palestiinalaisiin ja heidän vaatimuksiinsa omasta valtiosta suhtaudutaan negatiivisemmin. Israel-Palestiinan alueen kristittyihin suhtaudutaan kaksijakoisesti: messiaanisia juutalaisia ihannoidaan ja pidetään esikuvallisina kristittyinä, arabikristittyihin suhtaudutaan vanhemmissa kirjoituksilla varauksin, mutta uudemmissa heidät nähdään myönteisemmässä valossa.³⁵

Ensimmäinen Suomen helluntaiherätystä ja RV-lehteä koskeva sosiologian kenttään kuuluva väitöskirja on vuodelta 2005: Eila Kurjen *Näkyvä ja näkymätön. Nainen Suomen helluntailiikkeen kentällä*³⁶. Sen lähteinä ovat vuosien 1993 – 2004 Ristin Voitossa julkaistut mielipide- ja opetuskirjoitukset ja tutkimusmetodina diskurssianalyysi, mikä tuo sen näiltä osin lähellä tutkimustani.

Aikaisemmasta tutkimuksesta tärkein ja tuorein on kuitenkin Timo R. Stewartin vuonna 2015 tarkastettu valtiotieteen kenttään kuuluva väitöskirja *Ja Sana tuli valtioksi: Suomalaisen kristillisen sionismin aatehistoria*. Stewart tarkastelee syitä suomalaiseen kristilliseen sionismiin, jota hän kuvailee myös sanaparilla ”Israel-harrastus”. Stewart löytää tutkimuksessaan kolme syytä suomalaisten erityiseen ja poikkeavan suureen kiinnostukseen Palestiinan aluetta, Israelia, juutalaisia ja Raamatun profetioita kohtaan. Ensimmäinen näistä oli pappien ja teologien Palestiinan alueelle suuntautuneet matkat ja niihin liittyvät matkakertomukset. Toinen tekijä oli lähetystyö, jonka välityksellä Suomeen syntyi Stewartin mukaan pieni, mutta vaikutusvaltainen Palestiinan asiantuntijoiden joukko. Kolmas syy oli 1900-luvun alun jälkeen yleistynyt profetioita koskeva kirjoittelu, jossa yhdistettiin tapahtumat Israelissa ja Palestiinan alueella Raamatun ennustusten toteutumiseen.³⁷

³⁵ Kanervikkoaho 2010, 95—96.

³⁶ Kurki 2005.

³⁷ Stewart 2015, 4, 226—227.

Stewart selittää väitöskirjassaan myös sitä, miksi suomalainen Israel-harrastus oli juuriltaan erilaista kuin muualla. Hän mainitsee kehitykselle kolme syytä: Ensimmäiseksi, Suomen ja Israelin kokemukset ja kohtalot tulkittiin pienien ja sitkeiden Jumalaa palvelleiden kansojen taisteluksi vaikeassa ympäristössä itäistä vihollista vastaan. Stewartin mukaan myös maiden sinivalkoisten lippujen tulkittiin symboloivan valtioiden yhteyttä. Toiseksi, Suomessa oli jo pitkään vaikuttanut uuspietistinen, herätysliikepohjainen kristillisuus Suomen evankelis-luterilaisen kirkon sisällä, mikä lisäsi Israel-näkemyksen tunnettavuutta ja kaikupohjaa. Kolmanneksi tekijäksi Stewart mainitsee suuren merkityksen omanneet yksilöt, näistä nimeltä mainiten kolme henkilöä: Ristin Voiton päätoimittajanakin toimineen Ensio Lehtosen, Aili Havaksen ja Aapeli Saarisalon, joista viimeinen on Stewartin mukaan ollut useimpien suomalaisten Israel-järjestöjen taustavaikuttaja.³⁸

Mielenkiintoinen tutkimus on myös Stewartin väitöskirjaa edeltänyt pro gradu -työ *Siionin puolesta – Kristillinen sionismi Suomen kristillisessä liitossa 1970-luvulla*³⁹. Stewartin poliittisen historian tutkimuksessa tarkastellaan useita myös Ristin Voiton teksteissä esiintyvien vaikuttajien ja kirjoittajien näkemyksiä ja kirjoituksia.

Stewartin tutkimuksen löydöksiä hyödynnän omassa tutkimuksessani peilaamalla niitä RV-lehdessä Israelin tarkasteltavien sotilaallisten konfliktien aikana julkaistuihin kirjoituksiin. Stewartin ensimmäistä löydöstä voi peilata siihen, miten RV-lehdessä Israel-kuvaa luovat erilaiset matkakertomukset tai -kokemukset. Toista löydöstä, lähetystyön mukanaan tuomaa asiantuntijuutta voi tarkastella siitä näkökulmasta, miten ilmiö näkyy myös RV-lehden kirjoituksissa. Myös kolmannen löydöksen, Raamatun ennustusten toteutumisen liittäminen Israeliin ja alueen tapahtumiin, näkyminen RV-lehden kirjoituksissa on selkeä tarkastelun kohde.

³⁸ Stewart 2015, 230—231; Uutistamo.fi.

³⁹ Stewart 2007.

2. Tutkimustehtävä ja sen toteuttaminen

2.1. Tutkimustehtävä

Tutkimustehtävänäni on tutkia RV-lehden Israel-kuvaa 1960 – 1990-luvuilla. Tutkimustehtävää rajaan siihen, miten RV-lehti kuvaa Israelia 1960 – 1990-luvulla valtion kohtaamien sotilaallisten kriisien aikana ja niihin välittömästi liittyen. Tutkimustehtävän voi muotoilla myös siten, että tarkastelen RV-lehden Israel-diskurssia edellä mainittujen sotilaallisiin kriiseihin liittyvien ajanjaksojen osalta. Tutkimuksen kohteena ovat vain lehden kirjoitukset, eivät kirjoittajien taustat tai poliittinen liikehdintä tai sen synty Suomessa.

Hannu Juusolan *Israelin historia*⁴⁰ ja Peter Mansfieldin *A History of the Middle East* teosten⁴¹ pohjalta Israelin valtion sotilaallisiksi kriisiajoiksi voidaan 1960 – 1990-luvuilla määritellä seuraavat ajanjaksot:

1. Kuuden päivän sota kesäkuussa 1967 (5.6. – 10.6.)
2. Yom Kippur -sota lokakuussa 1973 (6.10. – 25.10.)
3. Libanonin sota 1982 – 1983 (kesäkuu 1982 – toukokuu 1983) sisältäen Sabran ja Shatillan verilöylyt.
4. Persianlahden sotaan liittyvät Irakin ohjusiskut Israeliin 1991 (16.1. – 28.2.)

Israelin valtion sotilaalliset kriisiajat ovat valikoituneet tarkasteltaviksi monista syistä. Kysymyksessä on retorista tarkastelua sivuava tutkimus; retoriikkaa esiintyy erityisesti konfliktitilanteissa, joista Israelin sotilaallisissa kriiseissä naapurivaltioiden kesken on myös kysymys.⁴² Toiseksi Suomen helluntaiherätyksen eskatologiassa, erityisesti siihen olennaisesti liittyvässä dispensationalismissa, painottuvat apokalyptiset ja sotilaalliset kriisit ja niiden odotus. Lisäksi Israelin historiasta saa varsin sotaosan kuvan myös Vanhan testamentin kuvausten pohjalta esimerkiksi Luvatum maan valloituksesta, sekä apokryfikirjojen pohjalta, esimerkiksi makkabealaiskirjoista.

Tutkimustehtävään vastattaviksi tutkimuskysymyksiksi valikoituivat aineistoon tutustumisen jälkeen seuraavat:

1. Millaisen position RV-lehdessä sotilaallisten kriisien aikaan julkaistujen kirjoitusten diskurssi rakentaa Israelille?

⁴⁰ Juusola 2005, 128—221.

⁴¹ Mansfield 2003, 274—322; 335—340.

⁴² Sakaranaho 2001, 14—15.

2. Minkälaisia teemoja RV-lehtien Israel-diskurssista muodostaa sotilaallisten kriisien aikoina?
3. Miten hengellinen suhteutuu poliittiseen RV-lehtien Israel-diskurssissa sotilaallisten kriisien aikaan?
4. Millainen teologinen kuva RV-lehtien Israel-diskurssista rakentuu sotilaallisten kriisien aikaan?

2.2. Tutkimusaineiston ja -menetelmien kuvaus

Tutkimuksen kohderyhmänä toimivat Ristin Voitto -lehdet 1960-, 1970-, 1980- ja 1990-luvuilta. Tutkimuksen aineisto on digitaalisessa muodossa CD-levyillä, jotka hankin kesällä 2015. Aikamedia Oy julkaisi vuonna 2004 digitaalisesti CD-levyille tallennetun PDF-muotoisen kokoelman vuosien 1912—2004 lehdistä nimellä *Digi-RV: Ristin Voitto*. Kokoelmaan kuuluvissa CD-levyissä on kukin vuosikymmen tallennettu omalle levyilleen. Kultakin levyiltä löytyvät myös yksittäiset vuosikerrat omina tiedostoinaan. Vuosikertatiedostot avatessa ohjelman käyttäjän näkyviin tulevat kunkin vuoden yksittäiset RV-lehden numerot. RV-lehden yksittäisiä numeroita voi selata näköispainoksina. Yksittäiseen lehteen, vuosikertaan ja kokonaiseen vuosikymmeneen voi kohdistaa sanahakuja mukaan liitetyn Acrobat Reader PDF -ohjelman avulla.

Tutkimustehtävään ja -kysymyksiin vastatessa tarkastelin RV-lehden kirjoitettuja tekstejä, joihin kohdistin diskurssianalyysin. Analyysiä hyödyntäen aineistosta rakentui yksittäisten nimittäjien kautta laajempia kokonaisteemoja, joiden pohjalta muodostin tutkimuskysymykset.

Diskurssi itsessään on sosiaalinen käytäntö – sekä puhe- että ajattelutapa – joka suuntaa ja järjestää sekä toimintaamme että käsityksiämme itsestämme ja muista. Se mahdollistaa yhteiset välineet jostakin ilmiöstä tai aiheesta käytävään keskusteluun diskurssin sisällä. Samalla se kuitenkin rajoittaa muita mahdollisia tapoja kyseisen ilmiön näkemiseen. Diskurssit asettavat siis tietynlaisen merkityksen ensisijaiseksi.⁴³ Diskurssien suhteen tässä tutkimuksessa keskitytään niihin väyliin, jotka toimivat tutkimusaineistoon kuuluvien tekstien suhteen.

Barbara Johnstonen mukaan diskurssianalyysi on systemaattinen, täsmällinen tapa löytää vastauksia tutkimuskysymyksiin. Johnstonen näkemyksen mukaan sitä käytetään etsittäessä vastauksia hyvin erilaisiin kysymyksiin. Johnstonella ei ole diskurssianalyysille mitään yksiselitteistä, universaalialia

⁴³ Foucault 1980, 93; Hall 1999, 103; Fairclough 2001, viii–ix.

määritelmää, mutta sitä harjoittavat käsittävät diskurssin viittaavan mihin tahansa puheeseen, kirjoitukseen tai merkitsemiseen (signing), ja analyysin puolestaan erilaisiin systemaattisiin tapoihin erotella ja tarkastella asioita eri näkökulmista tai tavoin. Diskurssianalyysia harjoittava työstää tekstejä ennen kaikkea ymmärtääkseen niiden kontekstin ja selvittääkseen syyt siihen, miksi tekstit ovat sellaisia kuin ovat, eivätkä toisenlaisia.⁴⁴ Diskurssi, eli se mitä kirjoitetaan ja kuinka kirjoitetaan, liittyy kirjoittajan maailmankuvaan⁴⁵.

Suomalaisen näkökulman diskurssianalyysiin tarjoaa Tuula Sakaranaho. Diskurssianalyysi voidaan hänen mukaansa käsittää väljäksi teoreettiseksi viitekehykseksi, jonka sisällä voidaan käyttää ja kehitellä erilaisia tekstin analyysimenetelmiä. Diskurssianalyysissa ollaan kuitenkin aina kiinnostuneita siitä, miten sosiaaliset toimijat käyttävät kieltä tavoitteellisena toimintana erilaisissa yhteiskunnallisissa tilanteissa, ja siitä, miten sosiaalinen todellisuus rakentuu kielenkäytössä. Sakaranahon mukaan diskurssianalyysissä käsitellään instituutioiden, esimerkiksi tämän tutkimuksen yhteydessä helluntailiikkeen ja sen pää-äänenkannattajan RV-lehden, vaikutusta kielenkäyttöön, pyritään valtasuhteiden paljastamiseen, jotka ovat yhteiskunnallisten käytänteiden taustalla, nostetaan esiin itsestäänselvyytenä otettuja hegemonisia diskursseja, sekä osoitetaan niiden valta-aseman pohjautuminen rakenteisiin. Havainnot ovat havainnoitsijan ja aineiston välistä vuorovaikutusta. Diskurssi on yksinkertaisimmillaan sanomisen tapa, ja sitä, miten tuolla sanomisen tavalla muovataan todellisuutta.⁴⁶ Analyysin kohteena on siis diskursiivinen esitystapa, käytännöllisemmin ilmaistuna kerronta, ja se, miten esimerkiksi tutkimuksen tapauksessa Ristin Voiton teksteissä tuotetaan merkityksiä.⁴⁷

Diskurssien analyysi liittyy siis vahvasti valtasuhteiden havainnointiin. Valtasuhteita tässä tutkimuksessa edustavat tavat, joilla Israelista ja arabimaista, Raamattuun uskovista ja muista kristityistä, omaisuuskansasta ja muista kansoista, oikeasta tiedosta ja vääristyneestä tiedosta sekä Israeliin suhtautumisen tapojen seurauksista puhutaan. Vallankäyttöön liittyen diskurssianalyysi sai 1960-luvun puolivälin jälkeen Ranskassa uudenlaisen merkityksen etenkin Michel Foucault'n (1926 – 1984) ansiosta. Diskursseja ohjaavat usein julkilausumattomat säännöt siitä, mitä missäkin tilanteessa on lupa sanoa, miten sanoa ja kuka voi sanoa.

⁴⁴ Johnstone 2008, xiii, 29–30.

⁴⁵ Johnstone 2008, 73.

⁴⁶ Sakaranaho 2001, 11.

⁴⁷ Eskola & Suoranta 1998, 195; Jokinen et al. 1993, 9–10, 26–27, Metsämuuronen 2006, 106.

Säännöt vaihtelevat kielellisen, kulttuurisen, sosiaalisen jne. kontekstin ja kielenkäyttäjien kompetenssin mukaan. Kielen avulla säädellään ihmisten tiedon määrää ja vaikutetaan niin asenteisiin kuin käyttäytymiseen.⁴⁸

Yhteisölliset, kuten tutkimuksen taustayhteisön helluntailiikkeen, diskurssit ovat Remeksen mukaan melko pysyvinä, mutta ne voivat ajan myötä myös muuttua.⁴⁹ Tähän viittaa myös Michel Foucault teoksessaan *Tiedon hierarkia* todeten, että diskurssin korvautumisella toisella ei tarkoiteta aina suoranaisesti sitä, että kokonainen täysin uusien kohteiden, lausumisten, käsitteiden ja teoreettisten valintojen maailma tulee esiin valmiina ja järjestäytyneenä, vaan pikemminkin se voi tarkoittaa sitä, että on tapahtunut yleinen muodonmuutos, joka ei välttämättä muuta kaikkia diskurssin elementtejä.⁵⁰ Foucaultin ajatus johtaa tarkastelemaan myös RV-lehden kirjoituksissa tapahtuvia muutoksia tutkimustehtävään kuuluvien vuosikymmenten välillä.

Tässä tutkimuksessa diskursiivista kielenkäyttöä tarkastellaan kirjoitetuista teksteistä. Tekstit liittyvät kielen rakenteen sijasta sen käyttöön, paikkaan, jossa merkitys toteutuu, mutta silti tekstin ja diskurssin suhde on pääpiirteissään samanlainen kuin puheen ja diskurssin. Karlssonin mukaan diskurssilla tarkoitetaan erityisesti puhekielistä interaktiota, mistä ei ole kysymys tässä tutkimuksessa, koska analysoin kirjoitettuja tekstejä. Diskurssianalyysin keskeisiä kohteita ovat diskurssin lajit, jotka liittyvät keskusteluun, argumentointiin, narratiiviseen kerrontaan ja puheeseen, joihin liittyy tiettyjä erityispiirteitä.⁵¹ Tässä tutkimuksessa Ristin Voiton Israel-diskurssiin liittyvät Karlssonin mainitsemista lajeista argumentointi ja kerronta, mutta puheen sijasta teksti. Raamatulla perustelu, profetioihin ja Jumalan suunnitelmiin vetoaminen voidaan nähdä tällaisena uskonnollisena argumentaationa. Israelin kyseessä ollessa diskursiivinen esittämistapa näkyy tapana mitätöidä Israeliin liittyvää poliittista todellisuutta hengellisen ”todellisuuden” rinnalla. Tähän liittyy tutkimuskysymyksen kolmas osa: Miten hengellinen suhteutuu poliittiseen RV-lehtien Israel-diskurssissa sotilaallisten kriisien aikaan.

2.3. Tutkimusaineiston analyysi

Tutkimusaineistoon perehtyminen alkoi tekemällä Ristin Voitto -lehtien digitaalisille numeroille Israel-runkoisia sanahakuja. Kokeilin hakuja niin

⁴⁸ Häkkinen 1996, 22—23.

⁴⁹ Remes 2006, 289—290.

⁵⁰ Foucault 2005, 225.

⁵¹ Karlsson 2006, 238—239.

yksittäisten lehtien kuin vuosikertojen sekä kokonaisten vuosikymmenten osalta. Hakutulosten joukossa oli myös runsaasti löytöjä, jotka liittyivät Vanhan testamentin Israelin hyödyntämiseen opetuskirjoituksissa, eivät niinkään nykyiseen Israelin valtioon⁵², samoin kuin erilaisten Israeliin liittyvien tilaisuuksien ilmoittelua tai esimerkiksi Israelissa tehtävän lähetystyön tueksi perustetun Israel-kassan yhteystietoja.

Kaiken kaikkiaan löytöjä oli tuhansia, joten aineistoa oli syytä rajata analyysin kannalta mielekkääksi. Vaihtoehdoiksi nousi esimerkiksi aineiston rajaaminen vain yhteen vuosikymmeneen tai vielä pienempään ajanjaksoon. Välillä pohdin aineiston rajaamista vain niihin artikkeleihin, joissa Vanhan testamentin Israelia ja sen historiaa tai käytänteitä käytetään raamatun- tai seurakuntaopetuksen tukena tai jonkin tietyn artikkelityypin, esimerkiksi pääkirjoitusten, diskurssiin Israelista. Päädyin kuitenkin rajaamaan aineiston nykyiseen, vuonna 1948 itsenäistyneeseen Israelin valtioon liittyviin kirjoituksiin. Hakutuloksia oli edelleen liikaa mielekkään analyysin pohjaksi. Aineistoa oli siis syytä rajata edelleen. Tässä vaiheessa mieleeni nousivat omat lapsuudenmuistoni siitä, miten Israel minulle esiintyi mediassa ja seurakunnissa. Muistot liittyivät pääosin Israelin valtion sotilaallisiin konflikteihin naapurimaidensa kanssa. Konfliktien aikainen Israel-keskustelu muodostuikin lopulta mielekkääksi aineiston rajaukseksi niin määrän kuin laadun suhteen.

Israelin valtion sotilaalliset konfliktit 1960-, 1970-, 1980- ja 1990-luvuilla rajautuivat ajallisesti Hannu Juusolan *Israelin historia* ja Peter Mansfieldin *A History of the Middle East* -teosten pohjalta. Konfliktin alkamis- ja päättymispäivien sisään jäävien RV-lehtien numeroiden lisäksi tarkastelin myös juuri ennen ja jälkeen konfliktia ilmestyneitä numeroita⁵³. Ennen konfliktia ilmestyneiden numeroiden tarkastelua puolsi se, että konfliktit syntyvät usein kiristyneen tilanteen pohjalta. Konfliktin jälkeen ilmestyneiden numeroiden tarkastelua puolsi erityisesti myös se, että RV on viikkójulkaisu, jolloin lehden reagointiaika konfliktin muutokseen saattaa helposti olla kaksi viikkoa tai enemmän. Tämän toteaa myös RV julkaistessaan Olavi Syvännön kirjeen Israelista:

⁵² Esimerkkikatkelma RV:n kirjoituksesta, joka ei liity sotilaalliseen konfliktiin, vaan Vanhan testamentin Israelin hengellisten opetusten soveltamiseen seurakunnalle tänä päivänä:
”Profeettojen sanomat langenneelle kansalle tulivat tuhansia vuosia sitten, mutta kaukaisesta lähtökohdasta huolimatta niillä on hyvin ajankohtainen sisältö uuden liiton Israelille. Voimme jopa sanoa, että Herran sana osuu suoraan seurakunnan sisäisen tilan arimpaan kohtaan.”

⁵³ Ks. liite 3.

Tapahtumat ovat Israelissa edenneet niin nopeasti, että viikkolehden on ollut mahdotonta pysyä uutisissa ajan tasalla⁵⁴.

Luin läpi tarkasteltavan ajanjakson sisään jääneet RV-lehdet yksitellen sivu sivulta ja poimin niiden sisällöstä kirjoitukset, jotka käsittelivät nykyistä Israelia käsittelytavasta riippumatta sekä tulostin niistä paperiset kopiot. Mukaan tuli niin lehden pääkirjoituksia, toimittajien, Israel-turistien, Israel-lähettiläisten kirjoituksia kuin eri vuosikymmeninä eri tavoin nimettyjen Israel-palstojen, kuten esimerkiksi Shalom Israel -palstan, kirjoituksia.

Tämän jälkeen aloin lukea tulostettuja kirjoituksia saadakseni yleiskuvan niiden tavasta puhua Israelista, Israel-diskurssista. Kävin läpi kunkin sotilaallisen kriisin aikajaksoon liittyvät kirjoitukset tehden kunkin vuosikymmenen sotilaalliseen kriisiin liittyvistä kirjoituksista oman tekstitiedoston. Tässä tiedostossa kirjoitukset oli eritelty RV:n numeron, päivämäärän, sivunumeroiden, päätoimittajan ja kirjoittajan sekä otsikon mukaisesti. Poimin kustakin artikkelista erittelytietojen alle sananvalintoja, ajatuksia ja lauseita, yksittäisiä tekijöitä, joiden havaitsin liittyvän diskurssiin.

Tämän jälkeen luin kirjoituksista koostamiani tekstitiedostoja ja kokonaisia, tulostamiani RV:n kirjoituksia vuoron perään täsmentäen ja tarkentaen koosteita. Vähitellen yksittäisistä tekijöistä alkoi nousta esiin kuhunkin tarkasteltavaan ajanjaksoon liittyviä teemoja. Koosteita toisiinsa vertailemalla havaitsin myös teemoja, jotka olivat yhteisiä kaikille tarkasteltaville ajanjaksoille, kuten kehoitus rukoilla Jerusalemin ja Israelin puolesta, sekä teemoja, jotka nousivat esille vain osassa ajanjaksoja, kuten Israelien tilanteita koskevan tiedonvälityksen yksipuolisuus tai valheellisuus. Havaitsin tällä tavoin myös vuosikymmenten kuluessa laskevia, kuten raamatunpaikkojen luettelemisella, ja nousevia, kuten juuri tiedonvälityksen valheellisyydellä, argumentoivia teemoja.

Tämän vaiheen tutkimuskysymys oli se, minkälaisia Israeliin liittyviä diskursseja kirjoituksissa esiintyi. Aineistonkäsittely oli tässä vaiheessa vielä teemojen löytämistä. Yksittäiset teemat, kuten Israel-keskusteluun liittyvä eskatologia alkoivat vähitellen yhdistyä isompien kokonaisteemojen, kuten Ristin Voiton Israel-keskustelun raamatullisuuden, kanssa. Lopulta merkittävämät teemat oli mahdollista kerätä neljän isomman kokonaisteeman, Israel-keskustelun raamatullisuuden, eskatologisuuden, hengellisen ja poliittisen suhtautumisen

⁵⁴ RV 22.6.1967, 2, Olavi Syväntö, *Kirje Israelista*.

toisiinsa sekä teologisen kuvan Israelista, alle. Näiden pohjalta muodostuivat myös tutkimuskysymykset.

3. Israel on elävää Jumalan Sanaa – Ristin Voiton raamatullinen ja eskatologinen Israel

3.1. Ristin Voiton Israel-keskustelun tekstit 1960 – 1990-luvuilla

	Pvm/laji	Otsikko	Kirjoittaja	Sivut
1	8.6.1967 pääkirjoitus	Rukoustaisteluun Israelin puolesta	Aarne Jantunen	3, 16
2	15.6.1967 pääkirjoitus	Mitä tapahtuu Israelille?	Unto Kunnas	3
3	22.6.1967 opetus	Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa	George E. Harpur	4, 5, 6, 7, 12, 13
4	22.6.1967 uutiskirje	Kirje Israelista	Olavi Syväntö perh.	2
5	29.6.1967 pääkirjoitus	Jerusalem: Onko profetioiden täyttymyksen hetki tullut?	Erling Ström	3
6	6.7.1967 opetus	”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”	Kaarlo Syväntö	6, 7, 16.
7	20.7.1967 uutinen	Jännittäviä hetkiä sota-ajan Kairossa	(Terho Jaatinen)	6, 7

Taulukko 1. Kuuden päivän sotaan liittyvä Israel-keskustelu Ristin Voitossa.

Kuuden päivän sodan (5.6.1967 – 10.6.1967) tarkasteluun liittyy seitsemän kappaletta Israel-kirjoituksia. Ne kattavat noin kuuden viikon ajanjakson ennen ja jälkeen sodan. Ensimmäinen teksteistä on kirjoitettu jo ennen sodan alkua, toinen vielä sen kuluessa, mutta julkaistiin sodan lyhyiden takia vasta sodan jälkeen. Loput teksteistä ovat sodan päättymisen jälkeisiä.

Kolme kirjoituksista on pääkirjoituksia, joista ensimmäinen on Aarne Jantusen, toinen katkelma ulkomaalaisen kirjailijan Israelia käsittelevästä teoksesta ja kolmas päätoimittaja Unto Kunnaksen. Kahden tekstin taustalla on Israelissa lähetystyössä toimivan Syväntön perheen jäseniä, toinen Olavi Syväntön perheeltä ja toinen on hänen isänsä Kaarlo Syväntön saarna helluntaiherätyksen juhannusjuhlista. Yksi teksteistä on kuudelle sivulle laajeneva ulkomainen opetuskirjoitus Israelista. Viimeinen teksteistä on työkomennuksella Egyptissä olevan silminnäkijäraportti sodan ajalta.

Israel-keskusteluun liittyvistä seitsemästä teksteistä kolme liittyy lähetystyöntekijöiden ja matkalaisten ajatuksiin Israelin tilanteesta. Näiden havaintojen perusteella Timo R. Stewartin tutkimuksen löydökset pitävät paikkansa myös Kuuden päivän sotaan liittyvässä Israel-keskustelussa: Hänen

mukaansa RV-lehdessä Israel-kuvaa luovat erilaiset matkakertomukset tai -kokemukset; lähetystyöntekijät puolestaan tuovat asiantuntijuutta Israel-kysymyksiin.⁵⁵

	Pvm/laji	Otsikko	Kirjoittaja	Sivut
1	25.10.1973 pääkirjoitus	Israel jälleen polttopisteessä	Eino O. Ahonen	3
2	25.10.1973 uutinen	Syväntöjen läksiäisjuhlat Lempäälässä		12
3	1.11.1973 uutinen	Juutalainen profeetta ennusti sodan	Dagen-lehti	13
4	8.11.1973 uutinen	Israel tänään	Uusitie-lehti	11, 14
5	15.11.1973 opetus	Neljäs sota	A.J.	4
6	15.11.1973 uutiskirje	Israelin raamattutyön ystäville	Kaarlo ja Maire Syväntö	5
7	22.11.1973 uutinen	Päivä jolloin sota syttyi	Korsets Budskap -lehti	4-5

Taulukko 2. Yom Kippur –sotaan liittyvä Israel-keskustelu RV:ssa.

Vuonna 1973 käydyin Yom Kippur -sodan ajanjaksoon 6.10.1973 – 25.10.1973 liittyvää kuuden päivän sodan tavoin seitsemän tekstiä, jotka jakaantuvat noin neljän viikon ajalle. Teksteistä ensimmäinen on julkaistu samana päivänä, kun sota päättyi ja loput päättymisen jälkeen.

Teksteistä yksi on pääkirjoitus Ristin Voiton päätoimittaja Eino O. Ahoselta. Kaksi teksteistä liittyy Syväntöjen perheeseen, kolme tekstiä pohjautuu lainauksiin muista kristillisistä lehdistä ja yksi teksteistä on jälleen Aarne Jantusen.

Timo R. Stewartin tutkimuksen löydökset pitävät paikkansa myös Yom Kippur -sodan aikaisissa teksteissä. Korsets Budskap -lehdestä lainatussa tekstissä haastatellaan kahta turistia, jotka olivat sodan syttyessä Israelissa. Israel-lähetien Syväntöjen rooli korostuu 1967 tapahtumien tavoin Yom Kippur -sotaan liittyvällä ajanjaksolla. Stewartin tutkimus päättyy 1960-lukuun, mutta hänen löytönsä – lähetystyöntekijöiden asiantuntijuuden arvostaminen ja matkakertomusten käyttö – ovat tarkasteltavan ajanjakson pohjalta edelleen ominaisia vuoden 1973 konfliktiin liittyvässä RV -lehden Israel-keskustelussa.

⁵⁵ Stewart 2015, 226—227; Uutistamo.fi.

	Pvm/laji	Otsikko	Kirjoittaja	Sivut
1	3.6.1982 uutinen	Israel luovutti Siinain	Aarne Jantunen	5
2	3.6.1982 uutinen	Israel tarvitsee rakkauttamme	RG	16
3	24.6.1982 uutinen	Miksi Israel hyökkäsi? Israelin tarkoitus on tuhota PLO	Aarne Jantunen	Kansi, 5
4	24.6.1982 uutinen	Kallis lasku terrorismin hävittämisestä	Aarne Jantunen	5
5	24.6.1982 pääkirjoitus	Mukaan oikeaan rauhanliikkeeseen	Valtter Luoto	3
6	5.8.1982 opetus	Mikä on Israelin suurin tarve?	A-M. J.	5
7	12.8.1982 uutinen	Rakastamme Israelia Messiaan tähden: 1500 Israelin ystävää koolla Tampereella	Irja Tirri ja L. Leppäkumpu	10
8	19.8.1982 uutinen	Pyyntö Suomen hallitukselle: Ottakaa huomioon libanonilaisten mielipide	Irja Tirri	11
9	26.8.1982 opetus	Israel kansojen tuomittavana	Aarne Jantunen	7
10	9.9.1982 uutinen	Tampereella esillä suhde Israeliin: Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä vaikea löytää totuutta tapahtumista		16
11	9.9.1982	Julkilausuma	Helluntaiherätyksen Israel-toimikunta	16
12	7.10.1982 opetus	Israelin vartijat, valvokaa!	A-M. J	5
13	7.10.1982 uutinen	Israel-ystävyystoimikunta tuomitsee Beirutin veriteot	A. J.	5
14	7.10.1982	Rukousvetoamus	A.J.	5
15	7.10.1982 uutinen	Rauhan asialla: Me yhtye ja rauhanturvaajat Lähi-idässä		6, 7
16	4.11.1982 opetus	Jumala ei ole peruuttanut lupauksiaan Israelille	Olavi Syväntö	5
17	18.11.1982 opetus	Jerusalem – ennalta määrätty paikka kiitosta varten	A-M. J.	5
18	18.11.1982 opetus	Kahdeksan luovutetun muistolle	Irja Tirri	5
19	25.11.1982 uutiskirje	Syvännöt Israelista: Myrskyinen vuosi päättymässä	Kaarlo ja Maire Syväntö	6
20	13.1.1983 opetus	Libanonin sodan	Aarne Jantunen	5

		tilinpäätös		
21	20.1.1983 opetus	Israelin kansojen pelastus ja kansojen tuomio	Veikko Pekki	4
22	17.2.1983 opetus	”Ensi vuonna Jerusalemissa”	A-M. J.	7

Taulukko 3. Libanonin sotaan liittyvä Israel-keskustelu RV:ssa.

Libanonin sota ajoittui kokonaisuudessaan kesäkuusta 1982 toukokuulle 1983. Tutkimuksessa tarkasteltava jakso kuitenkin rajoittuu päättyväksi tammikuuhun, jolloin sotilaallinen operaatio ja taistelut olivat käytännössä ohi. Jakson alkupuoleen sisältyvät Israelin maineelle kolhun tuottaneet Beirutin rajut pommitukset sekä Sabran ja Shatillan verilöylyt.

Tarkasteltavaan aikajaksoon sisältyy enemmän aineistoa kuin vuosien 1967 ja 1973 sotilaallisiin konflikteihin yhteensä, kaksikymmentäkaksi kirjoitusta. Tämä johtuu osaltaan myös jakson pituudesta, joka on noin kahdeksan ja puoli kuukautta aiempien konfliktien 4 – 6 viikon pituisiin jaksoihin verrattuna. Tämän jälkeiseen, toukokuuhun 1983 konfliktin päättymiseen rajoittuvaan ajanjaksoon sisältyi vielä yhdeksän kirjoitusta. Kävin ne läpi todeten, ettei niistä nouse esille mitään uutta teemaa tai tapaa puhua Israelista.

Teksteistä vain yksi on pääkirjoitus, mikä on suhteellisesti huomattavasti vähemmän kuin aiempiin konflikteihin liittyvissä teksteissä. Tekstissä Ristin Voiton päätoimittaja Valtter Luoto keskittyy maailmanrauhaan ja kristittyjen suhteeseen sotaan yleensä sen sijaan, että keskittyisi Israelin ja konfliktin merkitykseen Jumalan suunnitelmassa tai Raamatun valossa. Tämä heijastelee muutosta konfliktien aikaisessa Ristin Voiton Israel-keskustelussa pääkirjoitusten osalta.

Teksteistä kymmenen on Israel-keskusteluun liittyviä opetuskirjoituksia ja kahdeksan lähinnä uutisiksi määriteltäviä artikkeleita. Kaksi teksteistä liittyy suoraan Syvännön perheeseen, minkä lisäksi useissa teksteissä lainataan perheenjäsenten sanomisia. Teksteistä seitsemän on Arne Jantusen kirjoittamia, jonka tekstejä löytyy myös aiempien konfliktien aikaisista Ristin Voitoista.

Vuosien 1982 – 1983 teksteissä näkyy edelleen myös Israel-lähetien eli käytännössä Syvännön perheen asiantuntemuksen arvostaminen, mikä mukaillee edelleen Timo R. Stewartin tutkimustuloksia. Yhdessä teksteistä Olavi Syväntöä luonnehditaankin asiantuntijavieraaksi⁵⁶. Matka- tai vastaavien silminnäkijäkertomusten osuus on vähäinen, vain yhden tekstin varassa. Tuokaan

⁵⁶ RV 9.9.1982, 16, *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä vaikea löytää totuutta tapahtumista.*

teksti ei suoranaisesti liity konfliktiin, vaan kristillisen laulu- ja soitinyhtyeen kiertueeseen Lähi-idässä toimivien suomalaisten rauhanturvaajien sijoituspaikoissa.

Tarkasteltavaan ajanjaksoon sisältyy myös tutkimuksen kannalta mielenkiintoinen teksti, joka on helluntaiherätyksen Israel-toimikunnan julkilausuma ja kannanotto käytyyn Israel-keskusteluun. Israel-toimikunta esittää julkilausumassa huolensa siitä, miten Israelia ja sen toimintaa ei ymmärretä tai hyväksytä, vaan arvostellaan jopa jyrkästi niin sekulaareissa kuin kristillisissä piireissä.

	Pvm/laji	Otsikko	Kirjoittaja	Sivut
1	3.1.1991 / uutinen	Kuivuus uusi uhka Israelille	Hannu Tervonen	2
2	3.1.1991 / opetus	Mistä on kysymys Persianlahdella?	Aarne Jantunen	8-9
3	3.1.1991 / uutinen	Antisemitismi uhka neuvostojohdolle	Olavi Katto	9
4	3.1.1991 / uutinen	Israelin kadonneet sukukunnat valmistautuvat Exodukseen	Olavi Katto	10
5	10.1.1991 / uutinen	Kivenheittäjät puhuivat kielillä	Olavi Katto	9
6	24.1.1991 / uutinen	Kriisi yhdistää kaasunaamareilla suojautuvia israelilaisia	Olavi Katto	Kansi, 3
7	24.1.1991 / pääkirjoitus	Sota on syttynyt!	Valtter Luoto	2
8	14.2.1991 / uutinen	Siviilipuolustuksen puhelimet soivat öin ja päivin	Olavi Katto	8-9
9	7.3.1991 / pääkirjoitus	Taistelut ovat tauonneet	Valtter Luoto	2
10	14.3.1991 / pääkirjoitus	Maailma sai jatkoajan	Arto Hämäläinen	2

Taulukko 4. Persianlahden sotaan liittyvä Israel-keskustelu RV:ssa.

Vuoden 1991 alussa käydyn Persianlahden sotaan liittyvään noin kuuden viikon ajanjaksoon (16.1.1991 – 28.2.1991) sisältyy kymmenen Israel-keskustelua sisältävää tekstiä. Niistä viisi on julkaistu ennen varsinaisten sotatoimien alkua, kolme sotatoimien aikana ja kaksi niiden jälkeen.

Teksteistä kolme on pääkirjoituksia, joista kahden takana on päätoimittaja Valtter Luoto. Teksteissä Luoto vuosien 1982 – 1983 konfliktin aikaiseen tapansa keskittyy enemmän rauhaan, sodan aiheuttamiin kärsimyksiin ja kristittyjen suhteeseen sotaan kuin Israelin raamatulliseen aseointiin konfliktissa. Kuusi teksteistä on sisältönsä puolesta lähinnä uutisartikkeleita, joissa käsitellään israelilaisten siviilien tilannetta konfliktin aikana, Israelin

kokemaa kuivuutta tai israelilaisiin sukukuntiin liittyvää tutkimusta. Syvännön perheen asiantuntijuutta ei konfliktiin liittyvässä aikajaksossa enää näy aiempien konfliktien tapaan. Suomalaisten silminnäkijöiden, toimittajan perheen ja paikallisten ihmisten kokemuksia sen sijaan käsitellään monissa teksteissä. Persianlahden sodan aikaisessa Israel-keskustelussa lähetystyöntekijöiden asiantuntijuutta ei enää Ristin Voitossa hyödynnetä. Matkakertomuksiin voidaan kuitenkin rinnastaa paikan päällä olevien suomalaisten ja paikallisen siviiliväestön kokemukset.

3.2. Israelin suhteen nojautumme Raamattuun

Helluntailiikkeelle on tyypillistä Jumalan Sanaan eli Raamattuun keskittyminen.⁵⁷

Raamatun auktoriteettiasema näkyy myös Suomen helluntaiherätyksen äänenkannattaja Ristin Voiton Israel-keskustelussa runsaina viittauksina raamatunpaikkoihin ja –teksteihin. Israelin ja Raamatun erityistä yhteyttä luonnehtii hyvin Helsingissä vuonna 1982 järjestetyssä Israel-juhlassa Ristin Voiton entisen päätoimittajan Unto Kunnaksen lausuma ajatus: ”Jos teille tulee tilaisuus mennä Raamatun maahan niin menkää – saatte uuden Raamatun.”⁵⁸ Tällä hän viittasi matkailijoiden kokemuksiin siitä, miten Raamattu on tullut ”eläväksi” heidän vierailtuaan Raamatussa mainituilla pyhillä paikoilla. Raamatunpaikkoja käytetään kirjoittajien näkemystä ja teologiaa tukeviksi Ristin Voiton Israel-keskustelussa runsain mitoin. Niitä käytetään ikään kuin lähdeviitteinä, joiden tarkoituksena on yleensä vakuuttaa lukija esitetyn asian perusteluista. Tällainen raamatunpaikkojen viitteellinen käyttö oman näkemyksen perusteluksi on kuitenkin pohjimmiltaan Raamatun tulkintaa.

Vuoden 1967 kuuden päivän sotaan liittyvien tekstien tarkastelu alkaa Aarne Jantusen pääkirjoituksella, josta ei raamatullisia viitteitä puutu. Teksti alkaa seuraavalla pitkällä lainauksella psalmista 115:

Israel, turvaa Herraan, Hän on heidän apunsa ja kilpensä. Te, Aaronin suku, turvatkaa Herraan, Hän on heidän apunsa ja kilpensä. Te, Herra pelkääväiset, turvatkaa Herraan, Hän on heidän apunsa ja kilpensä. Ps. 115:9 – 11.

Varsinaisessa tekstissä todetaan ”Israelin palanneen siihen maahan, jonka Herra lupauksensa mukaan antoi heille ikuisiksi perintömaaksi”. Ajatusta perustellaan kahdella raamatunpaikalla: 1. Moos. 17:8 ja Joos. 13 – 19. Jumalan kerrotaan olevan vihollisten keskellä olevan Israelin puolella ja sotivan sen puolesta. Perusteluiksi tälle lainataan kahta raamatunpaikkaa sanasta sanaan (Sak. 8:2 ja Jes

⁵⁷ Ahonen 1994, 5–6.

⁵⁸ RV 3.6.1982, 16, RG, *Israel tarvitsee rakkauttamme*.

62:8). Lopuksi lukijoita ohjataan Psalmin 112:6 sanoin: ”Toivottakaa rauhaa Jerusalemlle, menestykööt ne, jotka sinua turvaavat.”⁵⁹ Ristin Voiton päätoimittaja Unto Kunnas puolestaan viittaa Raamatun auktoriteettiin tulkittessaan Israelin tilannetta ja toteaa seuraavan viikon pääkirjoituksessa seuraavasti: ”Yhden asian tiedämme Raamattuun uskovina: *Israel ei tätä sotaa häviä, sitä kansaa ei tuhota!*”⁶⁰ Myös George E. Harpur käsittää monisivuisessa opetuskirjoituksessaan nykyisen Israelin ja siellä tapahtuvien asioiden liittyvän kiinteästi Raamattuun. Hän toteaa, että ”tapahtumat tämän päivän Israelissa ovat meille elävää Jumalan Sanaa, kunhan me vain ymmärrämme sen sanoman oikein”. Raamatun oikein ymmärtämisellä hän tarkoittaa sitä, että näemme Israelin kohtalon riippuvan Jumalan lupauksista, kuten lupaukseen paluusta omaan maahan ja tulevaisuudesta, johon liittyen hän painottaa Raamatun auktoriteettia sanoen: ”Roomalaiskirjeen 9., 10. ja 11. luvussa puhutaan Israelin tulevasta kohtalosta ilman pienintäkään epävarmuutta.”⁶¹ Tuleva kohtalo liittyy Harperin mukaan siihen, että paluun jälkeen Israel jälleenrakennetaan ja lopulta ”kaikki Israel” pelastuu. Harperin mukaan ”loppu ei voi olla kaukana”, mitä ajatusta hän perustelee Sakarjan kirjan tekstillä (12:9), joka ilmoittaa: ”Mutta sinä päivänä minä tahdon hävittää kaikki pakanakansat, jotka hyökkäävät Jerusalemia vastaan.”⁶²

Ristin Voiton pääkirjoitus 29.6.1967 on katkelma Erling Strömmin kirjasta *Israel*. Tekstiin liittyy kuusi kappaletta, joista neljässä lainataan Raamattua, jopa siten, että kaksi kappaleista ovat pääosin lainauksia Jesajan ja Sakarjan kirjoista. Raamatulla perustellaan sitä, että Jumala on asettanut ennallensa Jerusalemin, millä viitataan siihen, että se on kuuden päivän sodan jälkeen kokonaisuudessaan Israelin hallinnassa. Ström sanookin, että ”Jumalan Sana sanoo selvästi, että Jerusalemi, joka oltuaan autiona, on rakennettu uudestaan - -” ja ettei ”voi muuta kuin liikuttuneena ihmetellä Jumalan todellisuutta ja valtaa, kun nyt alamme nähdä, kuinka seuraava ennustus alkaa mennä täytäntöön.” Tästä kertovaksi ennustukseksi tulkitaan Sakarjan kirjan jakso 8:1 – 8.⁶³

Kaarlo Syvännön puheesta koostuva teksti heinäkuun RV:ssa alkaa ajatuksella: ”Israelista on monenlaisia mielipiteitä. - - siksi on turvallista ottaa Jumalan Sana ja katsoa mitä Herra sanoo näistä asioista.” Hän liittää Israelin

⁵⁹ RV 8.6.1967, 3, Aarne Jantunen, *Rukoustaisteluun Israelin puolesta*.

⁶⁰ RV 15.6.1967, Unto Kunnas, *Mitä Israelille tapahtuu*.

⁶¹ RV 22.6.1967, 7, George E Harper, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

⁶² RV 22.6.1967, 7, George E Harper, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

⁶³ RV 29.6.1967, 3, Erling Ström, *Jerusalem: Onko profetioiden täyttymyksen hetki tullut*.

valtion synnyn Jeesuksen puheeseen viikunapuusta (Matt. 24:), jonka hän tulkitsee tarkoittavan nykyistä Israelin valtiota. Myös Syväntö esittää lukijoille pohdittavaksi Jantusen aiemmassa tekstissä esittämän ajatuksen siitä, miten Israeliin kannattaa Raamatun mukaan suhtautua. Hän sanoo Jumalan siunaavan niitä, jotka Israelia siunaavat, ja kiroavan ne, jotka Israelia kiroavat, lainaten tässä kohden 1. Mooseksen kirjan tekstiä (1. Moos. 12:1 – 3).⁶⁴ Jakson viimeisessä tekstissä insinööri Terho Jaatinen puolestaan kertoo kokemuksistaan Kairossa sodan ajalta. Myös hän tulkitsee sodan ja tapahtumien kulkua Raamatun pohjalta seuraavasti: ”Raamatussa sanotaan: ”Häpeään joutuvat ne, jotka hehkuvat vihasta sinua vastaan.” Tämän voi henkilökohtaisesti hyvin kokea ja nähdä - -.”⁶⁵ Hän tulkitsee tämän Raamatun kohdan näkyvän egyptiläisten kristittyjen asenteissa nykyistä Israelin valtiota ja sen raamatullisuutta kohtaan.

Vuoden 1973 Yom Kippur -sodan aikaan liittyvässä Israel-keskustelussa jatkuu Raamatun painottaminen sen suhteen, miten nykyinen Israel nähdään. Päätoimittaja Eino O. Ahosen pääkirjoitus *Israel jälleen polttopisteessä* toistaa vuoden 1967 sodan teemoja perustellen Raamatulla sitä, että Israelin valtion alue on osa alueesta, ”jonka Jumala itse kauttansa vannomallaan valalla oli Israelille luvannut, 1. Moos. 15:18 – 21, 22:15 – 18, 26:2 – 4”. Seuraavan konfliktin Ahonen uskoo jo lähentelevän tilannetta, joka hänen tulkintansa mukaan ennustetaan Sakarjan kirjansa luvuissa 12 ja 14.⁶⁶

Kaarlo ja Maire Syväntön kirjeessä Israelin raamattutyön ystäville toistuu ajatus Israelin valtiosta Jumalan lupauksen toteutumana. Perusteluina käytetään jälleen useita raamatunkohtia, kuten jaksoja Aamos 9:14 – 15, Jer. 31:10 ja 5. Moos. 11:11 – 12.⁶⁷ Syväntöjen läksiäisjuhlaa Lempäälässä kuvailevassa tekstissä kerrotaan myös Kaarlo Syväntön ajatuksesta, että Raamatun lopun aikaan liittyvät ennustukset ovat hyvin lähellä toteutumistaan. Tekstissä lainataan hänen perustelujaan esittämälleen ajatukselle Psalmista 102 sekä Jeesuksen puheella Luukkaan evankeliumin jaksossa 21:29 – 32.⁶⁸

Vuosien 1982 – 1983 Libanonin sodan aikana Ristin Voiton sivuilla ja palstoilla tarkasteltaviksi tuli 22 erillistä tekstiä. Ensimmäinen viittaus Raamattuun löytyy tekstistä *Israel tarvitsee rakkauttamme*, jossa uutisoidaan Israel-juhlasta Helsingissä. Israel kansakuntana on Jumalan Abrahamille 1. Moos.

⁶⁴ RV 6.7.1967, 6, Kaarlo Syväntö, ”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”.

⁶⁵ RV20.7.1967, 7, Jännittäviä hetkiä sota-ajan Kairossa.

⁶⁶ RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä*.

⁶⁷ RV15.11.1973, 5, Kaarlo ja Maire Syväntö, *Israelin raamattutyön ystäville*.

⁶⁸ RV 25.10.1973, 12, *Syväntöjen läksiäisjuhlat Lempäälässä*.

12:1 – 3 jaksossa antaman ”siunauksen lupauksen” tulos.⁶⁹ Valtter Luodon pääkirjoituksessa *Mukaan oikeaan rauhanliikkeeseen* puolestaan perustellaan kristittyjen osallistumista ”Jeesuksen rauhanohjelmaan” Psalmin 46 jakeilla 9 ja 10.⁷⁰ Saman lehden Arne Jantusen tekstissä *Kallis lasku terrorismin hävittämisestä* perustellaan Raamatulla kehotusta vedota poliitikkoihin, ettei Suomeen perustettaisi PLO:n toimistoa. Perusteluna käytetään vain viittausta ”Ps. 122” eli Psalmia 122. Psalmi on matkalaulu pyhiinvaeltajien kulkiessa Jerusalemiä kohden ja päättyy ajatukseen, että laulaja haluaa Jumalan tähden etsiä kaupungin parasta.⁷¹

A-M. J. tulkitsee tekstissään Libanonin sodan olevan Raamatun ennustusten toteutumista ”meidän päivinäme” Hesekielin kirjan jakson 28:21 – 24 pohjalta. Kohdasta siteerataan Tyyron ja Siidonin kaupunkien kohtaloa sen jälkeen, kun Jumala hyökkää niitä vastaan. Samassa tekstissä Jeesuksen sanoja ”Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi” (Matt. 7:1) sovelletaan ”pieniin ihmisiin,” jotka eivät Jumalaa ymmärrä ja sen takia arvostelevat Israelin ja sen toimia Libanonin sodan aikana.⁷²

Israel-juhlan uutisointitekstissä Jeremian kirjan kohta 16:16 tulkitaan ennustukseksi siitä, miten Jumala käyttää antisemitismistä jouduttaakseen juutalaisten muuttua Israelin valtion alueelle Euroopasta.⁷³ Antisemitismi-teema jatkuu ja sitoutuu Raamattuun myös Arne Jantusen tekstissä *Israel kansojen tuomittavana*.⁷⁴ Arne Jantusen ajatus on se, että ”meidän ainoa ohjenuora on Raamattu”, joka Jantusen näkemyksen mukaan kehottaa ”rukoilemaan kestävästi Israelin puolesta ihmisten mielipiteistä välittämättä”. Kaikki päättyy lopulta rauhaan, sillä ”pian tulee Hän” (Jeesus Kristus). Ajatusta tuetaan Raamatusta Luukkaan evankeliumin jakeella 19:38, jossa Jeesus ratsastaa aasilla Jerusalemiin ennen ristiinnaulitsemistaan.

Tekstissä, jossa selostetaan Israel-juhlan sisältöä, Israel-lähettiläs Olavi Syvännön sanoman ydin on kirjoittajan mukaan se, että ”meidän on mahdotonta ymmärtää tapahtumia Libanonissa muuten kuin Jumalan Sanan valossa”. Syvännön mukaan Libanonin sodan aikana toteutuu Raamatun sana, jonka mukaan koko maailma kääntyy Israelia vastaan. Hän tulkitsee Jeremian kirjan 23.

⁶⁹ RV 3.6.1982, 16, RG, *Israel tarvitsee rakkauttamme*.

⁷⁰ RV 24.6.1982, 3, Valtter Luoto, *Mukaan oikeaan rauhanliikkeeseen*.

⁷¹ RV 24.6.1982, 5, AJ, *Kallis lasku terrorismin hävittämisestä*.

⁷² RV 5.8.1982, 5, A-M. J., *Mikä on Israelin suurin tarve?*

⁷³ RV 12.8.1982, 10, Irja Tirri ja L. Leppäkumpu, *Rakastamme Israelia Messiaan tähden*.

⁷⁴ RV 26.8.1982, 7, Arne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

lukua siten, että Israel saa kuitenkin asua omassa maassaan ja lukua 47 siten, että Raamatussa luvataan, että ”Herra on tuhoava filistealaiset”, jotka Syvännön tulkinnan mukaan ovat palestiinalaisia. Saman tekstin alapuolelle samalle sivulle on sijoitettu Helluntaiherätyksen Israel-toimikunnan julkilausuma. Siinä todetaan Hesekielin jaksolla 28:24 – 26 perustellen, että Israelin paluu luvattuun maahan on sekä profetioiden täyttymys että Jumalan tahdon mukainen tapahtuma, jonka vastustamiseen ei kannata syyllistyä. Raamatun ilmoituksen mukaan ”meidän” tulee Psalmin 122:6 – 9 jakson mukaisesti rukoilla Israelin puolesta ja toivottaa rauhaa Jerusalemile.⁷⁵

A-M. J:n tekstin mukaan puolestaan väärän tiedotustoiminnan takia ”jokainen maa” on asettumassa tuomitsemaan Israelia, mutta ”näinhän täytyy tapahtua, että kirjoitukset kävisi toteen”. A-M. J. viittaa kirjoitusten toteutumisella Sakarjan kirjan jaksoon 12: 2 – 3, jossa kerrotaan kaikkien kansakuntien kokoontuvan Jerusalemia vastaan. Raamatun kirjoituksiin uskovina ”meidän” on kokoonnuttava rukoilemaan rauhaa Israelille, jonka perusteluna on psalmeista jakso 122:6 – 9. Valheita uskomalla ”meille” saattaa A-M. J:n mukaan syntyä kielteinen asenne Israelia kohtaan, mutta hänen tulkintansa mukaan Jesajan kirjan jae 54:17 kertoo kaikkien aseiden olevan tehottomia ja Israelia vastaan nousevan puheen osoittautuvan vääräksi.⁷⁶

Olavi Syvännön puhe julkaistiin RV-lehdessä otsikolla *Jumala ei ole peruuttanut lupauksiaan Israelille*. Syvännön mukaan meidänkin päivinämmme ovat ajankohtaisia psalmin 83:5 ja Apt. 16:20 sanat, joissa kerrotaan Israelin kansan hävittämissuunnitelmista ja siitä, miten juutalaisiksi mainitut Paavali ja Timoteus koetaan häiriöksi kaupungissa. Jeremian jakeita 23:7 ja 8 sekä Aamoksen jakeita 9:11, 14 ja 15 lainaten Syväntö perustelee Israelin valtion liittyvän ”Daavidin sortuneen majan” pystyttämiseen ja juutalaisten tulleen alueelle jäädäkseen Raamatun sanan mukaisesti. Israelin valtion rajatkin on Syvännön mukaan määritelty Raamatussa, tarkemmin 5. Mooseksen kirjan luvun 5 jakeissa 5, 9 ja 19.⁷⁷ Kaarlo ja Maire Syväntö muistuttavat myös kirjeessään nykyisen Israelin Raamattuun perustuvista rajoista. Niiden mukaan Jumala tulee antamaan Joosuan kirjan 13:3 ja 1. Aikakirjan 13:5 jakeiden mukaan kesällä 1982 Egyptille luovutetun Siinain takaisin Israelille.⁷⁸

⁷⁵ RV 9.9.1982, 16, *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä vaikea löytää totuutta tapahtumista*.

⁷⁶ RV 7.10.1982, 5, A-M. J., *Israelin vartijat, valvokaa!*

⁷⁷ RV 4.11.1982, 5, Olavi Syväntö, *Jumala ei ole peruuttanut lupauksiaan Israelille*.

⁷⁸ RV 25.11.1982, 6, Kaarlo ja Maire Syväntö, *Myrskyinen vuosi päätymässä*.

A-M. J. tulkitsee jälleen tekstissä *Jerusalem – ennalta määrätty paikka kiitosta varten* (18.11.1982 s. 5) psalmin jaetta 147:2 siten, että Israel ja Jerusalem liittyvät Jumalan suunnitelmiin. A-M. J. selittää, että kansat tahtovat tehdä tyhjäksi kaiken jumalallisen järjestyksen, mutta Jesajan jakson 44:24 – 26 mukaan Herra tekee tyhjäksi valhettelijain merkit, taikurit tyhmiksi ja muuttaa heidän tietonsa typeryydeksi. Jos emme taivu, vaikka meitä juutalaisten kanssa yhdessä pilkataan, saamme iloita Jeremian kirjan jakson 33:14 – 16 mukaisesti nähdessämme Herran ”aivoitusten” toteutuvan ja saamme Psalmin 122:2 – 7 sanojen mukaisesti menestyä niiden tavoin, jotka Jerusalemiä rakastavat.⁷⁹ Toimittaja Irja Tirri kertoo saman sivun alalaidassa siitä, miten Suomesta luovutettiin kahdeksan juutalaista natsien käsiin toisen maailmansodan aikana. Tirrin mukaan meidän on hyvä muistaa Obadjan kirjan 14. jakeen edelleen ajankohtainen sisältö: ”Älä luovuta hänen pakoontapaisseitänsä ahdistuksen päivänä.”⁸⁰

Tekstissä *Israelin pelastus ja kansojen tuomio* Veikko Pekki käy läpi Israelin osuutta lopun ajassa perustellen tapahtumien kulkua Raamatun pohjalta. Messias tulee Jerusalemiin hallitsemaan Israelia ja koko maailmaa (Jes. 2:1 – 4), Jumala lupaa Abrahamille tehdä hänen jälkeläisistään ”suuren kansan” ja kiroaa niitä, jotka kiroavat Israelia ja siunaa niitä, jotka siunaavat Israelia (1. Moos. 12:1 – 3, 27:27 – 29 ja 4. Moos. 24:5, 8, 9). Raamatulla perustellen varoitetaan myös ”koskemasta” Israeliin, sillä ”joka teihin koskee, se koskee hänen (Jumalan) silmäterään (Sak. 2:8)”. Ajatusta siitä, että pakanain täyden luvun on ensin pelastuttava, jonka jälkeen koko Israel on pelastuva, perustellaan jakeella Room. 11:25. Israel on koottu maahansa, ja viimeisellä tuomiolla kaikki kansat tuomitaan sen mukaan, miten ne ovat suhtautuneet israelilaisiin, mitä perustellaan Raamatun kohdilla Matt. 24:31; Matt. 25:31, 32; Joel 3:1, 2, 12; Jes. 34:8. Ahdistuksen ajan lopulla tapahtuva kokoontuminen on perusteellinen seuraavien Raamatun kohtien perusteella: 5. Moos. 30:1 – 4, Jes. 27:12, 13. Pekin mukaan myös niitä, jotka mukautuvat yleisen mielipiteen virrassa vastustamaan ”Siionin asiaa”, odottaa vain tuomio, jonka hän perustelee jaksolla Matt. 24:41 – 46.⁸¹

Operaatio Rauha Galileaan tarkastelujakson viimeinen Israel-keskusteluun liittyvä teksti on jälleen A-M. J:n. Hän liittää kaikkiin ajatuksiinsa yhden tai useamman raamatunpaikan. Psalmin 83 jakeet 3 – 6 puhuvat A-M- J:n mukaan

⁷⁹ RV 18.11.1982, 5, A-M. J., *Jerusalem – ennalta määrätty paikka kiitosta varten*.

⁸⁰ RV 18.11.1982, 5, Irja Tirri, Kahdeksan luovutetun juutalaisen muistolle.

⁸¹ RV 20.1.1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

siitä, miten Israelin vihollisten suunnitelmat raukeavat tyhjiin. Tämä johtuu siitä, että Israel on Herran oma ja Herra on Israelin oma, mitä hän perustelee Jesajan kirjan jakeilla 43:1b ja 3a. Miikan kirjan 7. luvun mukaisesti Jumala on uskollinen Israelille ja saattaa häpeään muuta sanovat. Kaikki tapahtumat nopeuttavat Kristuksen toista tulemusta, jolloin ”touhuilu politiikan ja tämän maailman asioiden parissa tuntuu köykäiseltä” Raamatun pohjalta odotettavan riemun rinnalla (Jes. 25:9, 10a). Lopussa kaikki kansat kumartavat Herraa, jonka oikeudenmukaiset tuomiot ovat tulleet julki, sanoo A-M. J. viitaten Ilmestyskirjaan jaksoon 15:3 – 4.⁸²

Persianlahden sotaan 1991 tullessa raamatullisten viitteiden määrä vähentyy. Israel-keskustelun tarkasteluun liittyvästä kymmenestä tekstistä enää vain kahdessa sisältöä tuetaan Raamatulla. Ensimmäinen niistä on edellisiltä vuosikymmeniltä tutun Aarne Jantusen artikkeli *Mistä on kysymys Persianlahdella*. Siinä Jantunen kartoittaa tilanteen poliittista taustaa reilun sivun mittaisella tekstillä. Raamatunpaikka löytyy kuitenkin vasta viimeisestä kappaleesta toteamuksesta: ”- - vaikka sota siis vältettäisiin - - ennemmin tai myöhemmin tulee edessä olemaan Sakarjan kirjassa (Sak. 12:1 – 9) ennustettu tilanne.” Kyseinen raamatunkohta käsittelee sitä, miten Jumala tekee Jerusalemissa ”juovuttavan maljan” kansoille, ja Hän hävittää ”kaikki kansat, jotka hyökkäävät Jerusalemiä vastaan”. Tekstistä löytyy kuitenkin piilotettu viittaus Raamattuun ilmaisusta, jossa kuvataan Saddam Husseinin olevan ”röyhkeä ja juonissa taitava”. Tämä on lainaus Danielin kirjan jakeesta 8:23. Tässä lopun aikoihin viittaavaksi tulkittussa tekstissä sanotaan seuraavasti: ”Ja heidän valtansa lopulla, kun luopiot ovat täyttäneet syntiensä mitan, nousee kuningas, kasvoiltaan röyhkeä ja juonissa taitava.”⁸³

Toinen Raamattuun viittaava teksti vuoden 1991 konfliktin aikana on Arto Hämmäläisen pääkirjoituspaikan teksti, jossa viitataan Ilmestyskirjan jaksoon 9:14 – 15. Hämmäläinen liittää jakson Raamatun ennustuksiin lopun ajoista, joiden mukaan ”kerran vielä purkautuu Eufraatin varrelta (Irak) ihmiskunnan kolmasosan tuhoava onnettomuus” ja tukee sitä Jeesuksen lopun aikoihin liittyväksi tulkituilla sanoilla Luukkaan evankeliumin jakeesta 21:9: ”Kun kuulette sotien ja kapinain

⁸² RV 17.2.1983, 7, A-M. J., ”Ensi vuonna Jerusalemissa”.

⁸³ RV 3.1.1991, 8-9, Aarne Jantunen, *Mistä on kysymys Persianlahdella?*

melskettä, älkää peljästykö. Sillä näiden täytyy ensin tapahtua - -.” Hämäläinen ei kuitenkaan liitä tekstiä Israeliin, vaan yleisesti lopun ajan tapahtumiin.⁸⁴

Yhteenvetona Ristin Voiton Israel-keskustelun raamatullisuudesta voi todeta sen olevan olennainen osa sekä esitettyjen ajatusten että tapahtumien tulkintojen perusteluita. Tämä tulos ei ole ristiriidassa sen kanssa, mistä Ristin Voiton taustayhteisö helluntailiike on tunnettu; Jumalan Sana - eli Raamattukeskeisyydestään. Israel-keskusteluun liittyvissä teksteissä mainitaan tai lainataan sanasta sanaan usein vähintään yksi raamatunpaikka, mutta useimmiten monia. Suurin osa raamatunpaikoista on Vanhasta testamentista. Esimerkiksi Ristin Voiton pääkirjoituksessa *Rukoustaisteluun Israelin puolesta* 8.6.1967⁸⁵ mainitaan raamatunpaikkoja kaiken kaikkiaan seitsemäntoista, jotka ovat kaikki Vanhasta testamentista.

Raamatunpaikoilla perustellaan yleisesti Israelin valtion syntymistä, juutalaisten paluuta alueelle ja oikeutta alueeseen sekä statusta Jumalan omaisuuskansana, Israelin liittymistä Jumalan suunnitelmiin lopun aikana samoin kuin siihen, mitä seurauksia erilaisista asenteista Israeliin on. Lyhyesti sanottuna niillä perustellaan lähes kaikki, mistä kirjoittajat 1960-, 1970- ja 1980-luvuilla Israeliin liittyen puhuvat. Niiden käyttöä voi verrata jopa tutkimuksissa käytettäviin lähdeviitteisiin. Raamatunpaikkojen käyttö kuitenkin muuttuu eri vuosikymmenten sotilaallisten konfliktien kohdalla. Vuoden 1967 sodan aikana Raamattua siteerataan sanasta sanaan, myöhemmin Raamatun käyttö jää enemmän tekstiä tukevaksi raamatunjakeiden merkitsemiseksi. 1990-luvulle tultaessa Raamatun jakeiden käyttö sotilaallisen konfliktin yhteydessä on lähes olematonta ja liittyy enemmän maailman kuin Israelin tilanteeseen yleisen sodanvastaisuuden ja rauhanliikkeen kautta.

3.3. Meidän tulee rakastaa Jumalan omaisuuskansaa

Ristin Voitto -lehden kirjoituksissa nykyiselle Israelin valtiolle annetut nimet, tavat, joilla siitä puhutaan ja sitä kuvaillaan, luovat selkeitä positioita sille. Israelista puhutaan teksteissä jumalallisten ominaisuuksien tai hengellisten määritelmien lisäksi luonnollisena, itsenäisenä valtiona. Tämä näkyy esimerkiksi vuoden 1967 konfliktin aikana ajatuksena: ”Tämän sodan tuloksena Israelin valtio todennäköisesti laajenee - -.”⁸⁶ Sama ajatus Israelista valtiona toistuu 1970-luvulla

⁸⁴ RV 14.3.1991, 2, Arto Hämäläinen, *Maailma sai jatkoajan*.

⁸⁵ RV 8.6.1967, 3, 16, Aarne Jantunen, *Rukoustaisteluun Israelin puolesta*.

⁸⁶ RV 15.6.1967, 3, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

esimerkiksi ajatuksessa: ”Vasta 25 vuotta kestäneen olemassaolonsa aikana on Israelin valtio joutunut avoimeen sotaan jo neljännen kerran.”⁸⁷ 1980-luvun konflikti ei muuta ajatusta, vaan ajatus Israelista valtiona ilmenee esimerkiksi seuraavasti: ”On selvää, ettei mikään toimintakykyinen valtio voi suostua tämänkaltaisen tilanteen jatkuvaan voimassaoloon.”⁸⁸ Valtio on myös kansallinen koti, joka ”mahtavan YK:n suosiollisella myötävaikutuksella Israelille suotiin”.⁸⁹

Vuoden 1991 konfliktiin liittyvissä teksteissä Israel nähdään edelleen valtiona, mutta valtio-sana saa yhdessä teksteistä lisämääritelmän ”miehittäjävaltio” seuraavasti: ”Kylän asukkaat (Länsirannalla sijaitseva Beit Sahur) kieltäytyivät yksimielisesti maksamasta veroja miehittäjävaltiolle.” Samassa tekstissä Israelista puhutaan myös miehittäjävaltana. Israelin positio miehittäjänä on täysin uusi ja poikkeava näkökulma aiempien vuosikymmenten konflikteihin liittyviin teksteihin verrattaessa.⁹⁰ Ainoa aiempi vihjaus miehityksen suuntaan löytyy Aarne Jantusen tekstissä ”Israel kansojen tuomittavana”, jossa ajatus on pistetty väitteeksi Israelin tuomitsevien moralistien suuhun seuraavasti: ”Palestiinalaisilla on oikeus omaan valtioon, kun taas Israel harrastaa ’miehityspolitiikkaa’.”⁹¹

Israel-keskustelu asemoi sisällössään Israelin paitsi valtioksi niin myös Vanhan testamentin teksteistä tutuilla nimillä, kuten Siion tai tytär Siion, esimerkin vuodelta 1967 mukaisesti: ”Sanokaamme samalla myös tytär Siionille: ’Katso, sinun Pelastuksesi (hepr. Jeshuasi = Jeesuksesi) tulee’.”⁹² Nykyinen Israelin valtion tapahtumat rinnastetaan usein myös Vanhan testamentin Israeliin ja sen tapahtumiin. Tästä esimerkkinä käy vuoden 1967 teksteissä oleva vertaus Israelin ja sen ympärillä olevien valtioiden vihollisuuksien ja taistelujen rinnastaminen Daavidin ja Goljatin taisteluun.⁹³ Israelin ajatellaan olevan myös muinaisen valtakunnan tai kuningaskunnan reinkarnaatio nykyhetkessä, mikä näkyy erityisen selvästi Unto Kunnaksen pääkirjoituksessa vuonna 1967:

Kun maailmanhistorian suurin ihme tapahtui v. 1948, jolloin Israelin valtakunta heräsi henkiin ja Jumalan lupausten pohjalta vuosituhantisesta unestaan, joutui vastaperustettu valtio heti tulikokeeseen⁹⁴

⁸⁷ RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä*.

⁸⁸ RV 24.6.1982, 5, Aarne Jantunen, *Israelin tarkoitus on tuhota PLO*.

⁸⁹ RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä*.

⁹⁰ RV 10.1.1991, 9, Olavi Katto, *Kivenheittäjät puhuivat kielillä*.

⁹¹ RV 26.8.1982, 7, Aarne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

⁹² RV 8.6.1967, 16, Aarne Jantunen, *Rukoustaisteluun Israelin puolesta*.

⁹³ RV 6.7.1967, 7, Kaarlo Syväntö, ”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”.

⁹⁴ RV 15.6.1967, 3, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

Israelin valtio saa osakseen myös nimiä, joilla on hengellistä symboliarvoa, kuten Jumalan silmäterä tai viikunapuu. Silmäterä-nimitystä käytetään viittaamaan siihen, että Israel on Jumalan erityisessä johdatuksessa tai että sitä ei saa arvostella. Israel on Jumalan silmäteränä koskematon, sillä ajatuksen mukaan siihen koskeminen on Jumalaan koskemista ja siten tuomittavaa. Israelin kuvaus viikunapuuna puolestaan luo sille myös suuren roolin eskatologisissa ajanmäärityksissä:

Mutta kaikki tämä, mikä nyt tapahtuu, on valtava ajanmerkki meille. Katsokaa viikunapuuta, sanoo Herra. Kun se alkaa vihannoida, siitä tiedätte, että Jumalan valtakunta on lähellä. Me olemme 11. hetken työmiehiä.⁹⁵

Israelilla on myös jumalallista välillistä huomioarvoa. Israelin sanotaan olevan maassaan ”Jumalan armon suurena monumenttina”⁹⁶. Sen lisäksi se toimii maassaan Jumalan ”ikuisena voiton merkinä nukkuville maailmankansoille”⁹⁷. Tämä kaikki vaikuttaa sen, että ”tuo hedelmätön ja hyödytön maan kolkka” on palannut ”maailmankuvamme keskustaan”. Israelin aseman keskeisyyttä maailmassa korostetaan useasti muutoinkin. Esimerkiksi Yom Kippur -sodan aikoihin Israel on Ristin Voitossa ”jälleen polttopisteessä” kaikkien katseiden kääntyessä kansaan, joka asuu ”maannavassa”⁹⁸.

Israelin valtio ja sen syntyminen nähdään myös Vanhan ja Uuden testamentin aikaisen juutalaisen kansan paluuna omaan maahansa. Valtion synty ja muuttoliike sinne nähdään toisintona Vanhan testamentin eksoduksesta, Israelin vapautumisesta Egyptistä ja erämaavaelluksen jälkeisestä paluusta omaan maahansa: ”Tämä sukupolvi on saanut nähdä Jumalan ihmeellisen armoteon: Israelin paluun siihen maahan, jonka Herra lupauksensa mukaan antoi heille ikuisiksi perintömaaksi (1. Moos. 17:8, Joos. 13 – 19).”⁹⁹ Teksteissä esiintyy myös ajatus toisinnosta pakkosiirtolaisuuden jälkeisestä uudelleen rakentamisesta seuraavan esimerkin mukaisesti: ”Israelin itsenäisyyden ja maan jälleenrakentamisen aikana on koko maassa sademäärä kohonnut huomattavasti”, mikä nähdään profeetalliseksi tulkittujen tekstien toteutumiseksi siitä.¹⁰⁰

Israelin valtion alue nähdään erityisesti myös Jumalan ikuisten lupauksien kohteena. RV antaa Israelista kuvan Jumalan ihmeenä, Raamatun, profetioiden ja Jumalan lupauksien toteutumana ja jatkumona sekä jumalallisten suunnitelmien

⁹⁵ RV 6.7.1967, 7, Kaarlo Syväntö, ”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”.

⁹⁶ RV 22.6.1967, 13, Olavi Syväntö, *Kirje Israelista*.

⁹⁷ RV 3.6.1982, 5, RG, *Israel tarvitsee rakkautamme*.

⁹⁸ RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä*.

⁹⁹ RV 8.6.1967, 3, Aarne Jantunen, *Rukoustaisteluun Israelin puolesta*.

¹⁰⁰ RV 8.11.1973, 11, *Israel tänään*.

kohteena. Nämä positiot näkyvät esimerkiksi 1960-luvun kirjoituksissa seuraavasti:

Me kuitenkin uskomme, ettei israelilaisten kohtalo riipu sattuman varassa, vaan niiden lupauksen, joita Jumala on sille antanut.¹⁰¹

Jumala on antanut mitä voimakkaimmat ja selvimmät lupaukset kansalleen lupauksen maasta ja maan todellisesta pääkaupungista ja hallituspaikasta, Jerusalemissa.¹⁰²

1970- ja 1980-lukujen konflikteissa samat asemoinnit Israelista ihmetekojen, profetioiden ja suunnitelmien kohteena näkyvät edelleen. Mainintojen tiheys kuitenkin laskee vuosikymmenten edetessä, kunnes 1990-luvun teksteistä ei tällaisia rinnastuksia enää löydy. Asiasta muistutetaan esimerkiksi Yom Kippur - sodan aikaisessa Israel-keskustelussa seuraavasti: ”Uskomme, että Herra itse on varjeleva kansaansa, jonka Hän on tänne jälleen koonnut lupauksensa mukaan.”¹⁰³ Samaan asiaan viittaa myös Eino Ahonen pääkirjoituksessaan puhuessaan Israelin maasta, ”jonka Jumala itse kauttaan vannomallaan valalla oli Israelille luvannut”¹⁰⁴. Libanonin sodan yhteydessä näkyy ajatus Israelista Jumalan suunnitelmien kohteena seuraavasti:

Ei mikään muu kuin Jumalan ihmeellinen varjelus ja voima ole voineet pitää tätä pientä maata Israelin hallussa. Jumalan suunnitelmat toteutuvat asteittain edessämme.¹⁰⁵

Israelin saadessa Libanonin sodan aikana runsaasti arvostelua osakseen Olavi Syväntö kommentoi tilannetta Ristin Voitossa sanoen, ettei ”yritä väittää, että Israel olisi kansana mitenkään täydellinen: päinvastoin, se on epätäydellinen ja hyvin uppiniskainen”. Jumala on tämän vuoksi joutunut rankaisemaan ja kouluttamaan kansaa vuosisatojen ajan, mutta ei ole peruuttanut lupauksiaan Israelin kohdalla.¹⁰⁶ Israelin aseman peruuttamattomien lupauksien kohteena ja tuon aseman riippumattomuuden Israelin toimista vahvistaa myös A-M. J. todeten: ”Kiitos Herralle - -. Ei Jumala lupauksiaan peru eikä muuta.”¹⁰⁷

RV-lehdissä Israel myös asemoidaan selvästi Jumalan puolella olevaksi sekä siten, että Jumala on taisteluissa sen puolella, mutta myös siten, että Israel toimii Jumalan edustajana ja Hänen suunnitelmiansa toimeenpanijana Lähi-idän konflikteissa. Tämä näkyy erityisen selvästi kuuden päivän sotaan liittyvissä

¹⁰¹ RV 22.6.1967, 4, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

¹⁰² RV 29.6.1973, 3, Erling Stöm, *Jerusalem – Onko profetioiden täyttymyksen hetki tullut?*

¹⁰³ RV 15.11.1973, 5, Aarne Jantunen, *Neljäs sota*.

¹⁰⁴ RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä*.

¹⁰⁵ RV 9.9.1982, 16, *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä vaikea löytää totuutta tapahtumista*.

¹⁰⁶ RV 4.11.1982, 5, Olavi Syväntö, *Jumala ei ole peruuttanut lupauksiaan Israelille*.

¹⁰⁷ RV 17.2.1983, 7, A-M. J., *”Ensi vuonna Jerusalemissa”*.

teksteissä, kuten esimerkiksi ”häpeän saavat palkakseen ne, jotka luulevat voivansa tuhota Israelin. Jumala on sen puolella, ei se horju!”¹⁰⁸ tai ”Jumala sotii kansansa puolesta, ja kenen puolella hän on, se voittaa”¹⁰⁹ osoittavat. Sama asemointi näkyy myös Libanonin sodan aikana esimerkiksi Ulla Järvilehdon puheessa, jossa hän soveltaa Psalmia 124 Israeliin: ”Ellei Herra olisi meidän kanssamme – Näin sanokoon Israel – kun ihmiset nousevat meitä vastaan, niin he meidät elävältä nielisivät.”¹¹⁰

Erityisesti 1980-luvusta eteenpäin Israel asemoidaan myös kristittyjen rakkauden kohteeksi. Tämä näkyy esimerkiksi ”Rakastamme Israelia Messiaan tähden” -tekstissä otsikon lisäksi siten, että Israel määritellään kaikille maailman kristityille rakkaaksi maaksi ja kansaksi tai kehotuksena, jonka mukaan ”meidän tulee rakastaa Herran omaisuuskansaa Israelia ja rukoilla sen puolesta”.

Rakkauden syitä tarkennetaan samassa tekstissä vielä lisää:

Kristittyjen rakkaus Israeliin ei perustu epärealistiseen ihannointiin. Rakastamme Israelia ymmärtäessämme Raamatusta Israelin tulevaisuuden. Kristuksen, juuriemme, saman tulevaisuuden takia, maailmanrauhan tähden.

Rakastamme Israelia - - Rauhanruhtinaan, Messiaan, tähden. Rakastamme omien juuriemme tähden - - Olemme Israelin ystäviä, emme sen kulloinkin harjoittaman politiikan vuoksi, vaan siksi, että Jumala on antanut meille Israelin kautta suurinta mitä ihmiskunnalle on koskaan annettu: Jumalan Sana ja Messiaan, Vapahtajan joka tuo rauhan maailmalle.¹¹¹

Israelia asemaa rakkauden kohteena perustellaan siis sillä, että se on Jumalan omaisuuskansa ja että Ise on välittäjäkansa. Se on välittänyt ”meille” pelastuksen Kristuksen kautta, joka oli juutalainen.¹¹² Välittäjän asema Israelille annettiin jo kuuden päivän sodan yhteydessä: ”Israelin kansa on välittänyt meille asioita, joita tämän päivän viisaat pitävät kaikkein kallisarvoisimpina – hengellisestä ja iankaikkisuuden näkökulmasta katsottuna. - - Sieltä tuli myös Kristus, meidän Herramme.”¹¹³

Israelin valtion ja sen itsenäistymisen näkeminen Vanhan testamentin juutalaisen kansan paluuna omaan maahansa sekä ajatus siitä, että nykyistä Israelia koskevat Jumalan Vanhan testamentin aikana antamat lupaukset, ovat luomassa Israelille sen merkittävintä positiota: Israel on Ristin Voiton Israel-diskurssissa Jumalan omaisuuskansa; se siis nähdään nykyaikaan inkarnoituneena Vanhan testamentin Jumalan omaisuuskansana. Termi ”omaisuuskansa” toistuu

¹⁰⁸ RV 8.6.1967, 3, Aarne Jantunen, *Rukoustaisteluun Israelin puolesta*.

¹⁰⁹ RV 15.6.1967, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

¹¹⁰ RV 12.8.1982, 10, Irja Tirri ja L. Leppäkumpu, *Rakastamme Israelia Messiaan tähden*.

¹¹¹ RV 3.6.1982, 16, RG, *Israel tarvitsee rakkauttamme*.

¹¹² RV 3.6.1982, 16, RG, *Israel tarvitsee rakkauttamme*.

¹¹³ RV 22.6.1967, 4, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

erilaisten ilmaisujen kautta useille vuosikymmenille sijoittuvissa teksteissä lukuun ottamatta myöhäisintä 1990-luvun Persianlahden kriisin Israel-keskustelua.

Omaisuuksansa ilmenee useimmiten selkeästi termin ”omaisuuksansa” käyttämisellä, kuten seuraavissa esimerkeissä: ”Meidän tulee rakastaa tätä Herran omaisuuskansaa”¹¹⁴ tai ”myötätuntomme onkin Jumalan omaisuuskansan puolella”.¹¹⁵ Viittaus omaisuuskansaan voi olla myös tekstin sisällä ilman, että käytetään suoraan termiä ”omaisuuskansa”, vaan puhumalla Jumalan omasta kansasta esimerkiksi seuraavilla tavoilla: ” - - uskomme, että Herra itse on varjeleva kansaansa”¹¹⁶ tai ”Jumala on antanut mitä voimakkaimmat ja selvimvät lupaukset kansalleen lupauten maasta.”¹¹⁷

Myöhemmissä Israel-keskusteluissa myös arvostellaan sellaisia ihmisiä, jotka eivät asemoi Israelia Jumalan omaisuuskansaksi. Tästä esimerkkinä toimii A-M. J:n teksti ”Jerusalem – ennalta määrätty paikka kiitosta varten”, jossa ajatus sanoitetaan seuraavasti: ”Nyt jo pilkaton puhutaan ”luvatusta maasta” ja ”omaisuuskansasta”. Näistä puheista piilee juutalaisiin kohdistuva viha, antisemitismi - -.”¹¹⁸ Persianlahden sotaan liittyvässä Israel-keskustelussa ei termiä ”omaisuuskansa” enää esiinny. Sisällöltään samansuuntainen ilmaisu ”Jumalan valittu kansa” ilmenee kuitenkin Riadissa asuneen Charlotte Rantasen haastattelussa kriisin ajalta.¹¹⁹

Yhteenvedon voidaan sanoa, että RV-lehden Israel-keskustelussa nykyinen Israel asemoidaan erityisesti Jumalan omaisuuskansaksi. Omaisuuksansa-ajatukseen liittyvät myös nykyisen Israelin asemointi Jumalan suunnitelmien mukaisesti uudestisyntyneeksi Vanhan testamentin Israeliksi. Israel asemoidaan myös Jumalan lupauten ja suunnitelmien kohteeksi sekä ihmeteoksi; se on myös kristittyjen rakkauden kohde ja välittäjäkansa. Israel on myös Jumalan puolella, mikä asettaa sen myös arvostelun yläpuolelle. 1990-luvun konfliktin yhteydessä se kuitenkin mainitaan aiempiin konflikteihin nähden poikkeuksellisesti myös miehittäjävaltiona.

3.4. Israel on valtava ajanmerkki

Helluntaiherätykselle ominainen teologia näkyy Ristin Voiton Israel-keskustelussa paitsi Raamattu-keskeisyytenä niin myös tekstien eskatologisissa

¹¹⁴ RV 3.6.1982, 16, RG, *Israel tarvitsee rakkauttamme*.

¹¹⁵ RV 25.10.1973, Eino O. Ahonen, Israel jälleen polttopisteessä.

¹¹⁶ RV 15.11.1973, 5, Kaarlo ja Maire Syväntö, Israelin raamattutyön ystäville.

¹¹⁷ RV 29.6.1967, 3, Erling Stöm, *Jerusalem – Onko profetioiden täyttymyksen hetki tullut?*

¹¹⁸ RV 18.11.1982, 5, A-M. J., *Jerusalem – ennalta määrätty paikka kiitosta varten*.

¹¹⁹ RV 14.2.1991, 13, Raimo Mänttari, *Rauha ei järkkynyt ohjuksien lähestyessä*.

painotuksissa. RV-lehden eskatologia kietoutuu nykyisen Israelin valtion ympärille paljolti seuraavan Israel-lähetin Kaarlo Syvännön esittämän pohjalta:

Yhden sukupolven iäksi lasketaan 40 vuotta. Luuk. 21:29 – 32 sanotaan mm.: Katsokaa viikunapuuta ja kaikkia muita puita. Kun ne jo puhkeavat lehteen, niin siitä te näette ja itsestänne ymmärrätte, että kesä on jo lähellä. Totisesti minä sanon teille, tämä sukupolvi ei katoa, ennen kuin kaikki tapahtuu. – Vuosi 1948 on tärkeä; silloin Israelin valtio perustettiin jälleen - - Siis se sukupolvi, joka tämän on nähnyt, ei ole katoava ”ennen kuin kaikki tapahtuu”. Näin meillä jää noin 15 vuotta, jonka aikana me näemme Jumalan Sanan ennustuksien toteutuvan.¹²⁰

Teksti kertoo sen, että lopun ajan viimeisten tapahtumien aikataulun ajateltiin määräytyvän nykyisen Israelin valtion itsenäistymisjulistuksesta vuonna 1948.

Raamatun teksteistä Israelin valtion tulkittiin olevan viikunapuu:

Herra vertaa sanassaan kansoja puihin, ja Israel on viikunapuu.

Mutta kaikki tämä, mikä nyt tapahtuu, on valtava ajan merkki meille. Katsokaa viikunapuuta, sanoo Herra. Kun se alkaa vihannoida, siitä tiedätte, että Jumalan valtakunta on lähellä. Me olemme 11. hetken työmiehiä.¹²¹

Israelin itsenäistyminen nähtiin helluntailiikkeessä ja sitä myöten Ristin Voitossa vahvistukseksi sille, että Raamattu oli luotettava ja sen ennustuksiksi tulkitut tekstit toteutuivat parhailaan, kuten Stewartkin toteaa.¹²² Jeesuksen toiseen tulemuksen tulkittiin olevan vain 40 vuotta. Laskelmien mukaan tulemuksen ajateltiin tapahtuvan siis ennen vuotta 1988.

Unto Kunnas ennakoi vuonna 1967 pääkirjoituksessaan sodan lopputulosta sen vielä kestäessä seuraavasti:

Tämän sodan tuloksena Israelin valtion alue todennäköisesti laajenee, ja saatamme odottaa, että kaikesta päättäen myös vanha kaupunki ja temppelialue siirtyvät niiden oikeille omistajille, juutalaisille... Tällöin eivät Jerusalemiä enää pakanain jalat tallaa. - - Herran Jeesuksen antama viimeisin merkki tulemuksensa läheisyydestä on täyttynyt.¹²³

Kunnas viittaa tässä helluntaiherätyksen eskatologiaan, johon Israelin valtion synty vuonna 1948 vaikutti merkittävästi. Raamatun tekstejä tulkittiin profeettallisesti viittaamaan nykyiseen Israelin valtioon ja sen tapahtumiin.

Tulkinnat esitettiin varmoina, mistä esimerkkinä käy George E. Harperin ajatus, jonka mukaan ”Roomalaiskirjeen 9., 10. Ja 11. luvussa puhutaan Israelin tulevasta kohtalosta ilman pienintäkään epävarmuutta”. Tuleva kohtalo liittyy Harperin mukaan siihen, että Israelin itsenäistymisen ja paluun maahansa jälkeen Israel jälleenrakennetaan ja lopulta ”kaikki Israel” pelastuu. Tämäkin kohta liittyy

¹²⁰ RV 25.10.1973, 12, Kaarlo Syväntö, ”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”.

¹²¹ RV 25.10.1973, 16, Kaarlo Syväntö, ”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”.

¹²² Stewart 2015, 14, 151, 227.

¹²³ RV 15.6.1967, Unto Kunnas, *Mitä Israelille tapahtuu*.

helluntaiherätyksen lopun ajan dispensationalistisiin visioihin juutalaisten osuudesta vaivan ajan tapahtumissa.¹²⁴

Ristin Voiton Israel-keskusteluun tallentuu vuoden 1973 sodan yhteydessä eskatologisten tapahtumien kronologia helluntailaisen tulkinnan mukaisesti Raamatun pohjalta. Päätoimittaja Eino Ahosen tekstissä tapahtumat alkavat Jeesuksen toiselle tulemuksella ja jatkuvat seuraavasti:

Israelin tapahtumat ovat suoranaudessa yhteydessä suuriin lopunajan tapahtumiin: Jeesuksen toiseen tulemukseseen, pakanakansojen etsikkoajan päättymiseen, antikristuksen hallintoajan alkamiseen ja juutalaisten hengelliseen, jonka Raamattu ennustaa tapahtuvan... (Sak. 14:1 – 2)¹²⁵

Jerusalemien vanhan kaupungin valloitusta vuonna 1967 pidettiin Ristin Voitossa viimeisen esteen poistumisena Kristuksen takaisinpaluulle. Tapahtuma johti myös Ristin Voiton päätoimittaja Unto Kunnaksen pääkirjoituksensa 29.6.1967 otsikkoa myöten pohtimaan sitä, onko Jerusalemiä koskevien profetioiden täyttymyksen hetki tullut. Israel sai haltuunsa koko Jerusalemin, minkä tulkittiin olevan ennustusten täyttymys teksteille, joiden mukaan lopun aikoina Jerusalem ei ole enää ”pakanain tallattavana”. Ajatus perustui siihen, että osa Jerusalemiä oli ollut ei-juutalaisten eli pakanoiden, tässä tapauksessa arabien ja käytännössä Jordanian hallussa. Jerusalemin valtausta pidettiin viimeisenä merkinä eskatologisessa aikataulussa:

Pakanain ajat ovat täyttymässä. Herran Jeesuksen antama viimeisin merkki tulemuksensa läheisyydestä on täyttynyt. – Morsian, valvo nyt vaan!¹²⁶

Helluntaiherätyksen eskatologiaan kuuluu myös ajatus niin kutsutusta vaivan ajasta ja Israelin näkyvästä roolista siinä. Molemmat näkyvät Ristin Voiton teksteissä jo 1960-luvulta alkaen. Jumalan ajateltiin johdattavan israelilaiset vaivan ajan lävitse, joka on aivan juuri alkamassa, koska loppu on hyvin lähellä.¹²⁷ Ajatusta tulkittiin Raamatun pohjalta siten, että juutalaisista pelastuu vain jäännös:

Jumalan Sana tekee selväksi useammassakin paikassa, että vaivan ajan kaikki ne juutalaiset, jotka eivät usko, kaikki pahat ja väärät heidän joukostaan hävitetään, mutta jäännöstä Jumala suojelee huolellisesti.¹²⁸

Päätoimittaja Unto Kunnas vahvistaa pääkirjoituksessaan Israelin valtakunnan heränneen henkiin 1948 Jumalan lupauksen pohjalta. Eskatologisiin tulkintoihin perustuen hän toteaa kuuden päivän sodan kestänyt kirjoitushetkellä vasta kaksi

¹²⁴ RV 22.6.1967, 7, George E Harper, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

¹²⁵ RV 25.10.1973, 2, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä*.

¹²⁶ RV 15.6.1967, 3, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

¹²⁷ RV 22.6.1967, 12, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

¹²⁸ RV 22.6.1967, 13, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

päivää, että ”Israel ei tätä sotaa häviä, sitä kansaa ei tuhota!”. Hän ennakoi myös, että sodan tuloksena ”Israelin valtion alue todennäköisesti laajenee” ja juutalaiset saavat haltuunsa koko Jerusalemin¹²⁹. Myös Harpur liittää Israelin lopun ajan tapahtumien kronologiaan kirjoittaa todetessaan vuonna 1967 sen kytkeytyvän viimeiseen taisteluun, josta kerrotaan Ilmestyskirjan 20. luvussa seuraavasti:

Me tiedämme, että he ovat maassaan, kun loppu tulee. - - kun tuhatvuotinen valtakunta on päättynyt, Goog, Maagog sekä maan neljällä kulmalla olevat kansat, jotka saatana on villinnyt, marssivat rakastettuun kaupunkiin ja pyhien leiriin.¹³⁰

Kuuden päivän sota oli siis ratkaiseva tekijä sekä Israel-teologian että eskatologian ajatusten esiinmarssissa Ristin Voitossa. Helluntaiherätyksen oma Israel-teologia alkoi näkyä ”Israel-rakkautena” ja ajatuksina Vanhan testamentin ennustuksien täyttämistä, jota seurasi halu tukea Israelia käytännössä, mikä näkyi muun muassa turistivyyryyn alkamisena Israeliin. Israelin tapahtumat tulkittiin Raamatun luotettavuuden vahvistumisena. Helluntaiherätyksen Israel-lähettiläis Kaarlo Syväntö kuvaili Israelia ajan kelloksi ja Jerusalemiä kellon viisareiksi.¹³¹

Yom Kippur -sodan aikana Israelin liittäminen lopun ajan tulkintoihin jatkuu. Päätoimittaja Eino Ahonen kirjoittaa pääkirjoituksessa *Israel jälleen polttopisteessä*, että Israelin sodat eivät ole niinkään yhteydessä taloudessa tuiki tärkeään öljyn kauppaan, vaan niillä on suora yhteys lopun ajan tapahtumiin. Seuraavan konfliktin Ahonen uskoo jo lähentelevän Sakarjan kirjansa luvuissa 12 ja 14 ”ennustamia tapahtumia”. Hän pitää Israelin tilannetta samaan aikaan myös uutena hälytyssoittona ”Uuden testamentin morsiusseurakunnalle”, eli kristityille. Kristittyjen ”tulisi nyt irrottaa kaulansa siteet ja kohottaa katseensa maasta taivaisiin, sillä sen vapautuksen päivä on lähellä”.¹³² Tämä liittyy helluntaiherätyksen dispensationalistiseen eskatologiaan, jossa uskotaan Jeesuksen hakevan seurakunnan pois maan päältä ennen vaivan aikaa, jolloin ilmestyvä Antikristus tekee ensin liiton juutalaisten kanssa, mutta myöhemmin alkaa heidän silmittömän vainon.

Kaikki edellä mainittu, eli ”kaikki ennustukset”, toteutuvat Kaarlo ja Maire Syväntön mukaan vuodesta 1973 laskettuna siis viidentoista vuoden sisällä.¹³³ Sama pariskunta jatkaa vielä seuraavassa kirjeessään uskovansa, että ”tämä

¹²⁹ RV 15.6.1967, 3, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

¹³⁰ RV 22.6.1967, 13, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

¹³¹ Ruohomäki&al 2012, 185—186.

¹³² RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä*.

¹³³ RV 25.10.1973, 12, *Syväntöjen läksiäisjuhlat Lempälässä*.

myrsky vielä tyyntyy ja heille jää ”työaikaan hyvän siemenen kylvämisestä varten”, mutta tietävänsä ”Jumalan Sanasta, että työaika ei ole enää pitkä”, sillä ”tulee yö, jolloin ei kukaan voi tehdä enää työtä”.¹³⁴ Yöllä, jolloin ei voi tehdä työtä, viitataan helluntaiherätyksen eskatologiassa aikaan, jolloin seurakunta ei ole enää maan päällä, vaan taivaallisissa Karitsan hääjuhlissa, kun taas samaan aikaan Antikristuksen hallintakausi alkaa maan päällä.

Vuosien 1982 – 1983 vuosien Operaatio Rauha Galileaan aikoihin on Ristin Voiton Israel-keskustelussa vahva ihmiskunnan viimeisten hetkien tunnelma. A-M. J. toteaaakin tekstissään, että ”viimeaikaiset tapahtumat Lähi-idässä ovat saaneet monet uskovat väkisinkin kyselemään: ’Kuinka lähellä onkaan yö?’”.¹³⁵ Hän jatkaa teemaa todeten myöhemmässä tekstissään, että ”kaikki tapahtumat kiirehtivät Herran päivän tuloa. Sitä suurta juhlaa on syytä odottaa - - Silloin saamme yhdessä Israelin kanssa riemuita: Katso, tämä on meidän Jumalamme, jota me odotimme”.¹³⁶

Libanonin sodan aikana sotatoimet siirtyivät Libanoniin ja varsinkin sen rannikkokaupunkeihin, kun aiemmista konflikteissa sotatoimia oli käyty myös Israelin maaperällä. Myös tämä muutos sovitettiin osaksi profeetallisia ennustuksia. Libanonin rannikolla sijainneita Tyyroa ja Siidonia koskeva profetia päättyy A-M. J:n mukaan Israelille annettuun entistä ajankohtaisempaan lupaukseen: ”Minä panen toimeen tuomiot heidän naapureilleen, Hes. 28:25, 26.”¹³⁷

Israelin ystävien vuosikonferenssin raportoinnissa lainataan Risto Santalan puheesta ajatusta, joka perustuu Raamatun vertaukseen kymmenestä neitsyestä. Santala määritteli tekstin ”Katso, ylkä tulee” pohjalta, että ”me elämme jo tuon huudon ja Jeesuksen tulemuksen välistä aikaa”. Pikaista tulemusta ennakoi Risto Santalan lisäksi myös Aarne Jantunen toteamalla, että ”Pian tulee Hän, josta Israel on sanovat: ’Siunattu olkoon Hän, joka tulee, Kuningas Herran nimessä; rauha taivaassa ja kunnia korkeuksissa’”.¹³⁸ Merkittävässä ajassa elämisen vaikutelmaa lisäsi Israel-lähettilä Olavi Syvännön viesti, jonka mukaan ”Raamatun ennustukset toteutuvat silmiemme edessä ihmeellisellä tavalla”. Hän viittasi siihen, miten Neuvostoliitosta oli muutaman edeltävän vuoden aikana muuttanut yli satatuhatta juutalaista Israeliin. Tämän hän tulkitsi Jeremian kirjan 23. luvun sanojen

¹³⁴ RV 15.11.1973, 5, Kaarlo ja Maire Syväntö, *Israelin raamattutyön ystäville*.

¹³⁵ RV 7.10.1982, 5, A-M. J., *Israelin vartijat, valvokaa!*

¹³⁶ RV 17.2.1983, 7, A-M. J., ”*Ensi vuonna Jerusalemissa*”.

¹³⁷ RV 5.8.1982, 5, A-M. J., *Mikä on Israelin suurin tarve?*

¹³⁸ RV 26.8.1982, 7, Aarne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

toteutumiseksi tuossa ajassa¹³⁹. Israelin ystävien vuosikonferenssin raportissa laajennetaan Israelia koskevat Vanhan testamentin näyt myös Uuden testamentin puolelle. Ulla Järvilehto totesi puheessaan, että ”Israelin suhteen saamme nojautua Raamatun ilmoitukseen. Jeesus itse ja myös Paavali vahvistivat Israelin tulevaisuutta koskevat Vanhan testamentin näyt”.¹⁴⁰

Uutena piirteenä Ristin Voiton Israel-keskusteluun tulee Persianlahden sodan yhteydessä Valtter Luodon pääkirjoituksessaan esittämä ajatus siitä, että sota on aina hirvittävä asia ja että se on mitä syvimmissä ristiriidassa kristinuskon perusolemuksen ja Jeesuksen opetuksien kanssa. Hän mainitsee pelottavina esimerkkeinä tästä Argentiinan ja Iso-Britannian, Irakin ja Iranin sekä Israelin ja palestiinalaisten sodat; Israelin konflikti mainitaan siis vain yhtenä muiden sotien joukossa.¹⁴¹ Vuoden 1991 Persianlahden sodan Israel-keskustelu jatkuu kuitenkin Aarne Jantunen tekstissä jo 1960-luvulta tutuissa eskatologisisissa teemoissa. Siinä todetaan, että vaikka sota vältettäisiin, niin ennemmin tai myöhemmin tulee edessä olemaan Sakarjan kirjan jaksossa 12:1 – 9 ennustettu tilanne.¹⁴² Jaksossa puhutaan siitä, miten Jumala hävittää kaikki kansat, jotka hyökkäävät Jerusalemiä vastaan ”tuona päivänä”, mikä tulkitaan lopun ajalliseksi ilmaukseksi.

Persianlahden sodan aikana ilmenevään uuteen suuntaukseen liittyen Valtter Luoto toteaa pääkirjoituksessaan *Sota on syttynyt!*, että maailmanpoliittiset kulissit siirtyvät nyt vauhdilla ja kysyy, joko viimeinen näytös on alkamassa.¹⁴³ Hän toteaa myös, että kristittyjen rukouksen tulisi olla, että sota loppuisi. Sodan päätyttyä Luodon pääkirjoitus *Taistelut ovat tauonneet* painottaa, että kristittyjen kannalta jokainen sota on onnettomuus ja sitä, miten vähemmällä vaivalla saadaan nykyisessä sodankäynnissä enemmän tuhoa. Kristittyjen tehtävänä on Luodon mukaan viedä eteenpäin sanomaa Jumalan rakkaudesta.¹⁴⁴ Sanoman eteenpäin viemistä kiirehtii myös Arto Hämäläinen pääkirjoituksessa *Maailma sai jatkoajan*.¹⁴⁵ Maailman jatkoajan saamisella viitataan siihen, että Jeesuksen toinen tulemus ei tapahtunut tämän kriisin yhteydessä, joten nyt olisi aika panna kaikki likoon evankeliumin levittämisen puolesta. Lopun aikojen aikatauluun ja ajankohtaiseen Irakin aiheuttamaan kriisiin Hämäläinen viittaa myös toteamalla,

¹³⁹ RV 9.9.1982, 16, *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä on vaikea löytää totuutta tapahtumista*.

¹⁴⁰ RV 12.8.1982, 10, Irja Tirri ja L. Leppäkumpu, *Rakastamme Israelia Messiaan tähden*.

¹⁴¹ RV 24.6.1982, 3, Valtter Luoto, *Mukaan oikeaan rauhanliikkeeseen*.

¹⁴² RV 3.1.1991, 9, Aarne Jantunen, *Mistä on kysymys Persianlahdella?*

¹⁴³ RV 24.1.1991, 2, VL, *Sota on syttynyt!*

¹⁴⁴ RV 7.3.1991, 2, Valtter Luoto, *Taistelut ovat tauonneet*.

¹⁴⁵ RV 14.3.1991, 2, Arto Hämäläinen, *Maailma sai jatkoajan*.

että ”Raamatun ennustusten mukaan kerran vielä purkautuu Eufratin varrelta ihmiskunnan kolmasosan tuhoava onnettomuus”¹⁴⁶.

Helluntaiherätyksen Israel-teologiaan ja dispensationalismiin liittyen erilaiset tulkinnat Jumalan omaisuuskansasta tässä ajassa torjutaan. Erilaiset tulkinnat liittyvät Ristin Voiton Israel-keskustelussa niin kutsuttuun korvausteologiaan, jonka keskeinen ajatus on se, että kristityt, seurakunta tai kirkko ovat nykyajassa Jumalan omaisuuskansa, eli ”korvanneet” Israelin tässä asemassa. Ajatus torjutaan esimerkiksi vuonna 1967 seuraavasti:

Seurakunnalle annetuissa lupauksissa ei käytetä sen voimakkaampaa kieltä kuin Israelin kansalle annetuissa lupauksissa. Jos me epäilemme Israelille annettujen lupauksen täyttymyksiä, seurakunnan lupauksilla on sama kohtalo. -
- Mutta me tiedämme Jumalan Sanan olevan kokonansa totta, ja me tiedämme, että Hänen lupauksensa toteutuvat.¹⁴⁷

Myös insinööri Jaatisen matkakertomuksessa kerrotaan ilmiöstä, jonka mukaan Egyptin arabikristityt Israelia kohtaan tuntemansa vihan takia uskovat asiasta eri tavalla:

Me olemme Raamatusta lukeneet Israelin kansalle annetuista lupauksista. Egyptin uskovat näkevät tämän asian hieman toisin. He uskovat näiden lupauksen kuuluvan uudelle Israelille, uudestisyntyneille. On vain muutamia poikkeuksia, jotka näkevät asian samalla tavoin kuin me. - - Tämän voi siellä henkilökohtaisesti hyvin kokea ja nähdä, kuinka he palavat vihasta ja tämä häpeä, mikä tästä johtuen on heille tullut on hyvin ilmeinen.¹⁴⁸

Jaatisen teksti välittää ajatuksen, että viha Israelia kohtaan sokeuttaa oikealta tulkinnalta. Myös Kirkkojen Maailmanneuvosto sekä Suomen evankelisluterilainen kirkko luetaan väärin Raamattua tulkitsevien joukkoon Aarne Jantunen tekstissä ”Israel kansojen tuomittavana” vuodelta 1982:

Meidän ainoa ohjenuoramme on Raamattu, jossa on selvästi sanottu, että Jumala palauttaa aikojen lopulla Israelin takaisin sen omaan maahan, eikä sitä sen jälkeen revitä sieltä pois. Kirkko kieltäytyy uskomasta paluuprofetioihin, koska se on asettunut Israelin sijaan.¹⁴⁹

Yhteenvedon voidaan sanoa, että Israelin itsenäistyminen ja tapahtumat sen ympärillä tulkitaan Ristin Voiton Israel-keskustelussa erityisesti Vanhan testamentin profeetallisten tekstien täyttymykseksi, mitä kautta tapahtumat Israelissa myös liitetään helluntaiherätykselle tyypillisiin eskatologisiin tulkinta-ajatuksiin. Helluntailiikkeelle ominaisen eskatologisen tulkintamallin, dispensationalismin piirteet ja ajattelun tunnistaa kirjoituksista selvästi. Tekstien diskurssin analyysi vahvistaa lopun aikojen läheisyyden ja dispensationalistisen lopun aikojen tulkinnan Ristin Voiton kirjoittajien ajattelussa.

¹⁴⁶ RV 14.3.1991, 2, Arto Hämäläinen, *Maailma sai jatkoajan*.

¹⁴⁷ RV 22.6.1967, 5, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

¹⁴⁸ RV 20.7.1967, 7, *Jännittäviä hetkiä sota-ajan Kairossa*.

¹⁴⁹ RV 26.8.1982, 7, Aarne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

Vuoden 1991 Persianlahden sotaan liittyvästä Israel-keskustelusta ei siis puutu sinänsä lopun aikoihin viittauksia, mutta ne eivät ole enää yksinomaan Israel-keskeisiä. Israelin rinnalle on noussut maailmanrauha ja maininnat Rauhan Ruhtinaasta lopullisen rauhan tuojana. Tämä näkyy sivulauseissa jo kuuden päivän sodan aikana päätoimittaja Unto Kunnaksen todetessa, että ”uskovina me emme hyväksy sotaa”, mutta ”voimme kuitenkin sanoa, että myötätuntomme on Israelin puolella” ja ”aavistamme” Jumalan pelastustoimien menevän valtavan askeleen eteenpäin.¹⁵⁰ Samoja viitteitä yleisen rauhan puolesta näkyy myös Yom Kippur -sodan aikoihin, jolloin esimerkiksi Else Lundin kertoo, miten heidän turistiryhmänsä kotiinkuljetusta odottaessa rukoili ”Herraa, pienen, urhean, taistelevan kansan puolesta”, mutta päättää kertomuksensa kehotukseen, että kaikkien tulisi rukoilla rauhaa jatkuvasti maan päälle¹⁵¹. Sama ajatus yleisestä rauhasta löytyy myös vuonna 1973 päätoimittaja Eino Ahosen tekstistä, jossa hän kehottamaan rukoilemaan ”pikaista Jumalan valtakunnan tuloa”, joka toisi rauhan ja kansojen välisen ystävyyden kaikkialle maailmaan¹⁵².

Israel-keskustelun eskatologisen teeman analyysi vahvistaa Samuel Ruohomäen ajatuksia RV-lehden historiikissa. Ruohomäki toteaa, että eskatologinen huoli ei kuitenkaan enää liikuttanut 1980-luvun jälkeen helluntailaisia entiseen malliin. Ruohomäen ajatusta tukee myös helluntailiikkeen historiasta kirjoittanut Lauri Ahonen, joka kutsuu ilmiötä ”hengelliseksi talvikaudeksi”.¹⁵³ Tämä selittyy sillä, että usko, opetus ja laskelmat, joista mainittiin Kaarlo Syvännön ajatukset Jeesuksen toisesta tuleuksesta viimeistään vuonna 1988, olivat osoittautuneet vääriksi.¹⁵⁴

1990-luvulle tultaessa voi Ristin Voiton Israel-diskurssin muuttuneessa eskatologisessa keskustelussa aistia samaa, johon Michel Foucault viittaa kirjassaan *Tiedon hierarkia*. Keskustelun korvautumisella toisella ei tarkoiteta aina suoranaisesti sitä, että kokonainen täysin uusien kohteiden, lausumisten, käsitteiden ja teoreettisten valintojen maailma tulee esiin valmiina ja järjestäytyneenä, vaan pikemminkin se voi tarkoittaa sitä, että on tapahtunut yleinen muodonmuutos.¹⁵⁵ Ristin Voitossa muutos näkyy siten, että aletaan

¹⁵⁰ RV 15.6. 1967, 3, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

¹⁵¹ RV 22.11.1973, 5, *Päivä jolloin sota syttyi*.

¹⁵² RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä*.

¹⁵³ Ruohomäki&al. 2012, 270; Ahonen 1994, 384.

¹⁵⁴ RV 25.10.1973, 12, *Syväntöjen läksiäisjuhla Lempäälässä*.

¹⁵⁵ Foucault 2005, 225.

keskittymään Israelin rauhan sijasta laajempaan maailmanrauhaan ja Israel-sidotusta lopun ajan aikataulusta laajempiin lopunajallisiin argumentteihin.

3.5. Israelilaiset palasivat epäuskossa

Osa eskatologista ja dispensationalista tulkintamallia nousee myös Ristin Voiton Israel-keskustelun teemaksi: Israel on vielä niin kutsutussa luopumuksen tilassa, mutta lopun ajan tapahtumissa se kääntyy kokonaisuudessaan Messiaansa, eli Jeesuksen Kristuksen puoleen. Tämä näkyy Ristin Voiton Israel-keskustelussa jo ensimmäisessä tarkastelujaksossa kuuden päivän sotaan liittyen. Harperin pitkässä opetuskirjoituksessa todetaan ensin, että ”juutalaiset palasivat takaisin luopumuksen vallassa”¹⁵⁶. Lopun ajan läheisyys ja juutalaisten kääntymys näkyvät saman tekstin seuraavilla sivuilla selvästi:

Me saatamme ajatella, ettei jumalattoman Egyptin ja jumalattoman Israelin välillä ole mitään eroa, mutta Jumalan tarkoitusperät ovat selvät. ... On tuleva päivä, jolloin Israel kääntyy Messiaansa puoleen. Me voimme otaksua sen alkavan juuri tapahtua.¹⁵⁷

Israelin toimia myös selitetään tämän eskatologian tulkinnan pohjalta. Israelilla uskotaan olevan edessään hengellinen herääminen, eikä se vielä elä niin kutsutussa messiaanisessa ajassa. Tämän takia se myöskään voi olla vielä virheetön.¹⁵⁸ Israelin toimien arvostelun kiihtyessä vuosien 1982 – 1983 Libanonin sodan aikana muun muassa rajujen siviilialueiden pommitusten takia myös ”uskovia” kristittyjä liittyi arvostelijoiden joukkoon. Aarne Jantunen ohjaa heitä tekstissään seuraavasti:

Kun uskoviensa keskuudessa on ollut hämmennystä Israelin toimenpiteiden oikeutuksesta, on syytä korostaa, ettei Israel vielä nykyisessä hengellisessä kuolleessa tilassaan (vrt. esim. Hes. 37:8) voi millään tavoilla poiketa tämän maailman yleisistä käyttäytymissäännöistä.¹⁵⁹

Epäusko tai luopumus eivät kuitenkaan estä Jumalaa toteuttamasta lupauksiaan Israelille, kuten Israel-lähettiläs Olavi Syväntö muistuttaa Israel-juhlien puheessaan Tampereella:

Israelilaiset ovat palanneet epäuskossa. Kuitenkin Jumala on armoissaan antanut heille tämän maan, ei siksi että he olisivat niin erinomaisia tai olisivat sen ansainneet, vaan siksi että Jumala on sen luvannut.¹⁶⁰

Israel ei siis luopumuksen tilassaan ole virheetön, vaan toimii maailman yleisten käyttäytymissääntöjen mukaan. Se määritellään myös epätäydelliseksi ja hyvin

¹⁵⁶ RV 22.6.1967, 6, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

¹⁵⁷ RV 22.6.1967, 7,12, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

¹⁵⁸ RV 12.8.1982, 10, Irja Tirri ja L. Leppäkumpu, *Rakastamme Israelia Messiaan tähden*.

¹⁵⁹ RV 24.6.1982, 5, Aarne Jantunen, *Israelin tarkoitus on tuhota PLO*.

¹⁶⁰ RV 9.9.1982, 16, *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä on vaikea löytää totuutta tapahtumista*.

uppiniskaiseksi kansaksi, jota Jumala on joutunut rankaisemaan ja kouluttamaan kautta vuosisatojen.¹⁶¹ Jumala ei kuitenkaan ole peruuttanut suunnitelmiaan Israelin kohdalla, vaan kaikki on osa eskatologista tapahtumien vääjäämätöntä kulkua Israelin kohdalla. Epäuskosta huolimatta ”Jumala varjelee heidät edelleenkin kansana tulevaa messiaanista pelastusta varten”¹⁶². Veikko Pekki toteaa tämän selvästi tekstissä *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*. Hän sanoo: ”Raamattu edellyttää myös, että Israel on pelastumisensa aikoihin omassa maassaan. Israel on siis parhaillaankin Jumalan suunnitelmissa, vaikka se ei vielä tunnustakaan Jeesusta Messiaakseen”¹⁶³.

Israelin hengellinen nykyinen ja tuleva tila liitetään myös Ristin Voitossa dispensationalismista tuttuun aikakausiajatteluun toteamalla, että Uudessa testamentissa paljastetaan Israelin luopumusta koskevat salaisuudet: kansan hengellinen uudistuminen tapahtuu vasta pakanain armotalouskauden päättyessä, millä tarkoitetaan käytännössä aikaa ennen Kristuksen toista tulemusta.¹⁶⁴

Israel siis odottaa vielä hengellistä uudistumistaan, mutta se esitetään Ristin Voiton Israel-keskustelussa nykytilassaankin hengellisesti aktiivisena kansana. Jo kuuden päivän sodan aikana Ristin Voitossa kirjoitetaan, miten israelilaiset ”viettävät aikansa Tooran ja Jumalan Sanan ääressä” ja ”uppoutuvat Kirjoituksiin, koska he uskovat, että Jumala täyttää lupauksensa.”¹⁶⁵ Yom Kippur -sodan silminnäkijäkokijan haastattelussa vuonna 1973 toimittaja Else Lundin kertoo, että ”jatkuvasti ortodoksijuutalaiset kokoontuvat rukoilemaan ja laulamaan Itkumuurille, ja jatkuvasti juutalaisten enemmistö odottaa Messiaastaan”¹⁶⁶. Operaatio Rauha Galileaan aikana puolestaan ”Syvännöt Israelista” kertovat siitä, miten ”kylvetty siemen alkaa jo nousta oraalle. Heprealaiskristillisiä eli ns. messiaanisia seurakuntia on jo eri puolilla Israelia”¹⁶⁷. Persianlahden sodan aikana vuonna 1991 Ristin Voitossa kerrotaan, miten pitkän kuivuuden aikana ortodoksijuutalaiset ovat kahden kuukauden ajan ”järjestäneet synagogissa ja Itkumuurilla erityisiä rukoushetkiä, jotta Jumala antaisi sateen pitkään jatkuneeseen kuivuuteen.”¹⁶⁸

¹⁶¹ RV 4.11.1982, 5, Olavi Syväntö, *Jumala ei ole peruuttanut lupauksiaan Israelille*.

¹⁶² RV 25.11.1982, 6, Kaarlo ja Maire Syväntö, *Myrskyinen vuosi päättyessä*.

¹⁶³ RV 20.1.1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

¹⁶⁴ RV 20.1.1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

¹⁶⁵ RV 22.6.1967, 12, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

¹⁶⁶ RV 22.11.1973, 5, *Päivä jolloin sota tuli Israeliin*.

¹⁶⁷ RV 25.11.1982, 6, Kaarlo ja Maire Syväntö, *Myrskyinen vuosi päättyessä*.

¹⁶⁸ RV 3.1.1991, 2, Hannu Tervonen, *Kuivuus uusi uhka Israelille*.

4. Me uskovat tiedämme – Ristin Voiton hengellinen ja poliittinen Israel

4.1. Ainoa ohjeemme on Raamattu

Ristin Voitto -lehden kirjoitukset viittaavat usein Israelin valtioon ja sen toimiin liittyvien tavanomaisesti havaittavien ja ymmärrettävien tilanteiden ja tapahtumien, kuten esimerkiksi konfliktien taustojen ja niistä tiedottamisen olevan vain osa todellisuutta, kokonaiskuvaa. Tähän inhimillisesti havaittavaan kokonaiskuvan osaan Israelista viitataan tämän luvun otsikon termillä poliittinen Israel. Varsinainen kokonaiskuva käsittää RV -lehdessä inhimillisen todellisuuden lisäksi myös näkymättömän todellisuuden, yliluonnollisen taistelun hyvän ja pahan välillä, johon viitataan otsikossa termillä hengellinen Israel.

Kuuden päivän sodan taustan poliittinen tilanne juontui Egyptin johtaja Nasserin tavoitteesta yhdistää arabimaailma.¹⁶⁹ Tilanteet alkoivat provosoitua kohti sota: Israelille merenkulun kannalta tärkeä Tiran salmen kansainvälinen reitti suljettiin, Jordania sopi puolustusliiton Syyrian ja Egyptin kanssa ja Nasser vaati YK:n joukkoja poistumaan Siinain alueelta toukokuussa 1967.¹⁷⁰ Kesäkuun 5. päivänä 1967 Israel iski Egyptiin lyöden sen ilmavoimat sekä maavoimat Siinailla. Jordania liittyi sotaan, mutta Israelin vallattua Länsirannan ja Itä-Jerusalemin Jordania suostui nopeasti aselepoon 7. päivänä kesäkuuta, Egyptin seurattessa perässä 8. päivänä kesäkuuta. Israel valtasi myös Syyrian hallussa olleet Golanin kukkulat, minkä jälkeen Syyria suostui tulitaukoon 10. kesäkuuta. Suuren osan länsimaita sekä yleinen mielipide kääntyi tämän konfliktin yhteydessä tai sen jälkeen vihamieliseksi arabimaita kohtaan. Israel sai haltuunsa koko Jerusalemin sekä noin viidenneksen YK:n suunnittelemaasta Palestiinan valtiosta, joka oli ollut Israelin naapureiden, arabivaltioiden hallinnassa tähän asti.¹⁷¹

Israelin paluu, mikä viittaa Israelin valtion syntyyn vuonna 1948, on Ristin Voiton Israel-keskustelussa Jumalan ihmeellinen armoteko, jonka takia saatana on vihastunut. Saatana käyttää muita valtioita ja reaalipolitiikan toimijoita välikappaleenaan Israelia, ja sitä kautta Jumalan suunnitelmia kohtaan, kuten Aarne Jantunen selvittää lukijoille hengellisen ja poliittisen todellisuuden eroa lukijoille kuuden päivän sodan aikana.¹⁷² Päätoimittaja Unto Kunnas kuvaa

¹⁶⁹ Mansfield 2003, 270.

¹⁷⁰ Mansfield 2003, 273.

¹⁷¹ Juusola 2005, 134—144.

¹⁷² RV 8.6.1967, 3, Aarne Jantunen, *Rukoustaisteluun Israelin puolesta*.

pääkirjoituksessaan hengellisen ja inhimillisen todellisuuden kohtaamista kuuden päivän sodassa toteamalla, että ”inhimillisesti laskien Israel on hätää kärsimässä”, mutta ”tiedämme Raamattuun uskovina, että Israel ei tätä sotaa häviä, sitä kansaa ei tuhota”, sillä ”Jumala sotii sen kansan puolesta, ja kenen puolella Hän on, se voittaa”¹⁷³. Myös Israel-lähettiläs Olavi Syväntö kiinnittää kirjeessään Ristin Voiton lukijoiden huomion siihen, miten tilanne näyttää ”inhimillisesti katsottuna hyvinkin uhkaavalta, mutta me uskovat tiedämme kuitenkin, että tilanne ei ole toivoton, vaan kaikki on Jumalan kädessä” Jumalan Raamatussa antamien lupauksen mukaan¹⁷⁴.

Uutisten kautta välittyvät reaalityapahtumat kuuden päivän sodan aikana ovat seurauksia hengellisen todellisuuden tapahtumista. George E. Harper vahvistaa tämän kirjoittaessaan, että ”tapahtumat tämän päivän Israelissa ovat meille elävää Jumalan Sanaa” ja ”Israelin kansan alkuperä on inhimillisesti katsoen mahdoton”, mikä kertoo siitä, ettei ”israelilaisten kohtalo riipu sattuman varassa, vaan niiden lupauksen, joita Jumala on sille antanut”. Ajatustaan hän perustelee lukijoille Jesajan kirjan jakeella 11:15, jossa mainitaan, että ”Herra vihki tuhon omaksi Egyptin merenlahden” todeten: ”Tämä on juuri se lahti, joka tänä päivänä komeilee sanomalehtien etusivuilla.” Harper myös kritisoi sitä, että hengellisiä yhteyksiä poliittisiin tapahtumiin ei huomata sanoen, että ”näistä asioista puhutaan, ikään kuin niillä ei olisi minkäänlaista profeettallista merkitystä”. Harper kiteyttää ajatuksensa Israelista sanoihin: ”On selvää, että Jumala on johdattanut tällaista kansaa.”¹⁷⁵ Kuuden päivän sodan tarkastelujaksoon liittyy myös Israel-lähettiläs Kaarlo Syväntön litteroitu puhe Helluntaiherätyksen juhannusjuhliilta. Syväntö toteaa, että Israelista on monenlaisia mielipiteitä ja sanomalehdet ja poliitikot Yhdistyneitä kansakuntia myöten kiistelevät siitä. Hengellinen ja poliittinen tilanne ja tapahtuma kuitenkin arvotetaan eri tasolle. Syväntö toteaa, että politiikan sijaan on ”turvallista ottaa Jumalan Sana ja katsoa mitä Herra sanoo näistä asioista”¹⁷⁶.

Kuuden päivän sodassa hätkähdyttävien seurauksien Ristin Voiton Israel-keskustelussa liittyy siihen, että Israel valloitti Jerusalemin Jordaniasta. Hengellinen todellisuus koskettaa esimerkiksi Erling Strömiä: Hän ei ”voi muuta kuin liikuttuneena ihmetellä Jumalan todellisuutta ja valtaa”, kun Raamatun

¹⁷³ RV 15.6.1967, 2, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

¹⁷⁴ RV 22.6.1967, 2, Olavi Syväntö perh., *Kirje Israelista*.

¹⁷⁵ RV 22.6.1967, 4, 6, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*.

¹⁷⁶ RV 6.7.1967, 6, Kaarlo Syväntö, *”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”*.

ennustukset toteutuvat kaikkien silmien edessä. Erling Strömin kirjasta *Israel* pääkirjoitukseksi nostettiin katkelma, jossa Ström toteaa Jerusalemiin liittyen, että Jumalan Sana kertoo selvästi, miten autiona ollut Jerusalem on rakennettu uudestaan, ja tulkitsee asian siten, että valloitus liittyy jakeeseen Jes. 62:1. Hän kertoo, että ”antikristillinen valta on tekevä kaikkensa tämän vastustamiseksi, mutta Jumala ”kiivailee” Siionin ja Jerusalemin puolesta”.¹⁷⁷

Hengellisen ja poliittisen todellisuuden erottelu jatkuu myös Yom Kippur - sodan aikana vuonna 1973. Kriisin poliittinen tausta rakentui 1967 kuuden päivän sodan revanssiajattelulle. Syyria ja Egypti yhdistivät voimansa ja tekivät samanaikaisen yllätyshyökkäyksen Israeliin maassa vietettävän tärkeimmän pyhäpäivän, Yom Kippurin aikaan lokakuun 6. päivänä.¹⁷⁸ Israel toipui yllätyshyökkäyksestä nopeasti ja löi hyökkäävät armeijat takaisin sekä eteni Egyptissä jo 50 kilometrin päähän Kairosta. USA ja Neuvostoliitto tukivat YK:n ehdotusta välittömästä tulitauosta, jonka osapuolet hyväksyivät. OPEC-järjestön alle yhdistyneet öljyntuottajamaat kuitenkin ilmoittivat, että eivät toimita öljyä Israelia tukeviin länsimaihin ennen kuin Israel on vetäytynyt kaikilta miehittämiltään arabialueilta. Pelko USA:n ja sen liittolaisten invaasiosta öljykentille sai OPECin kuitenkin lopettamaan saartonsa myöhemmin.¹⁷⁹

Päätoimittaja Eino Ahonen toteaa Yom Kippur -sotaan liittyvässä pääkirjoituksessaan, että Israelin sodat eivät yleensä, kuten tämä uusinkaan, liity vain osallisten kansojen kohtaloon tai taloudelle tärkeän öljyn kauppaan, vaan ”ne ovat suoranaudessa yhteydessä suuriin lopunajan tapahtumiin”, jumalallisten suunnitelmien toteutumiseen. Syttynyt sota on hengellinen ajanmerkki ”Uuden testamentin morsiusseurakunnalle”, jonka tulisi ”katkaista kaulansa siteet” ja ”kiirehtiä elonkorjuuta”, sillä ”kaiken peittävä yö on lähellä”.¹⁸⁰ Myös Israelin valtion perustamisvuosi 1948 nähdään tärkeänä, koska sen pohjalta voidaan laskea, milloin Jumalan Sanan ennustukset toteutuvat. ”Kaikki ennustukset” toteutuvat vuodesta 1973 laskettuna viidentoista vuoden sisällä Kaarlo ja Maire Syvännön mukaan¹⁸¹. Sama pariskunta jatkaa vielä seuraavassa kirjeessään uskovansa, että ”tämä myrsky vielä tyyntyy” ja heille jää ”työaika hyvän siemenen kylvämisestä varten”, mutta he tietävät ”Jumalan Sanasta, että työaika ei

¹⁷⁷ RV 29.6.1967, 3, Erling Ström, *Jerusalem: Onko profetioiden täyttymyksen hetki tullut?*

¹⁷⁸ Mansfield 2003, 294—295; Juusola 2005, 154.

¹⁷⁹ Mansfield 2003, 290, Juusola 2005, 156—158.

¹⁸⁰ RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä.*

¹⁸¹ RV 25.10.1973, 12, *Syväntöjen läksiäisjuhlat Lempäälässä.*

ole enää pitkä”¹⁸². Israelin poliittiset tapahtumat ovat näissäkin teksteissä alisteisia lopunajalliselle aikataululle, eli hengellisille todellisuudella.

Libanonin sodan poliittinen taustalla olivat pitkäaikaiset levottomuudet Pohjois-Israelin Galilean alueella, joiden päätteeksi Israel käynnisti lopulta massiivisen sotilasoperaation Libanoniin kesällä 1982. Operaatio ylsi Libanonin pääkaupunkiin Beirutiin asti. Hyökkäystä seurasi Beirutin kaksi kuukautta kestänyt piiritys. USA:n välityksellä tilanne saatiin sovittua niin, että Israel suostui jättämään muslimien asuttaman Länsi-Beirutin rauhaan. Lisäksi Israel suostui PLO:n Yasser Arafatin ja tämän palestiinalaistelijoiden evakuointiin USA:n asevoimien valvonnassa elokuussa. Reaktiona Bashar Gemayelin, kristittyjen sotilasjoukkojen komentajan ja Israelin yhteistyökumppanin, murhaan Israelin joukot kuitenkin etenivät Länsi-Beirutiin. Kaksi päivää tämän jälkeen Sabran ja Shatillan pakolaisleireissä, jotka olivat Israelin asevoimien valvonnassa, tapahtui libanonilaisten oikeistomilitanttien toimesta palestiinalaissiviilien joukkomurha. Tämä oli maailman silmissä Israelin myötävaikuttama katastrofi. Arabimaiden hyöty Israelin operaatiosta oli merkittävä. Siviiliuhrit, omaisuuden tuhoutuminen ja Beirutin raskaat pommitukset käänsivät maailman mielipiteen Israelin vastaiseksi sekä jakoivat myös Israelin sisäistä mielipidettä. Sabran ja Shatillan verilöylyt synnyttivät suuria protesteja myös Israelissa sen rauhanliikkeen toimesta.¹⁸³

Ristin Voiton Israel-keskustelusta Libanonin sodan aikana välittyvä huoli hengellisen todellisuuden, raamatullisen näkökulman hämärtymisestä Israelin suhteen ja sen puolesta puhuminen niin maailman kuin uskovien silmissä. Tätä huolta ja puolustamista kuvaa jo ensimmäinen konfliktiin liittyvä teksti: RV uutisoi Helsingissä järjestetyn Israel-juhlan puhujien ajatuksia kesäkuussa 1982 otsikolla *Israel tarvitsee rakkauttamme*. Puheenvuorossaan lehden entinen päätoimittaja Unto Kunnas toteaa Israeliin kohdistuvan nyt ”vihamielistä mielialaa”, joka on ”väärän propagandan” seurausta. Vihamielisen mielialan sijaan ”meidän uskovaisten” tulee suhtautua Kunnaksen mukaan myötämielisesti Israeliin. Huolta aiheuttavaan tilanteeseen löytyy syyllinen, mutta siitä ei viime kädessä ole syytä olla huolissaan: ”Tämä on paljolti väärän tiedotustoiminnan

¹⁸² RV 15.11.1973, 5, Kaarlo ja Maire Syväntö, *Israelin raamattutyön ystäville*.

¹⁸³ Mansfield 2003, 312; Juusola 2005, 185—194.

ansiota, mutta näinhän täytyy tapahtua, että kirjoitukset kävisivät toteen”, toteaa A-M. J.¹⁸⁴

Aarne Jantunen viittaa myös tilanteen huolestuttavuuteen tekstissä, joka on otsikoitu ”Israelin tarkoitus on tuhota PLO”, kertomalla, että ”uskovien keskuudessa on ollut hämmennystä Israelin toimenpiteiden oikeutuksesta”. Tämän takia hän korostaa, että Israel noudattaa nykyisessä hengellisessä tilassa maailman yleisiä käyttäytymissääntöjä. Hän rohkaisee uskovia sotimaan Israelin vastaista taistelua vastaan sekä poliittisin että hengellisin keinoin. Tämä näkyy siten, että hän kertoo helluntaiherätyksen Israel-toimikunnan vedonneen johtaviin poliitikkoihin estääkseen PLO:n toimiston perustamisen Suomeen ja että sen lisäksi toimikunta on pyytänyt kaikkia uskovia kantamaan asiaa erityisesti Herran eteen, mikä on vertaus sille, että uskovat rukoilevat asian puolesta.¹⁸⁵ Huoli tilanteesta jatkuu tekstissä, jossa A-M. J. vahvistaa, että ”viimeaikaiset tapahtumat ovat saattaneet kristitytkin kyselemään ja jopa arvioimaan uudelleen rakkautensa Israelia kohtaan perusteita”. Jos rakkaus ei ole ”varmalla”, eli Raamatun lupausten ja profetioiden pohjalla, niin A-M. J:n mukaan ”joukostamme voi siivilöityä pois epäilijät ja väärään tunteellisuuteen taipuvat yksilöt”. Israelin valtion suurin tarve ovatkin uskolliset esirukoilijat.¹⁸⁶ Israelin puolesta voi taistella siis poliittisen todellisuuden lisäksi ennen kaikkea hengellisessä todellisuudessa.

Ristin Voitossa hengellinen ja poliittinen todellisuus näkevät Israelin tilanteen ja toimet eri tavoin. Hengellinen näkökyky myös ylittää poliittisen todellisuuden. Vuoden 1982 elokuussa uutisoitiin Israel-ystävien kokoontumisesta Tampereella otsikolla *Rakastamme Israelia Messiaan tähden*. Tunnepitoisessa tekstissä todetaan, että terve Israel-ystävyyys ei saa ymmärrystä osakseen, sillä ”maailma panee kaiken helposti politisoitumisen tiliin”. Tämä johtuu siitä, että maailma ei voi ymmärtää Israel-ystävyyttä, sillä ”ulkopuolella Hänen (Messiaan) kaikki vääristyy”.¹⁸⁷ Ajatusta tukee samassa juhlassa esitetty kehoitus uskollisuuteen Israelille, ”ei sen hyvän tai pahan tähden, jota Israel tekee, vaan Jeesuksen Kristuksen tähden”. Ulla Järvilehdon puheenvuorossa havainnollistetaan poliittista ja hengellistä todellisuutta selkein esimerkein: Järvilehdon mukaan Jumalan vihollinen saatana käyttää Israelia vastaan hyväkseen kaikkia mahdollisia jumalanvastaisia massaliikkeitä, kuten

¹⁸⁴ RV 7.10.1982, 5, A-M. J., *Israelin vartijat, valvokaa!*

¹⁸⁵ RV 24.6.1982, 5, Aarne Jantunen, *Israelin tarkoitus on tuhota PLO*.

¹⁸⁶ RV 5.8.1982, 5, A-M. J., *Mikä on Israelin suurin tarve?*

¹⁸⁷ RV 12.8.1982, 10, Irja Tirri ja L. Leppäkumpu, *Rakastamme Israelia Messiaan tähden*.

antisemitismiä, joka eri aikoina naamioituu erilaisiin ideologioihin, esimerkiksi natsismiin, rasismiin, kommunismiin ja islamiin. ”Kysymys on ytimeltään hengellisestä taistelusta”, Järvilehto toteaa. Hänen mukaansa Israelin ystävyys ei voi olla kiinni Israelin kulloinkin harjoittamasta politiikasta. Israelia koskevat lausunnot riippuvat niiden suhteesta hengelliseen todellisuuteen, eli Raamatun tulkintaan: ”Kaikkien muiden auktoriteettien sanat on hyväksyttävä tai hylättävä sen perusteella, mitä ylin auktoriteettimme, Raamattu, sanoo Ulla Järvilehto.”¹⁸⁸

Jos Ulla Järvilehto keskittyi kehottamaan kristittyjä uskollisuuteen Israelin tukemisessa, niin Aarne Jantunen puolestaan keskittyy maailman Israel-vastaisiin asenteisiin. Hän toteaa tekstissä *Israel kansojen tuomittavana*, että ”maailma on tuominnut Israelia laidasta laitaan”. Hän rinnastaa tuomitsemisen Järvilehdon lailla antisemitismiin, juutalaisvihaan. Hän tukee rinnastustaan sanomalla sen perustuvan raamatulliseen ajatukseen, jonka mukaan ”naapurikansat pitävät ikuista vihaa sitä vastaan ja siksi joutuvat häviöön”. Jantusen mukaan ”arabit” menettelevät juuri näin ja vastustavat samalla Jumalan tahtoa. Jantunen ohjaa lukijoita sanoen, että ”meidän” tehtävä ei ole kuitenkaan pohtia, tekeekö Israel Jumalan tahdon mukaisesti vai ei, vaan pysytellä itse Jumalan tahdossa, jonka Raamattu ilmoittaa. Jantusen mukaan ihmisinä ”meidän” on vaikea päätellä, mikä kulloinkin on Jumalan tahtoa, mutta ”uudestisyntynyt ja Pyhän Hengen valistamaksi tullut ihminen” uskoo kuitenkin sen, mitä Raamattuun on kirjoitettu.¹⁸⁹ Tampereen Israel-juhliin palataan vielä syyskuussa otsikon *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä on vaikea löytää totuutta tapahtumista* alla. Olavi Syvännön sanoman ydin on Ristin Voiton uutisoinnin mukaan se, että ”meidän on mahdotonta ymmärtää tapahtumia Libanonissa muuten kuin Jumalan sanan valossa”. Olavi Syvännön mukaan ymmärtämistä vaikeuttaa äärimmäisen vinoutunut kansainvälinen tiedonvälitys. Hän selittää, että palestiinalaiset ovat Vanhan testamentin filistealaisia, jotka Jumala on Raamatun mukaan tuhoava. Kristittyjen ei pidä Syvännön mielestä tuomita Israelin toimia maailman yleisen mielipiteen mukaan, sillä ”nyt toteutuu Raamatun sana, että koko maailma kääntyy Israelia vastaan”. Syväntö kertookin löytäneensä Jumalan sanasta kohdat, jotka puhuvat tämän päivän uutisista.¹⁹⁰ Syvännön puhetta lainataan Ristin Voitossa vielä marraskuussa otsikon ”Jumala ei ole peruuttanut lupauksiaan Israelille” alla. Syväntö pohtii Israelin läsnäoloa Lähi-idän politiikassa

¹⁸⁸ RV 12.8.1982, 10, Irja Tirri ja L. Leppäkumpu, *Rakastamme Israelia Messiaan tähden*.

¹⁸⁹ RV 26.8.1982, 7, Aarne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

¹⁹⁰ RV 9.9.1982, 16, *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä on vaikea löytää totuutta tapahtumista*.

seuraavasti: ”Siis kenen maassa? Filistealaisten maassa vai palestiinalaisten maassa? Ei, vaan omassa maassansa! Jumala on tämän Sanassaan selvästi luvannut.” Lähi-idän konflikti olisi Syväntö mielestä ratkaistu jo ajat sitten, ”jos tämän maailman johtomiehet ja kristittyjenkin kansojen johtajat uskoisivat Jumalan Sanan sellaisena kuin se on kirjoitettu”.¹⁹¹ A-M. J. puuttuu Syväntön tavoin Jumalan Sanan aliarvioimisen Israelin tilanteisiin liittyen. Hän toteaa:

Maailman mielestä Raamatun sanasta kiinnipitäminen on lapsellista. Se ei kuuntele Herran ääntä - - Kansat tahtovat tehdä tyhjäksi kaiken jumalallisen järjestyksen. Nyt jo pilkaton puhutaan 'luvatusta maasta' ja 'omaisuuskansasta'.¹⁹²

Ristin Voiton Israel-keskustelussa Libanonin sodan aikana Raamatun tietty tulkintatapa luo hengellistä todellisuuden, jonka antama näkökyky on ylivoimainen verrattuna poliittisiin näkemyksiin Libanonin sodasta ja Israelista. Tämän vahvistaa myös A-M. J., joka vastaa Libanonin sotaan liittyvän jakson viimeisestä tekstistä, joka on otsikoitu *Ensi vuonna Jerusalemissa*. Hän toteaa kaikkien tapahtumien nopeuttavan Herran päivän tuloa ja siihen liittyvää suurta juhlaa. A-M. J. ajattelee, että sen rinnalla ”kaikki touhuilu politiikan ja tämän maailman asioiden parissa tuntuu köykäiseltä”.¹⁹³ Osallisuus hengellisestä todellisuudesta ja sen mukanaan tuomasta valistuksesta siis ohjaa Ristin Voiton mukaan Jumalan tahdon mukaisen suhtautumiseen ja ymmärrykseen Israelin suhteen Libanonin sodan aikana

Mielenkiintoisimpia tekstejä poliittisen ja hengellisen suhtautumisesta toisiinsa on Veikko Pekin artikkeli *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*¹⁹⁴. Pekki viittaa tekstissä siihen, että sionismi, joka on luontevinta määritellä poliittiseksi tai ideologiseksi juutalaiseksi kansanliikkeeksi¹⁹⁵, on osa Jumalan suunnitelmaa toteuttavia voimia. Kristittyjen tukea sionismille pidetään tämän vuoksi hyvänä asiana ja nähdään, että on ”erityinen voima siinä, että kristityt toimivat 'Siionin asian puolesta’. Sionismi on siis poliittisena toimintanakin osa Israelia ympäröivää hengellistä sodankäyntiä, kuten seuraava esimerkki Pekin tekstistä osoittaa:

¹⁹¹ RV 4.11.1982, 5, Olavi Syväntö, *Jumala ei ole peruuttanut lupauksiaan Israelille*.

¹⁹² RV 18.11.1982, 5, A-M. J., *Jerusalem – ennalta määrätty paikka kiitosta varten*.

¹⁹³ RV 17.2.1983, 7, A-M. J., *“Ensi vuonna Jerusalemissa”*.

¹⁹⁴ RV 20.1.1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

¹⁹⁵ Stewart 2015, 41—42; Juusola 2005, 29—33.

Anti- ja muotokristilliset piirit siionismia vastustaessaan muodostavat näkyvän osan sitä demonista rintamaa, joka nousee Jumalan suunnitelmia vastaan.¹⁹⁶

Pekki perustelee ajatustaan lainaamalla Baselin sionistisen kongressin vuodelta 1897 virallisesta ohjelmasta kohdan, jonka mukaan ”siionismin tavoitteena on luoda Palestiinaan juutalaiselle kansalle kansainvälisesti turvallinen koti”. Tämä on sama tavoite kuin mikä Jumalalla on ”siinä ohjelmassa, jonka huipentumana Messias itse hallitsee Jerusalemissa omaisuuskansaansa Israelia ja koko maailmaa”. Israeliin liittyvä maailmallinen tai poliittinen toiminta ei siis aina ole köykäistä ja antikristillisesti leimautunutta, vaan poliittinen voi toimia myös hengellisesti, Jumalan tahdolle, alisteisesti.¹⁹⁷

Israelin toimet herättivät Ristin Voiton mukaan yleisesti maailmalla arvostelua ja poliittista vastustusta, joka lehdessä nähdään yrityksenä estää hengellisessä todellisuudessa määrättyjä tapahtumia toteutumasta. Kristittyjen pitää ymmärtää tämä, eikä liittyä vastustamaan Jumalan tahdon toteutumista näkyvässä todellisuudessa, Israelin tapahtumissa. Tämän päätelmän vahvistaa syyskuussa Ristin Voitossa julkaistu helluntaiherätyksen Israel-toimikunnan julkilausuma Libanonin sodan tapahtumiin liittyen.¹⁹⁸ Siinä todetaan, että jopa kirkon korkeimmilla johtajilla on käsitys, että Jumalalla ei ole mitään osuutta Libanonin tapahtumiin, ja nämä kehottavat kristillisen rakkauden nimissä kristityiksi itseään kutsuvia asettumaan heikomman, eli palestiinalaisten, puolelle. Julkilausumassa todetaan vahvasti, että meidän tulee perustaa suhteemme Israeliin yksinomaan Raamatun ilmoitukseen, mistä seuraa se, että ”jos me asetumme heikomman (palestiinalaisten) puolelle silloinkin, kun nämä vastustavat Raamatusta ilmoitettua Jumalan tahtoa, syyllistymme itsekkin Hänen tahtonsa vastustamiseen”. Hengellisen, ylivertaisen todellisuuden mukainen suhde Israeliin edellyttää niin julkilausuman kuin muun Israel-keskustelun pohjalta asemoitumaan Israelin puolelle ja pidättäytymistä sen toimien tuomitsemisesta Libanonin sodassa.

Persianlahden sodan taustalla oli poliittinen tilanne, jossa Irakin presidentti Saddam Hussein alkoi kesällä 1990 uhkailla Kuwaitia, koska tämä suhtautui vastentahtoisesti Irakin vaatimuksiin kulkea sen alueiden läpi Persianlahdelle.

¹⁹⁶ RV 20.1.1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

¹⁹⁷ RV 20.1.1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

¹⁹⁸ Ks. liite 1

Hussein syytti Kuwaitia myös öljyn hinnan laskusta maan ylituotannon takia. Hussein komensi joukkonsa ylittämään rajan elokuussa 1990. YK:n turvallisuusneuvosto asetti Irakille yksimielisesti pakotteet, jotka käytännössä lopettivat Irakin ulkomaankaupan ja jäädyttivät sen varat ulkomailla. Kaiken kaikkiaan 54 valtiota osallistui joko aseellisella tai taloudellisella tuella Irakin vastaiseen operaatioon. Mukana oli myös arabimaita, kuten Egypti, Syyria, Marokko sekä islamilaiset Pakistan ja Bangladesh. Saddam pyrki linkittämään Israelin ja palestiinalaisten konfliktin Persianlahden kriisiin. Länsimaiden reaktio Kuwaitin miehitykseen yritettiin rinnastaa lännen epäonnistumiseen päättää Israelin miehitys arabien mailla. USA:n johtama koalitio aloitti lopulta massiivisen hyökkäyksen Irakia ja sen Kuwaitissa olevia joukkoja vastaan. Iranin maaperällä turvassa olleet Irakin ilmavoimat eivät pystyneet vastaamaan hyökkäykseen, joten Irakille jäi vain mahdollisuus laukaista Scud-ohjuksia saudi-arabialaisiin ja israelilaisiin kohteisiin. Niiden aiheuttamat vahingot jäivät vähäisiksi, eikä Husseinin tavoite hajottaa arabien ja lännen rintama saattamalla Israel mukaan sotaan toteutunut.¹⁹⁹

Aarne Jantunen selittää Ristin Voiton lukijoille Persianlahden kriisin poliittisia taustoja tammikuussa 1991 tekstissä *Mistä on kysymys Persianlahdella?* Hän aloittaa tekstinsä toteamalla, että ”Lähi-idän kuvioissa moni asia näyttää itsestään selvältä, mutta todellisuudessa näin ei ole”. Jantusen mukaan ”maailman tiedotusvälineet” ovat löytäneet kriisin syyksi öljyn, mutta taustalla on Jantusen mukaan ”toistensa päitä himoitsevien” arabimaiden diktaattorien kauna Israelia kohtaan, joka yhdistää heitä. Saddam Hussein liitetään Danielin kirjan lopun ajalliseksi tulkittuun väärämieliseen hallitsijahahmoon kuvailemalla häntä röyhkeäksi ja taitavaksi juonissaan. Kaikki johtaa Jantusen toteamaan, että poliittisten kuvion takana ”Israelista näyttääkin olevan pohjimmiltaan kysymys”. Tilanne tulee hengellisen todellisuuden pohjalta johtamaan siihen, että Sakarjan kirjan jakson 12:1 – 9 lopun ajalliseksi ennustukseksi tulkittu tilanne toteutuu. Sakarjan tekstissä viitataan siihen, kuinka kaikki kansat kokoontuvat Jerusalemia vastaan.²⁰⁰

Pääkirjoituksessa *Sota on syttynyt!* päätoimittaja Valtter Luoto kysyy, ”joko viimeinen näytös on alkamassa”, mikä liittyy yleisiin eskatologisiin ajatuksiin Lähi-idästä lopun ajan näyttämönä. Hän toteaa Israeliin liittyen, että sen nyt

¹⁹⁹ Mansfield 2003, 336—338; Juusola 2005, 219—222.

²⁰⁰ RV 3.1.1991, 8—9, Hannu Tervonen, *Kuivuu uusi uhka Israelille*.

”jouduttua syyttä suotta sotilaallisen hyökkäyksen kohteeksi” ihmiset voivat saada uutta ja tasapainoisempaa kuvaa Lähi-idän tilanteesta. Kirjoituksessa ei muuten hengellistetä kriisiä mitenkään.²⁰¹

Tekstissä *Kivenheittäjät puhuivat kielillä* Olavi Katto kertoo, miten ”uudestisyntyneet (palestiinalaisnuoret) ovat pyrkineet Jumalan Sanan mukaisesti rakastamaan israelilaisia”, eivätkä ole tämän takia yhtyneet väkivaltaiseen miehitysvallan, Israelin vastustamiseen. Tekstissä voi nähdä viitteen siihen, että poliittinen tilanne voisi laueta arabien ja palestiinalaisten kääntyessä kristityiksi. Ajatusta tukee myös Katon maininta siitä, että ”alueen helluntaiseurakunnat - - uskovat, että Pyhällä Hengellä täyttyneet nuoret ovat esimakua siitä, mitä Jumala tulee tekemään arabien parissa koko Lähi-idässä”.²⁰² Charlotte Rantanen, joka oli tapahtumien aikaan Irakin Riadissa, puolestaan kertoo Raimo Mänttärin tekstissä *Rauha ei järkkynyt ohjuksien lähestyessä*, miten hänen silmänsä ”seurasivat tuholla ladattuja valosukkuloita, mutta mieli lepäsi Isän Jumalan kämmenellä”. Hän teippasi ikkunoihinsa ristejä muiden teipatessa niitä myrkkyykaasujen varalta ja muisteli Psalmin 91 sanoja ”Herra on minun turvani”. Hänelle tuli tekemisistään mieleen se, miten israelilaiset sivelivät verta oviensa pieliin saadakseen suojan turmaenkeliltä Egyptin orjuuden ja vitsausten aikana. Hän kertoo myös, että häneltä on hävinnyt ”yksisilmäinen vastakkainasettelu Israelin ja arabimaailman välillä”, mutta ”Israel on silti Israel ja israelilaiset Jumalan valittu kansa”.²⁰³ Tässä voidaan nähdä jatkumo aiempien konfliktien kirjoitteluun, joissa annetaan ymmärtää, että tietyn hengellisen todellisuuden omaksuminen vaikuttaa myös poliittisiin näkemyksiin Israelin ja sen toimien, samoin kuin tilanteiden yleensä, suhteen.

Persianlahden sodan tarkastelun viimeinen teksti on Arto Hämmäläisen pääkirjoitus *Maailma sai jatkoajan*. Hämmäläinen toteaa, että ”kriisissä oli ainekset maailmanlaajuiseen katastrofiin” ja että ”maailmanpalolta säästyttiin” tällä kertaa. Hän kuitenkin muistuttaa lukijoita siitä, että ”Raamatun ennustusten” mukaan Eufraatin varrelta (Irak) lähtee vielä tuho, joka tuhoaa ihmiskunnasta kolmasosan, ja perustelee ajatusta Ilmestyskirjan jaksolla 9:14 – 15.²⁰⁴ Tämä teksti viittaa edelleen siihen, että poliittisiksi tilanteiksi tulkitut tapahtumat ovat loppujen lopuksi hengellisen, Jumalan suunnitelman ja Raamatun ilmoituksen, alaisia.

²⁰¹ RV 24.1.1991, 2, VL, *Sota on syttynyt!*

²⁰² RV 10.1.1991, 9, Olavi Katto, *Kivenheittäjät puhuivat kielillä*.

²⁰³ RV 14.2.1991, 13, Raimo Mänttäre, *Rauha ei järkkynyt ohjuksien lähestyessä*.

²⁰⁴ RV 14.3.1991, 2, Arto Hämmäläinen, *Maailma sai jatkoajan*.

Israelin kansa ei Ristin Voiton Israel-keskustelussa ole inhimillistä alkuperää, joten sen tulevaisuutta ei voi arvioida inhimillisillä, poliittisilla arvointiperusteilla, vaan jumalallisen suunnitelman, joka koskee Israelia ja sen tulevaisuutta lopun ajassa, pohjalta. Israel-keskustelun tarkastelu kuitenkin tukee Samuel Ruohomäen havaintoja siitä, miten Ristin Voiton kirjoittelussa alkoi esiintyä muutoksia 1980-luvulta alkaen. Hänen mukaansa RV alkoi julkaista myös erilaisia Israel-aiheisia kirjoituksia, vaikka vielä vuosikymmenen alussa lehdessä puolustettiin siionismia raamatullisena ilmiönä. Kirjoituksissa torjuttiin kuitenkin aina antisemitismi.²⁰⁵ 1980-luvulla alkoi myös vaikuttaa Israelia tukeva *International Christian Embassy of Jerusalem (ICEJ)*, jonka Suomen osasto perustettiin 1984. Järjestö julkaisee myös omaa lehteä nimeltä *Sana Jerusalemista*. Suomen osaston ”erilaiset toiminnot tähtäävät Israelin kansan keskellä tapahtuvaan käytännölliseen avustustyöhön, juutalaisten paluumuuton tukemiseen kaikkialta maailmasta sekä tiedotustoimintaan”. Sen vaikuttavia henkilöitä on edelleenkin tuolloinen Suomen kristillisen liiton kansanedustaja Ulla Järvilehto, joka piti 1980-luvun Israel-ystävien juhlissa voimakkaita poliittissävyyisiä puheita Israelin puolesta.²⁰⁶ ICEJ:n toiminnan keskeisiä piirteitä on auttaa juutalaisia muuttamaan takaisin Israeliin, toisin sanoen sionismin tukeminen. Tällainen toiminta tuomittiin Ristin Voitossa Libanonin sodan aikana selvin sanoin. Israel-toimikunnan puheenjohtaja kehottaa suhtautumaan hankkeisiin Suomesta juutalaisten kauttakulkumaana Neuvostoliitosta Israeliin varovasti ja sanoo, että asiassa on helppo sekoittaa hengellinen ja sielullinen keskenään²⁰⁷. Myös arvostettu helluntaivaikuttaja Vilho Mäkelä totesi, että ”on toivottavaa, että uskovat eri puolilla pysyvät erossa hengellisestä kyseenalaisesta puuhasta”²⁰⁸, viitaten sionismin tukemiseen. Timo R. Stewart näkeekin ICEJ:n osana kehitystä, jossa ”Israel-harrastuksen” painopiste siirtyi lähetystyöstä Lähi-idän konfliktin poliittiseen vaikuttamiseen ja kannanottoihin²⁰⁹.

Israel-harrastuksen, kuten Stewart sitä kuvaa, painopiste saattoi edellä mainituista syistä siirtyä Ristin Voitosta muualle. RV-lehteä lukevien kristittyjen osaksi jäi päätoimittaja Valtter Luodon tavoin olla ensisijaisesti huolestunut Lähi-idän, kuten tulevan Persianlahden, kriisien yhteydessä yleisestä maailmanrauhasta ja sodan kauheuksista. Tätä ajatusta tulee myös Luodon kirjoitus *Mukaan oikeaan*

²⁰⁵ Ruohomäki&al. 2012, 236—237.

²⁰⁶ ICEJ-kotisivut.

²⁰⁷ RV 10.3.1983, 3, RK, *Miten on?*

²⁰⁸ RV 21.4.1983, 3, Vilho Mäkelä, *Toteutuuko toinen exodus?*

²⁰⁹ Stewart 2015, 21—23.

rauhanliikkeeseen Libanonin sodan ajalta, jossa hän kehottaa kristittyjä mukaan Jeesuksen rauhanohjelmaan. Siihen liittyy Luodon mukaan ajatus – toisin kuin humanistisessa pasifismissa – siitä, että ihminen on paha. Valtiot eivät Luodon mukaan voi kollektiivisesti ottaa vastaan Kristusta, vaan yksilöt. Nämä yksilöt voivat kuitenkin vaikuttaa myös valtiotasolla rauhan puolesta.²¹⁰

4.2. Saatana on vihastunut

Nykyinen Israelin valtion synty ja olemassaolo liittyvät Ristin Voiton Israel-diskurssissa voimakkaasti Jumalan suunnitelmiin, jotka on ilmaistu jo Raamatussa. Raamattu ilmoittaa Ristin Voiton mukaan myös, että Israelin naapurikansat pitävät ”ikuista vihaa” sitä vastaan, ja siksi ne joutuvat häviöön. Vihalla on pitkät Vanhan testamentin historiaan ulottuvat juuret, jotka näkyvät myös nykyisessä Palestiinan kysymyksessä, kuten seuraava ajatus kuvaa: ”filistealaiset olivat Israelin katkeria vihollisia ja kävivät yhtenäen Israelin kimppuun. Juuri heidän nimensä mukaan maata on myöhemmin kutsuttu Palestiinaksi²¹¹. Poliittisen vihanpidon taustalla on saatanan tapa hyväksikäyttää valtiollisia tekijöitä Israelia vastaan. Israel kohtaa siis myös hengellistä vihaa ja vihollisuutta, joka näkyy esimerkiksi kuuden päivän sodan yhteydessä seuraavassa tekstissä:

Tämän armoteon takia Saatana on vihastunut. Se tahtoo hävittää juutalaiset maan päältä. Paluun alkaessa se käytti välikappaleenaan tsaarillista Venäjää, myöhemmin natsi-Saksaa ja nyt arabimaita, jotka kaikilla valheen ja väkivallan keinoilla yrittävät saada sotaa aikaan Israelin kanssa.²¹²

Sama teema jatkuu edelleen Libanonin sodan aikaisessa tekstissä *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*. Veikko Pekki kirjoittaa, miten kristittyjen on ”nähtävä se, kuinka anti- ja muotokristilliset piirit siionismia vastustaessaan muodostavat näkyvän osan sitä demonista rintamaa, joka nousee Jumalan suunnitelmia vastaan maapallolla”²¹³. Tekstissä demoninen rintama taistelee Israelia ja siten Jumalan suunnitelmia vastaan. Toisaalta tiedostetaan se, mistä Israelin arvostelu kumpuaa; tekstissä *Persianlahden sodan tilinpäätös* sotatoimien loppuhetkiltä tammikuulta 1983 kerrotaan Israelin suorittaneen ”heinäkuussa massiivisen sarjan pommituksia, joiden aiheuttama tuho nostatti länsimaissa voimakkaan Israelin vastaisen, suorastaan antisemitistisen reaktion”²¹⁴.

²¹⁰ RV 24.6.1982, 3, Valtter Luoto, *Mukaan oikeaan rauhanliikkeeseen*.

²¹¹ RV 9.9.1982, 16, *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä on vaikea löytää totuutta tapahtumista*.

²¹² RV 8.6. 1967, 3, Aarne Jantunen, *Rukoustaisteluun Israelin puolesta!*

²¹³ RV 20.1. 1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

²¹⁴ RV 13.1. 1983, 5, Aarne Jantunen, *Libanonin sodan tilinpäätös*.

Israelin positio vihan kohteena on selkeä yhdistävä teema eri vuosikymmenillä. Israelin tapauksessa vihollisia ovat läpi historian niin Vanhan testamentin hahmot kuin toisen maailmansodan Hitler ja nykyisen Israelin valtion aikana Nasser, Saddam Hussein, arabimaiden johtajat ja yleisesti arabimaat. Kuuden päivän sodan aikana vihaa kokevat yksittäiset johtajat, kuten Unto Kunnaksen pääkirjoituksessa, jossa todetaan Egyptin johtaja Nasserista: ”Hän kuvitteli voimansa riittävän tuhotakseen tämän vihaamansa kansan, joka on kuitenkin syntyperältään Jumalan kansa ainutlaatuisessa mielessä²¹⁵.” Arabimaiden yleistä vihaa Israelia kohtaan luonnehditaan miltei patologiseksi vuoden 1967 Ristin Voitossa seuraavasti: ”Arabien juutalaisia kohtaan tuntema luontainen vihamielisyys on lisääntynyt, kun he ovat huomanneet, miten Israel viheriöi ja kukoistaa²¹⁶.”

Juusolan esittämä myytti juutalaisia mereen ajavista arabeista²¹⁷ näkyy Ristin Voitonkin Israel-keskustelussa. Unto Kunnas toteaa kahteen otteeseen, että ”ympäriällä olevat arabimaat aikoivat työntää vihatut juutalaiset Välimeren” ja Israelin ”asukkaat on työnnettävä Välimeren”²¹⁸. Myytti toistetaan myös Libanonin sodan aikana ajatuksena: ”Keskimäärin kerran kymmenessä vuodessa Israelin arabinaapurit ovat käyneet sen kimppuun tarkoituksella ’ajaa siionistit mereen’²¹⁹.”

Hengellistä vihaa poliittisen taistelun ja vihan taustalla kuvastaa myös Israelia arvostelevien tai sen toimia tuomitsevien kansakuntien valtioiden kategorisoiminen yleisnimityksen ”maailma” taakse tai luonnehdinnat Israelin toimien tuomitsemisen laajentumisesta kansainvälisiin mittoihin: Maailma katsoo ”Israelia viha, aggressio ja pelko sydämessään”²²⁰. Tällaisia ajatuksia esittää myös Aarne Jantunen tekstissään *Israel kansojen tuomittavana* selvästi: ”Valtiot, yhteisöt ja yksilöt ovatkin kilvan tuominneet Israelin²²¹.” Yom Kippur -sodan yhteydessä todetaan arabivaltioiden hyökänneen neljännen kerran Israelin kimppuun. Sotatoimien saavuttaessa pisteen, ”jolloin Israel näytti ratkaisevasti pääsevän voiton puolelle, YK:n turvallisuusneuvosto ryhtyi vaatimaan aselepoa”²²². Libanonin sodan aikana puolestaan palestiinalaisvaltion

²¹⁵ RV 15.6. 1967, 3, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

²¹⁶ RV 22.6.1967, 6, Olavi Syväntö perh., *Kirje Israelista*.

²¹⁷ Juusola 2005, 19—20.

²¹⁸ RV 15.6. 1967, 3, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

²¹⁹ RV 24.6. 1982, 5, Aarne Jantunen, *Israelin tarkoitus on tuhota PLO*.

²²⁰ RV 9.9.1982, 16, *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä on vaikea löytää totuutta tapahtumista*.

²²¹ RV 26.8. 1982, 7, Aarne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

²²² RV 15.11.1973, 4, A. J. *Neljäs sota*.

perustaminen Länsirannan ja Gazan alueelle nähdään Ristin Voitossa siten, että sitä ”lähes koko muu maailma pitää Lähi-idän kriisin ainoana ja jopa oikeudenmukaisena ratkaisuna”, mutta ”juutalaisten kokemuksilla varustettu kansa ei voi tällaisessa hankkeessa nähdä mitään muuta kuin Israelin tuhoamisen tavoitteen – mitä se onkin”²²³. Veikko Pekki yleistää Israelin vihan saman ajatuksen mukaan seuraavasti: ”Maailman tuomio on kohdannut Israelia laidasta laitaan”²²⁴. Erityiseksi saatanan vihan ja katkeruuden kohteeksi Israelissa joutuu Ristin Voiton mukaan Jerusalemin kaupunki, jota pidetään paitsi pyhänä kaupunkina, niin myös tulevana eskatologisena Jumalan valtakunnan keskuksena. Antikristilliseksi kutsuttu valta tekee tämän takia kaikkensa vastustaessaan Jerusalemin ennalleen asettamiseksi.²²⁵

Vihan syyksi alkaa nousta 1980-luvulla yhä selvemmin myös väärä tiedonvälitys, joka toimii antisemitistisin perustein Israelia vastaan. Ennen Libanonin sodan alkua Ristin Voitossa todetaan, että ”se vihamielinen mieliala, jota kohdistetaan Israeliin” on väärän propagandan seurausta²²⁶. Kaksi kuukautta myöhemmin tiedonvälityksen rooli Israelin vastaisuudessa vahvistetaan ajatuksella, että ”tiedonvälitys muokkaa luonnollisesti niin kansojen kuin yksilöidenkin asenteita Israelia tuomitseviksi – mikä sen tarkoitus onkin”. Ilmiöstä todetaan sen olevan tuttu historiasta: ”se on antisemitismiä, juutalaisvihaa”²²⁷. Viha-teema jatkuu vielä Persianlahden sodan aikana, mutta enää vain yhdessä kirjoituksessa, jossa Aarne Jantunen toteaa, että ”toistensa päitä himoitsevia arabidiktatoreita yhdistää vain yhteinen kauna Israelia kohtaan”²²⁸.

Antisemitistisestä vihasta saavat osansa Israelin lisäksi muutkin sitä tukevat tahot. Aarne Jantunen kirjoittaa Libanonin sodan aikana, että ”antisemitismi on aina ja kohdistuu nytkin myös Israelin ystäviin. Vihan kohteeksi ovat joutuneet erityisesti uudestisyntyneet kristityt”²²⁹. Kristittyjä kuitenkin tarvitaan ja heitä rohkaistaan jatkamaan Israelin tukemista:

Antisemitismi leviää Euroopan maissa. Harvat ymmärtävät Israelin kansaa. Siksi Israel tarvitsee Kristuksen ruumiin jäseniä. Teidän tulee olla uskollisia.

²²³ RV 3.6.1982, 5, Aarne Jantunen, *Israel luovutti Siinain*.

²²⁴ RV 26.8. 1982, 7, Aarne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

²²⁵ RV 22.6.1967, 13, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa*; RV 29.6.1967, 3, Erling Ström, *Jerusalem: Onko profetioiden täyttymyksen hetki tullut?*

²²⁶ RV 3.6.1982, 16, RG, *Israel tarvitsee rakkauttamme*.

²²⁷ RV 26.8. 1982, 7, Aarne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

²²⁸ RV 3.1.1991, 8—9, Aarne Jantunen, *Mistä on kysymys Persianlahdella?*

²²⁹ RV 26.8.1982, 7, Aarne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

Ei sen hyvän tai pahan tähden, jota Israel tekee, vaan Jeesuksen Kristuksen tähden!²³⁰

Israelin tuomitsemisen laajuus on Ristin Voiton mukaan levinnyt laajalle, mikä toisaalta nähdään Raamatun mukaisena. Ristin Voiton mukaan ”jokainen maa – niiden johtajat ja tiedotusvälineet, jopa osa hengellisistä johtajistakin – on asettumassa Israelin tuomitsijoiden joukkoon”. Syynä tällaiseen liikehdintään on profetioiden ja eskatologian täyttymys: Kaikki tapahtuu, ”jotta kirjoitukset kävisivät toteen”.²³¹

Myös se, että joku kyseenalaistaa Israeliin liittyviä raamatullisia ilmauksia, tulkitaan Ristin Voitossa vihapuheeksi. A-M. J:n mukaan kansat tahtovat tehdä tyhjäksi jumalallisen järjestyksen ja ovat alkaneet puhua pilkaten ”luvatusta maasta” ja ”omaisuuskansasta”. Näissä puheissa piilee A-M. J:n mukaan juutalaisiin kohdistuva viha, antisemitismi, joka on ollut Euroopassa taustalla toisesta maailmansodasta lähtien.²³²

Yhteenvetona Israeliin kohdistuvasta hengellisestä ja poliittisesta vihasta voi nähdä sen, että Israel on Ristin Voiton Israel-keskustelussa osa Jumalan tahdon mukaista suunnitelmaa, jota hengellisessä maailmassa vastustaa saatana. Tämä johtaa siihen, että Israelin vihollisten takana vaikuttaa antikristillinen valta. Israelin viholliset ovat antikristillisten taustojensa tämän vuoksi myös Jumalan vihollisia vastustaessaan saatanan välikäsinä Jumalan suunnitelmia ja tahtoa. Jumalan vastustaja saatana vihaa Jumalan rakastamaa omaisuuskansaa, ja yllyttää kaikkia tätä omaisuuskansaa ja sitä kautta Jumalaa vastaan.

4.3. Menestys siunaajille, tuomio kiroajille

Raamatun lupauksien ja ennustusten pohjalta Vanhan testamentin uudestisyntyneeksi uskottu nykyinen Israelin valtio herättää Ristin Voiton lukijoissa erilaisia reaktioita. RV antaa ohjeita näiden reaktioiden suunnalle runsaasti 1960- ja 1980-lukujen sotilaallisten konfliktien aikoina käydyssä Israel-keskustelussa. Hengellisen todellisuuden siunaukset tai kiroukset ovat syy-seuraussuhteessa siihen, miten poliittiseen Israeliin suhtaudutaan.

Kuuden päivän sodan aikana lukijoita rohkaistaan menestyksellä pääkirjoituksessa mainitulla syy-seuraussuhteella: ”Sen tähden: Toivottakaa rauhaa Jerusalemlle, menestykööt ne, jotka sinua rakastavat (Ps. 122:6)²³³.”

²³⁰ RV 12.8.1982, 10, Irja Tirri ja L. Leppäkumpu, *Rakastamme Israelia Messiaan tähden*.

²³¹ RV 7.10.1982, 5, A-M. J., *Israelin vartijat, valvokaa!*

²³² RV 18.11.1982, 5, A-M. J., *Jerusalem – ennalta määrätty paikka kiitosta varten*.

²³³ RV 8.6.1967, 3, Arne Jantunen, *Rukoustaisteluun Israelin puolesta*.

Laajempi syy-seuraussuhde esittäytyy suomalaisille lukijoille positiivisena lupauksena Kaarlo Syväntön juhannusjuhlan puheen kautta:

Ja Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat, ja sinussa tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä (1. Moos. 12:1 – 3) – Me suomalaisetkin olemme päässeet tästä siunauksesta osallisiksi – Jumalalle kiitos, että emme ole satuttaneet kättämme Herran silmäterään (Sak. 8:2)²³⁴

Israelia rakastavien ja sitä siunaavien yksilöiden ja kansojen vastakohtana esitetään sitä vihaavat ja kiroavat. Israeliin negatiivisesti suhtautuville on Jumalan kirouksen lisäksi varattu esimerkiksi häpeää, mikä ilmenee esimerkiksi insinööri Jaatisen havainnoissa Egyptin kristittyjen ajatuksia Israelin suhteen. Hän toteaa, että Raamatussa sanotaan: ”Häpeään joutuvat ne, jotka hehkuvat vihasta sinua vastaan” ja kertoo, miten ”tämän voi siellä henkilökohtaisesti hyvin kokea ja nähdä, kuinka he palavat vihasta ja tämä häpeä, mikä tästä johtuen on heille tullut on hyvin ilmeinen”.²³⁵

Yom Kippur -sotaan liittyvässä Israel-diskurssissa erilaisten suhtautumistapojen Israelia kohtaan syy-seuraussuhteita ei ole havaittavissa, toisin kuin 1982 – 1983 Libanonin sotaan liittyen, joissa niiden määrä on huomattavan suuri. Israel-juhlassa puhunut Unto Kunnas kehottaa uskovia seuraavasti: ”Meidän uskovien tulee suhtautua myötämielisesti Jumalan kansaan Israeliin” ja ”Meidän tulee rakastaa tätä kansaa”²³⁶. Vaihtoehdottomuudesta sävy kääntyy tuomiosta varoittavaksi A-M. J:n tekstissä *Israelin vartijat, valvokaa*, jossa hän muistuttaa lukijoitaan Jeesuksen vuorisäärän sanoja profetiaksi tulkiten seuraavasti:

Tämä Raamatun profetia on hyvä muistaa, kun Israelia tuomitaan. ”Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi”²³⁷ - (Matt. 7:1)

Ulla Järvilehto tekee suhtautumisesta Israeliin kuitenkin jo kohtalokasta niin yksilöille kuin kansoille seuraavasti: ”Jumala, oikeudenmukainen tuomari, on kytkenyt kohtalomme sekä yksilöinä että kansana Israelia koskeviin asenteisiin”²³⁸. ”Oikea asenne Israelia kohtaan ei ole tuomita sen toimia, vaan harjoittaa sille ystävällistä politiikkaa ja puhua sen puolesta. Jantunen ohjaa lukijoitaan, että ”meidän tehtävämme ei ole pohtia, tekeekö Israel Jumalan tahdon, vaan pysytellä Jumalan tahdossa, jonka tunnemme Raamatusta”²³⁹.

²³⁴ RV 6.7.1967, 6–7, Kaarlo Syväntö, ”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”.

²³⁵ RV 20.7.1967, 7, Jännittäviä hetkiä sota-ajan Kairossa.

²³⁶ RV 3.6.1982, 16, RG, *Israel tarvitsee rakkauttamme*.

²³⁷ RV 7.10.1982, 5, A-M. J., *Israelin vartijat, valvokaa!*

²³⁸ RV 12.8.1982, 10, Irja Tirri ja L. Leppäkumpu, *Rakastamme Israelia Messiaan tähden*.

²³⁹ RV 26.8.1982, 7, Arne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

Helluntaiherätyksen Israel-toimikunnan julkilausuma vahvistaa seurausten vakavuuden suhtautumisesta Israeliin. Toimikunnan mukaan Israelin paluu Luvattuun maahan ja juutalaisten asuminen rauhassa siellä on profetioiden täyttymys ja Jumalan tahdon mukaista, joten ”jos me asetumme heikompien (palestiinalaisten) puolelle silloinkin, kun nämä vastustavat Raamatussa ilmoitettua Jumalan tahtoa, syyllistymme itsekin Hänen tahtonsa vastustamiseen”²⁴⁰. Myös Veikko Pekki muistuttaa siitä, miten ”on tärkeää tuntea Jumalan Sana siitä, miten suhtautumisemme Israeliin vaikuttaa kohtaloomme”²⁴¹. Israelin arvostelu ja sen toimien oikeutusten pohtiminen nähdään Ristin Voiton Israel-keskustelussa siis yksilötasolta kansalliselle tasolle Jumalan tahdon vastustamisena ja negatiivista kohtaloa määräävänä tekijänä.

Ristin Voiton Israel-keskustelu myös paljastaa syyn, miksi yksilöt ja kansat altistuvat Jumalan tahdon vastaisille asenteille. Aarne Jantunen toteaa ”subjektiivisen” tiedonvälityksen muokkaavan niin kansojen, yhteisöjen kuin yksilöiden asenteita Israelia kohtaan tuomitseviksi. Tähän ryhmään kuuluvat Jantusen mukaan myös ”entiset Israel-ystävät, jotka ovat kompastuneet sodan vaatimiin siviiliuhreihin”.²⁴² Libanonin sodan aikaisen Israel-juhlan puheissa näkyy myös median syyllistäminen. ”Äärimmäisen vinoutunut kansainvälinen tiedonvälitys” vaikeuttaa Israelin ymmärtämistä myös Olavi Syvännön mielestä. Tiedonvälitystä moittii ”täysin yksipuoliseksi” myös Ulla Järvilehto todeten selkeästi: ”Älkää uskoko siihen.” Lehdistösihteeri Veikko Manninen toteaa tiedonvälitykseen liittyen, että ”lehdistön aivopesun seurauksena on ollut vaikea saada oikea käsitys Libanonin tilanteesta”.²⁴³ A-M. J. näkee, että väärän tiedotustoiminnan johdosta ”- - me elämme jo kovin syvällä valheen maailmassa. Täytyy pyytää erikoisesti ymmärrystä, ettemme erehdy uskomaan valheita ja niiden perusteella ottamaan kielteistä kantaa Israeliin”. Kaikella on kuitenkin tarkoituksensa: ”Näin pitää tapahtua, että Kirjoitukset käyvät toteen.” Tällä hän viittaa Sakarjan kirjan jaksoon 12:1 – 3, jonka hän tulkitsee puhuvan tuon päivän tilanteesta sanoessaan ”maan kaikkien kansakuntien” kääntyvän Jerusalemia vastaan.²⁴⁴

Tuomiosta Suomen kansan ylle varoittaa Olavi Syväntö RV-lehteen lainatussa puheessaan Helsingin Saalemissa. Hän viittaa Sakarjan kirjan jaksoon

²⁴⁰ RV 9.9.1982, 16, Helluntaiherätyksen Israel-toimikunta, *Julkilausuma*.

²⁴¹ RV 20.1.1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

²⁴² RV 26.8.1982, 7, Aarne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

²⁴³ RV 9.9.1982, 16, *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä on vaikea löytää totuutta tapahtumista*.

²⁴⁴ RV 7.10.1982, 5, A-M. J., *Israelin vartijat, valvokaa!*

12:1 – 3 ja sen mainintoihin kaikkien kansojen kääntymisestä Jerusalemiä vastaan sanoessaan:

Minä olen murheissani siitä, että Suomen kansallakin on osansa tässä asiassa. Jos me ymmärtäisimme pitää itsemme erossa tästä, niin silloin myös me itse säästyisimme Jumalan tuomioilta, jotka kohtaavat niitä, jotka nostavat kätensä Jumalan silmäterää vastaan²⁴⁵

Olavi Syvännön isä ja äiti Kaarlo ja Maire Syväntö näkevät poikansa murheen sijasta kuitenkin ilon aiheita Suomen kansan poliittisissa asenteissa Israelia kohtaan. He toteavat molempien nimissä kirjoitetussa kirjeessä Ristin Voiton lukijoille seuraavasti: ”Iloitsemme suuresti siitä, että Suomi ei kutsunut Jasser Arafatia. Uutinen julkaistiin Israelin lehdissä suurena ansiona Suomelle²⁴⁶.”

Veikko Pekki palaa kuuden päivän sodan aikaiseen Israel-keskusteluun tuoden jälleen esille voimakkaasti sen, miten ”Jumala siunaa niitä, jotka siunaavat Israelia”. Hän esittää tämän periaatteen toistuvan Raamatussa kolme kertaa eri kohdissa²⁴⁷ lainaten ajatusta siten, että niihin sisältyy myös kirous niille, jotka kiroavat Israelia. Hän toteaa, että Jumala ei ole ”kumonnut tätä sanaansa”, eli sen vaikutusta tähän hetkeen. Pekki valaisee tulevia tuomioita siten, että kansojen tuomio tapahtuu ”Joosafatin laaksossa, minne Suuren Kuninkaan tuomioistuin pystytetään”. Pekki lainaa tuomioita perustellessaan Joelin kirjan jaksoa 3:1 – 2:

Tuomioperusteena on se, miten kansakunnat ovat suhtautuneet ”vähimpiin veljiin”, israelilaisiin: ”Sillä Herralla on koston päivä, maksun vuosi Siionin asian puolesta (Jes. 34:8) Tämä maanpäällinen pakanakansojen tuomio on suuri tilinpäätös kaikista niistä kavalista päätöksistä ja hankkeista, joita eri kansat, yhteisöt, järjestöt ja yksilöihmiset tänä päivänä tekevät Israelia vastaan.²⁴⁸

Pekki vie tuomioajatuksiaan vielä eteenpäin: Hän sanoo, että ”ei ole yhdentekevää, kuinka me suhtaudumme näihin Herran veljiin (israelilaisiin)”. Hän toteaa, että niitä, jotka eivät palvele heitä tarpeen mukaan ”laupeudella” tai mukautuvat yleisen mielipiteen mukana vastustamaan Siionin asiaa, odottaa vain ”tuomio”. Lopetuksessaan Pekki siirtyy kansojen ja yksilöiden tuomiosta kansallisen kirouksen uhkaan:

Siunatkaamme Israelia ja rukoilkaamme niiden edestä, jotka tekevät maassamme Israelia koskevia päätöksiä, ettei Jumalan kirous kohtaisi kansaamme sen tähden, että joudumme Siionin vihollisten joukkoon.²⁴⁹

Persianlahden sotaan liittyvässä Israel-keskustelussa ei enää yksilöille, kansoille tai valtioille jaella siunauksia tai kirouksia asenteiden tai suhtautumisen Israeliin

²⁴⁵ RV 4.11.1982, 5, Olavi Syväntö, *Jumala ei ole peruuttanut lupauksiaan Israelille*.

²⁴⁶ RV 25.11.1982, 6, Kaarlo ja Maire Syväntö, *Myrskyinen vuosi päättyessä*.

²⁴⁷ 1. Moos. 12:1–3; 1. Moos. 27:27–29; 4. Moos. 24: 5, 8, 9.

²⁴⁸ RV 20.1.1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

²⁴⁹ RV 20.1.1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

pohjalta. Ainoa teksti, josta voi havaita seurauksia myötämielisestä suhtautumisesta Israeliin, on Olavi Katon raportti *Kivenheittäjät puhuivat kielillä*. Siinä kerrotaan, että vapaiden suuntien pastoreita ja raamattukoulun opettajia syytetään Länsirannan palestiinalaisalueilla Israel-myönteisyydestä, sillä uskoontulleet ja Pyhällä Hengellä täytyneet ”kivenheittäjät” haluavat Jumalan sanan mukaisesti rakastaa israelilaisia eivätkä yhtyä väkivaltaiseen vastarintaan miehittäjiä kohtaan. Pastorit kertovat, että he eivät ole vielä koskaan aiemmin kokeneet tällaista vainoa Betlehemin lähistöllä.²⁵⁰ Israel-myönteisyyttä seuraa tässä yhteydessä siis vaino Israeliin kielteisesti suhtautuvien puolelta.

Yhteenvetona Ristin Voiton Israel-keskustelussa siitä, mitä seurauksia erilaisilla asennoitumisilla Israeliin on, voidaan sanoa, että kuuden päivän sodan aikana kristityille asenteesta Israelia kohtaan annettiin kuva, jossa oli enemmän mahdollisuuksia siunauksista ja menestyksestä kuin uhkia tuomioista ja kirouksista. Libanonin sodan aikana asenteesta Israelia kohtaan muodostui mahdollisuuksien sijasta uhka, joka varjosti lukijoiden kohtaloa.

Israelin poliittinen arvostelu liitettiin Libanonin sodan aikana hengelliseksi Jumalan tahdon vastaiseksi toiminnaksi, mistä seurauksena on Jumalan kirous ja tuomio. Jumalan tahdon vastaiseen toimintaan syyllistämiseksi ja siitä seuraavilla tuomioille ja kirouksilla varoittelu ovat vahvoja hengellisen vallan ilmenemismuotoja. Siirtyminen kuuden päivän sodan yhteydessä esiintyvistä siunausten korostamisesta Libanonin sodan aikaiseen tuomioiden ja kirousten korostamiseen voidaan nähdä ilmentymänä diskurssin muodonmuutoksista, jotka eivät muuta kaikkia diskurssin aineksia²⁵¹. Ristin Voiton tapauksessa muuttumattomia diskurssin osia ovat raamatunpaikat, joilla sekä kirouksia ja siunauksia perustellaan. Muuttumaton lähde on myös suhtautuminen Israeliin, minkä seuraukset muuttuvat siunauksista tuomioihin.

Samanlaisiin tuloksiin päätyi myös Timo R. Stewart Pro gradu -tutkielmassaan *Siionin puolesta – Kristillinen sionismi Suomalaisessa kristillisessä liitossa 1970-luvulla*. Hän toteaa, että ”mikäli uskoo nykyisen Israelin valtion olevan rinnastettavissa Raamatun Israelin kansaan, kummankin erityisasema näyttäytyy Raamatun valossa kahdenlaisena. Ensinnäkin Israelin valtio on ’ajan kello’, jota seuraamalla voi tarkkailla Jumalan suunnitelmien etenemistä lopunaikoina. Toiseksi Israelin valtio on kansojen

²⁵⁰ RV 10.1.1991, 9, Olavi Katto, *Kivenheittäjät puhuivat kielillä*.

²⁵¹ Foucault 2005, 225.

‘koetinkivi’ tai ‘väkikivi’ johon suhtautuminen ratkaisee muiden kansojen kohtalon. - - Jumalalla ovat käytössä sekä kiroukset että siunaukset, keppi ja porkkana, joita kristilliset sionistit korostavat vaihtelevasti Israel-suhteen motivoijina”. Molempiin löytyvät myös Ristin Voitosta löytyvät raamatulliset perusteet. Porkkanana perusteluissa käytetään ajatusta ”Minä siunaan niitä, jotka siunaavat sinua, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat” ja keppinä Sakarjan kirjan ajatusta ”Joka koskee minun kansaani, se koskee minun silmäterääni”. Stewartin mukaan Israelin valtioon sovellettuna Israel on sekä ”kansojen siunaus”, jota tukemalla oma kansa menestyy, että ”Jumalan silmäteriä”, jonka vainoojia kohtaa tuho.²⁵²

4.4. Hengelliseen taisteluun Israelin puolesta

Israelin nykyinen valtio on siis Ristin Voiton Israel-keskustelussa paitsi Jumalan Raamatussa ilmoittamien lopunajallisten suunnitelmien kohde ja toteuttaja, niin myös hengellisen taistelun ja vihan kohde. Ristin Voiton Israel-keskustelu antaa kristityille erilaisia välineitä, joilla he voivat osallistua Israelista näkyvässä ja näkymättömässä maailmassa käytävään taisteluun. Kuuden päivän sodan aikana lukijoita kehoitetaan jo pääkirjoituksen otsikossa rukoilemaan Israelin puolesta juuri sodan alkamisen jälkeen. Kirjoittaja Aarne Jantunen kertoo rukouksen olevan ehto sille, että Jumala auttaa Israelia. Tähän perustuen hän kehottaa lukijoita: ”Kohotkoot myös meidän, pakanakristittyjen kätet samalla tavoin (kuin juutalauskristittyjen) Herran puoleen Hänen kansansa tähden²⁵³.” Myös Olavi Syväntö rohkaisee Ristin Voiton lukijoita rukoilemaan sen vaikutuksen tähden sanoessaan: ”Uskomme, että monet siellä kotimaassa ovat näinä päivinä rukouksessa muistaneet Israelia ja tilannetta täällä. Tunnetta, että esirukoukset kantavat²⁵⁴.” Kaarlo Syväntön helluntaiherätyksen kesäjuhilla pitämän puheen taltioinnissa puolestaan käsitellään toistuvasti kehotusta siunata Israelia²⁵⁵. Rukous- tai siunauskehotukset liittyvätkin kuuden päivän sotaan liittyvistä Israel-keskustelun teksteistä neljään seitsemästä. Rukouskehotukset ohjaavat siunaamisen lisäksi rukoilemaan rauhaa Israelille ja Jerusalemlle ja osallistumaan siten hengelliseen taisteluun Israelin puolesta.

Yom Kippur -sotaan liittyvissä teksteissä esirukouspyynnöt ja kehotukset ovat yhtä yleisiä kuin kuuden päivän sodassa; niitäkin on neljässä tekstissä

²⁵² Stewart 2007, 27—28.

²⁵³ RV 8.6. 1967, 16, Aarne Jantunen, Rukoustaisteluun Israelin puolesta!

²⁵⁴ RV 22.6.1967, 2, Olavi Syväntö perh., *Kirje Israelista*.

²⁵⁵ RV 6.7.1967, 6,7, Kaarlo Syväntö, ”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”.

seitsemästä. Päätoimittaja Eino Ahonen kehottaa pääkirjoituksessaan toivottamaan rauhaa Jerusalemlle, mutta myös rukoilemaan ”pikaista Jumalan valtakunnan tuloa”²⁵⁶. Marraskuun Ristin Voitossa on voimakas kehotus: ”Rukoile Israelin puolesta – nyt hartaammin kuin koskaan.” Myös Kaarlo ja Maire Syväntö kiittävät kaikki Israelin raamattutyön ystäviä esirukouksista²⁵⁷. A-M. J. korostaa esirukouksen merkitystä taistelussa Israelin rinnalla tekstissään *Mikä on Israelin suurin tarve?* vastaamalla otsikon kysymykseen: ”Israelin suurin tarve on uskolliset esirukoilijat.”²⁵⁸

Veikko Pekin tekstissä *Israelin pelastus ja kansojen tuomio* Libanonin sodan ajan kiihkeässä Israel-keskustelussa toistuu tuttu ajatus siitä, että Jumala siunaa niitä, jotka Israelia siunaavat. Siunaaminen on Pekin mukaan kristittyjen papillinen virka, mutta Pekki myös määrittelee lukijoille, mitä siunaaminen käytännössä tarkoittaa. Siunaaminen on ensisijaisesti sitä, että ”pidämme esillä totuutta Israelin puolesta”. Tekstinsä lopuksi hän kehottaa myös rukoilemaan ”niiden edestä, jotka tekevät maassamme Israelia koskevia päätöksiä”.²⁵⁹ Ulla Järvilehto viittaa esirukouksen Israelin puolesta olevan, jos ei nyt papillinen virka, niin ainakin kristittyjen ”tehtävä”. Hänen mukaansa kristittyjen ”tulee siunata Israelia silloinkin, kun kaikki muut sitä kiroavat”²⁶⁰. Aarne Jantunen ohjeistaa samaan tehtävään samansuuntaisin sanoin seuraavasti: ”Rukoilkaamme sen tähden kestävästi Israelin puolesta ihmisten mielipiteistä välittämättä”²⁶¹.

Helluntaiherätyksen Israel-toimikunta mainitaan Libanonin sodan aikaisissa teksteissä kahdesti. Molemmilla kerroilla toimikunta kehottaa osallistumaan taisteluun Israelin puolesta rukouksin. Ensin toimikunta pyytää kristittyjä osallistumaan poliittisen hankkeen, jonka tavoitteena on PLO:n toimiston sijoittaminen Suomeen, kumoamiseen hengellisellä rintamalla ”kantamalla nyt erityisesti tätä asiaa Herran eteen”, eli rukoilemaan.²⁶² Myöhemmässä Ristin Voitossa julkaistussa julkilausumassaan Israel-toimikunta kehottaa rukoilemaan ”Israelin puolesta ja toivottamaan rauhaa Jerusalemlle”.²⁶³

Myös Persianlahden sodan aikainen Israel-keskustelu Ristin Voitossa toistaa kristityille kehotuksen pyrkiä vaikuttamaan Israelin tilanteeseen hengellisellä

²⁵⁶ RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä*.

²⁵⁷ RV 15.11.1973, 4, A. J. Neljäs sota.

²⁵⁸ RV 5.8.1982, 5, A-M. J., *Mikä on Israelin suurin tarve?*

²⁵⁹ RV 20.1. 1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

²⁶⁰ RV 12.8. 1982, 10, Irja Tirri ja L. Leppäkumpu, *Rakastamme Israelia Messiaan tähden*.)

²⁶¹ RV 26.8. 1982, 7, Aarne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

²⁶² RV 24.6.1982, 5, AJ, *Kallis lasku terrorismin hävittämisestä*.

²⁶³ RV 9.9.1982, 16, *Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä on vaikea löytää totuutta tapahtumista*.

rintamalla. Esirukous on läsnä Aarne Jantusen tekstin *Mistä on kysymys Persianlahdella?* viimeisessä lauseessa: ”Teemme oikein, jos Raamatun kehotuksen mukaan rukoilemme ennen kaikkea rauhaa Israelille.”²⁶⁴

Palestiinalaisalueilta kantautuu myös paikallisten helluntaiseurakuntien pyyntö rukoilla tilanteen puolesta, jossa Pyhällä Hengellä täyttyneitä palestiinalaisnuoria vainotaan.²⁶⁵ Kalervo Syväntö puolestaan pyytää myöskin ”Suomen uskovia jatkamaan esirukouksia Israelin puolesta”, mutta samassa Ristin Voiton numerossa päätoimittaja Valtter Luoto suuntaa kristittyjen rukouksen Israelin sijasta yleisesti sodan loppumiseen ja muihin väkivallan uhkiin. Hän toteaa pääkirjoituksessaan *Sota on syttynyt*, että ”kristittyjen rukouksessa on, että sota loppuisi”. Lisäksi rukouksesta ei sovi unohtaa ikään kuin Lähi-idän tapahtumien varjossa tapahtuvaa väkivallan nousua Baltian maissa²⁶⁶

Kristitty voi siis osallistua hengelliseen taisteluun Israelin puolesta ja siten Jumalan suunnitelmien toteutumiseen siunaamalla Israelia ja rukoilemalla sen puolesta. Siunaaminen voi käytännössä olla esimerkiksi ”totuuden” puhumista Israelista. Esirukouksen tulisi olisi olla kestävä ja uskollista sekä riippumatonta erilaisista mielipiteistä ja kohdistua Israeliin ja erityisesti Jerusalemiin.

Millaiset kristityt sitten osallistuvat hengelliseen taisteluun Israelin puolesta? Ristin Voiton kirjoittajat käyttävät heistä puhuessaan usein monikon ensimmäisen persoonan, me-sanana, eri muotoja. Tapa kertoo paitsi siitä, että kirjoittajat kirjoittavat tietylle ryhmälle, niin myös siitä, että he haluavat vaikuttaa lukijoihin siten, että nämä samaistuisivat kirjoittajien ajatuksiin. Unto Kunnaksen esimerkki havainnollistaa tapaa samaistaa lukijat kirjoittajan näkemyksiin. Hän kertoo pääkirjoituksessa lukijoilleen, että ”uskovina me emme hyväksy sotaa”, mutta ”voimme kuitenkin sanoa, että myötätuntomme on Israelin puolella” ja ”aavistamme” Jumalan pelastustoimien menevän valtavan askeleen eteenpäin.²⁶⁷ Olavi Syväntö käyttää myös samaa tapaa sanoessaan, että ”me uskovat tiedämme kuitenkin, että tilanne ei ole toivoton”²⁶⁸. Kaarlo Syväntö kertoo kuitenkin meidän olevan myös niitä, jotka ”Jumalan kiitos - - emme ole satuttaneet kättämme Herran silmäterään”, viitaten yleisesti suomalaisiin ja siihen, ettei Suomessa

²⁶⁴ RV 3.1.1991, 8—9, Aarne Jantunen, *Mistä on kysymys Persianlahdella?*

²⁶⁵ RV 10.1.1991, 9, Olavi Katto, *Kivenheittäjät puhuivat kielillä*.

²⁶⁶ RV 24.1.1991, 2, VL, *Sota on syttynyt!*; RV 24.1.1991, 3, Olavi Katto, *Suomalaiset ovat turvallisella mielellä*.

²⁶⁷ RV 15.6.1967, 3, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

²⁶⁸ RV 22.6.1967, 2, Olavi Syväntö perh., *Kirje Israelista*.

tapettu juutalaisia toisen maailmansodan aikana²⁶⁹. Yom Kippur -sodan yhteydessä ”meidän” myötätunto on edelleen Israelin puolella, mutta ”meillä” ei ole myöskään oikeutta vihata mitään kansaa. ”Me” kuitenkin toivotamme rauhaa Jerusalemlle, kuten päätoimittaja Eino Ahonen kirjoittaa²⁷⁰.

Ristin Voiton kirjoittajien ”me” liittyy myös Raamatun tulkintaan Israelin suhteen. On olemassa ryhmiä, jotka eivät ymmärrä Israelia ja Raamattua samalla tavoin kuin ”me”. Libanonin sodan aikoihin Ristin Voiton Israel-keskustelussa alkoi ”meidän” välille jo syntyä selviä eroja. A-M. J:n mukaan Israelin tilanteen takia kristityistä saattaa kuitenkin löytyä ”epäilijöitä ja ehkä väärään tunteellisuuteen taipuvaisia yksilöitä”, jotka siivilöityvät lopulta ”joukostamme” pois²⁷¹. ”Meidän uskovaisten” tulee rakastaa Herran omaisuuskansaa Israelia ja rukoilla sen puolesta, mistä muistutettiin myös Helsingissä järjestetyn Israel-juhlan yhteydessä²⁷². Persianlahden sodan Israel-keskustelussa uskovien ”me”-henki on jo laimentunut yhteen mainintaan siitä, että ”teemme oikein, jos Raamatun kehotuksen mukaan rukoilemme ennen kaikkea rauhaa Israelille”²⁷³. Israelin puolesta hengelliseen taisteluun osallistujat ja heidän taistelumenetelmänsä voikin Ristin Voiton Israel-keskustelun pohjalta kiteyttää ajatukseen: Me uskovat olemme niitä, jotka rukoilevat Israelin puolesta.

²⁶⁹ RV 6.7.1967, 7, Kaarlo Syväntö, *”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”*.

²⁷⁰ RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä*.

²⁷¹ RV 5.8.1982, 5, A-M. J., *Mikä on Israelin suurin tarve?*

²⁷² RV 3.6.1982, 16, RG, *Israel tarvitsee rakkauttamme*.

²⁷³ RV 3.1.1991, 9, Aarne Jantunen, *Mistä on kysymys Persianlahdella?*

5. Israel, kärsivä Herran palvelija – Ristin Voiton teologinen Israel-kuva

5.1. Kärsivä Israel

Edellisten tutkimuslukujen Ristin Voiton Israel-diskurssin erilaisista teemoista muodostuu kokonaiskuva nykyisestä Israelista ikään kuin Herran kärsivänä palvelijana. Tulkinta Israelista Herran kärsivänä palvelijana liittyy alun perin Jesajan kirjan lukuun 53²⁷⁴. Tulkinta ei ole teologisesti kaukana kyseisen Jesajan kirjan luvun sisällöstä, sillä sitä tulkitaan sekä Vanhan testamentin Israelin ja juutalaisen kansan vertauskuvallisena kuvauksena, mutta myös siten, että luku on profeettallinen kuvaus Israelin Messiaasta eli Kristuksesta²⁷⁵. Ristin Voiton Israel-keskustelussa nykyistä Israelia pidetään jälleen syntyneenä Vanhan testamentin Israelina. Tämän lisäksi lehden Israel-keskustelussa ilmenee useita seikkoja, jotka yleisesti liitetään Kristuksen hahmoon ja siihen suhtautumiseen.

Teologisen kuvan osuutta Israelista kärsivänä kuvataan Ristin Voiton Israel-keskustelussa kaikkien tarkasteltavien sotilaallisten konfliktien yhteydessä.

Teeman aloittaa kuuden päivän sodan aikana Ristin Voiton päätoimittaja Unto Kunnas toteamalla nykyisen Israelin olevan kansa, ”joka on kärsinyt enemmän kuin mikään muu kansa maailmassa”, perustellen ajatustaan sillä, miten natsi-Saksa tuhosi miljoonia juutalaisia ”mitä hirvittävimmillä tavoilla keskitysleireillä ja kaasukammioissa”.²⁷⁶ George E. Harpur muistuttaa lukijoita siitä, miten israelilaisia on vainottu alinomaan, ja myös ”tänä päivänä Israelin kansa on yhä samanlaisten vainojen kohteena”.²⁷⁷

Kärsimyksen esiintuonti nykyisen Israeliin liittyen jatkuu Yom Kippur -sodan yhteydessä. Päätoimittaja Eino O. Ahonen toteaa, että YK:n avustuksella Israelille luotu kansallinen koti on ”osoittautunut ensi päivistä lähtien erittäin levottomaksi ja epävarmaksi pesäpaikaksi kansalle, joka kahdentuhannen vuoden ajan oli joutunut - - kokemaan kärsimyksiä, joille ei löydy vertaa maailman kärsimyskylläisestä historiasta”. Israelin osakseen saama myötätunto on kallista, sillä Israel on maksanut sen ”kuuden miljoonan kansalaisensa hirvittäväillä kärsimyksillä ja joukkotuholla saksalaisissa kaasukammioissa”.²⁷⁸ Israelin

²⁷⁴ Raamattu. Ks. myös liite 2

²⁷⁵ Hägglund 2008, 22; Goldingay 2005, 467-481.

²⁷⁶ RV 15.6.1967, 3, Unto Kunnas, *Mitä tapahtuu Israelille?*

²⁷⁷ RV 22.6.1967, 4, George E. Harpur, *Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa.*

²⁷⁸ RV 25.10.1973, 3, Eino O. Ahonen, *Israel jälleen polttopisteessä.*

vuodenvaihteen juhlien kohokohta, Yom Kippur eli vanhatestamentillinen suuri sovituspäivä, kääntyi aavistamatta surujuhlaeksi sodan alkaessa.²⁷⁹

Myös Libanonin sodan aikaisessa Israel-keskustelussa pohditaan Israelin kärsimyksiä. Aarne Jantunen toteaa kesäkuussa 1982 perussyyksi Israelin hyökkäämiselle Libanoniin ankaran terroritoiminnan tulitauon aikana ja luettelee niissä surmansa saaneiden ja loukkaantuneiden määriä. Hän tekee retorisen kysymyksen, että jos terroritoiminta on näin mittavaa tulitauon aikana, niin mitä se onkaan normaalioloissa.²⁸⁰ Kaatuneiden määrä itse sodassa on kirjoitushetkellä 170, mutta sen lisäksi Israel kärsii sodan aiheuttamista taloudellisista menetyksistä, jotka ”on laskettava miljardeissa markoissa”, kuten AJ edellisen tekstin kinalojutussa muistuttaa.²⁸¹ Aarne Jantunen summaa Libanonin sodan Israelille aiheuttamia kärsimyksiä vielä tammikuussa 1983 todeten kaatuneiden määrän olleen lähes neljäsataa ja loukkaantuneiden yli kaksituhatta, ”minkä lisäksi sota on koetellut pahasta Israelin kansantaloutta”. Jantunen liittää sodan seurauksiin myös antisemitismin, juutalaisiin kohdistuvan vihan, nousun, joka yllättää ”sekä laajuudellaan että rajuudellaan”²⁸².

Libanonin sodan aikaisessakin Israel-keskustelussa muistutetaan juutalaisten kärsimyksistä Irja Tirrin tekstissä. Tirri toteaa, että Suomesta luovutettiin kahdeksan juutalaista natsien käsiin ja rinnastaa heidän kohtalonsa polttouhraukseen, johon Suomikin on osallistunut.²⁸³ Sotatoimien jo päätyttyä A-M. J. muistuttaa olemaan unohtamatta holokaustia, ”sitä kansainvälistä häpeää, joka painaa muistoissamme: tasan 50 vuotta on kulunut Hitlerin valtaanpääsystä”, joka käynnisti Saksassa ja muualla Euroopassa ”historian hirvittävimmat juutalaisvainot ja –tuhot”.²⁸⁴

Persianlahden sodan aikana kärsimys realisoituu ongelmaan, joka Hannu Tervosen mukaan ”on ollut kautta koko kansan historian elämän ja kuoleman kysymys”, eli kuivuuteen. Tervonen toteaa, että Israelia, joka on itsenäisyytensä aikana muuttanut arot kukoistaviksi keitaiksi, ”uhkaa hätätila, mikäli maassa ei sada pian vettä”.²⁸⁵ Persianlahden sota itsessään tuotti Olavi Katon raportin mukaan Israelin siviileille ahdistusta pelättyjen kaasuhyökkäysten pelon vuoksi.²⁸⁶

²⁷⁹ RV 15.11.1973, 4, A. J., Neljäs sota.

²⁸⁰ RV 24.6.1982, 5, Aarne Jantunen, *Israelin tarkoitus on tuhota PLO*.

²⁸¹ RV 24.6.1982, 5, AJ, *Kallis lasku terrorismin hävittämisestä*.

²⁸² RV 1311.1983, 5, Aarne Jantunen, *Libanonin sodan tilinpäätös*.

²⁸³ RV 18.11.1982, 5, Irja Tirri, *Kahdeksan luovutetun muistolle*.

²⁸⁴ RV 17.2.1983, 7, A-M. J., *”Ensi vuonna Jerusalemissa”*.

²⁸⁵ RV 3.1.1991, 2, Hannu Tervonen, *Kuivuus uusi uhka Israelille*.

²⁸⁶ RV 24.1.1991, 3, Olavi Katto, *Kriisi yhdistää kaasunaamareille suojautuvia israelilaisia*.

Olavi Katon toisessa raportissa kerrotaan, miten kaasuhyökkäysten uhkaan liittyvä kaikkien kansalaisten suojautuminen kaasunaamareilla huolestuttaa jerusalemlaisen sairaalan johtavaa psykologia. Hän kantaa huolta erityisesti ”keskityslaireiltä selvinneiden henkisestä suoriutumisesta raskaista muistoistaan”. Kokemuksena psykologi pitää Persianlahden sotaa juutalaisille ”historian taustaa vasten melko traagisena”, eikä hän ”olisi koskaan suonut, että joudumme tällaista vielä kokemaan nykyisen sivilisaation aikakaudella”.²⁸⁷

Ristin Voiton Persianlahden sodan aikainen päätoimittaja Valtter Luoto nostaa esiin Israelin kansan kärsimyksen sijasta sodan yleisen kauheuden ja kärsimystä tuottavan luonteen. Hän toteaa, että ”kristityn kannalta jokainen sota on onnettomuus” ja että ”tiedot kymmenistä tuhansista sodan uhreista järkyttävät. Inhimillisten kärsimysten määrä on suunnaton”.²⁸⁸ Tämä on osa Libanonin sodan aikaisessa Israel-keskustelussa voimistunutta päätoimittajatason linjausta siitä, että kaikki sodat, myös Israelin sodat, ovat uhka yleiselle rauhalle ja kristityistä ei-toivottavia.

Nykyinen Israel on Ristin Voiton Israel-keskustelussa kaikkina vuosikymmeninä myötätuntoamme kaipaava niin menneisyydessään kärsinyt kuin nykyisin kärsivä kansa. Tässä toteutuu Ristin Voiton luoman teologisen kuvan – Israel, kärsivä Herran palvelija – osuus ”kärsivä”, johon voi liittää myös Jesajan kirjan luvun 53 eri jakeiden kuvauksia seuraavasti:

Mutta Herra näki hyväksi runnella häntä, lyödä hänet sairaudella. (jae 10)

Hän oli ylenkatsottu, ihmisten hylkäämä, kipujen mies ja sairauden tuttava, jota näkemästä kaikki kasvonsa peittivät, halveksittu, jota emme minäkään pitäneet. (jae 3)

Häntä piinattiin, ja hän alistui siihen eikä suutansa avannut; niinkuin karitsa, joka teuraaksi viedään, niinkuin lammas, joka on ääneti keritsijänsä edessä, niin ei hän suutansa avannut. (jae 7)

Ahdistettuna ja tuomittuna hänet otettiin pois, mutta kuka hänen polvikunnastaan sitä ajatteli? Sillä hänet temmattiin pois elävien maasta; minun kansani rikkomuksen tähden kohtasi rangaistus häntä. (jae 8)²⁸⁹

Israel on kärsinyt suunnattomasti, kuten Jeesus kärsi maanpäällisen toimintakautensa viimeisen pääsiäisen tapahtumien aikana ja ristillä. Israelin toimet ovat tulleet väärin ymmärretyksi, kuten Jeesuksen tehtävä aikanaan maan päällä. Ristin Voiton Israel-keskustelussa ei kuitenkaan kuulu samanlaista

²⁸⁷ RV 14.2.1991, 8, 13, Olavi Katto, *Siviilipuolustuksen puhelimet soivat öin ja päivin*.

²⁸⁸ RV 7.3.1991, 2, Valtter Luoto, *Taistelut ovat tauonneet*.

²⁸⁹ Raamattu

pyyntöä vainoajille ja väärin ymmärtäville, jonka Kristus ristillä esitti: ”Isä, anna heille anteeksi, sille he eivät tiedä, mitä he tekevät.”

5.2. Herran palvelija Israel

Teologisen kuvan osuus Israelista ”Herran” omana palvelijana liittyy jo aiemmin tutkimuksessa esiin tulleeseen teemaan Israelista Jumalan, ”Herran” omaisuuskansana. Omaisuuskansa ilmeni aiemmassa analyysissä usein termin ”omaisuuskansa” käyttämisenä, kuten seuraavat esimerkit havainnollistavat: ”Meidän tulee rakastaa tätä Herran omaisuuskansaa”²⁹⁰ tai ”myötätuntomme onkin Jumalan omaisuuskansan puolella”²⁹¹. Israeliin viitattiin myös Herran omana teksteissä niin, ettei käytetty suoraan termiä ”omaisuuskansa”, vaan puhumalla Israelista tavoin, kuten ”uskomme, että Herra itse on varjeleva kansaansa”²⁹² tai ”Jumala on antanut mitä voimakkaimmat ja selvimmät lupaukset kansalleen lupausten maasta”²⁹³. Eräs selkeimmin muotoiltuja ajatuksia siitä, että Israel on Herran, löytyy myös Libanonin sodan aikaisesta Israel-keskustelusta: Israel on Herran oma ja Herra Israelin oma²⁹⁴. Ajatuksen Israelista Herran omana palvelijana voi havaita Jesajan kirjan 53. luvun jakeesta 11, jossa ”hänestä” puhutaan ”minun vanhurskaana palvelijana”.

Israelin teologisen kuvan ”palvelija”-osuus puolestaan liittyy siihen, miten Israelin nähdään toteuttavan maailmassa Jumalan suunnitelmia ja toimivan ikään kuin Hänen oikeana kätenään lopun aikojen tapahtumien eteenpäin viemisessä. Tämä näkyi esimerkiksi Helluntaiherätyksen Israel-toimikunnan julkilausumassa vuodelta 1982, jossa todettiin Israelin paluun luvattuun maahan olevan sekä profetioiden täyttymys että Jumalan tahdon mukaista, joten Israelin valtion kyseenalaistaminen on sama kuin kyseenalaistaisi Jumalan tahdon.²⁹⁵ Jumala ei ole peruuttanut suunnitelmiaan Israelin kohdalta, vaan kaikki on osa eskatologisten tapahtumien kulkua loppua kohden. Jumala varjelee Israelia kansana tulevaa messiaanista pelastusta varten²⁹⁶. Tämän ajatuksen voi nähdä myös Jesajan 53. luvun jakeessa kaksitoista, jossa Herra antaa palvelijalleen paikan suurten joukosta, ja tämä saa jakaa saalista mahtavien kanssa. Israelin toteuttaman sionismin nähdään myös olevan osa tässä hetkessä toteutuvaa Herran

²⁹⁰ RV 3.6.1982, 16, RG, *Israel tarvitsee rakkauttamme*.

²⁹¹ RV 25.10.1973, Eino O. Ahonen, Israel jälleen polttopisteessä.

²⁹² RV 15.11.1973, 5, Kaarlo ja Maire Syväntö, Israelin raamattutyön ystäville.

²⁹³ RV 29.6.1967, 3, Erling Stöm, *Jerusalem – Onko profetioiden täyttymyksen hetki tullut?*

²⁹⁴ RV 17.2.1983, 7, A-M. J., ”Ensi vuonna Jerusalemissa”.

²⁹⁵ RV 9.9.1982, 16, Helluntaiherätyksen Israel-toimikunta, *Julkilausuma*.

²⁹⁶ RV 25.11.1982, 6, Kaarlo ja Maire Syväntö, *Myrskyinen vuosi päätymässä*.

suunnitelmaa. Israelin kautta toteutuvan Jumalan tahdon vastustaminen on sama asia kuin liittyisi Jumalaa vastustavaan antikristilliseen ja demoniseen rintamaan²⁹⁷.

Israelin arvostelu ja sen toimien oikeutusten pohtiminen nähdään Ristin Voiton Israel-keskustelussa siis yksilötasolta kansalliselle tasolle Jumalan suunnitelmien ja tahdon toteuttajan, palvelijan, vastustamisena. Jesajan kirjan luvussa 53 on samansuuntaisia ajatuksia, joiden tulkitaan puhuvan joko Israelista tai Kristuksesta. Siinä mainitaan Herran tahdon toteutuminen palvelijansa kautta, siellä Herra puhuu ikään kuin puhuu omasta palvelijastaan ja lupaa tälle tulevaisuudessa osan suurten joukossa.

5.3. Kristus-hahmoinen Israel

Ristin Voiton Israel-keskustelusta voi havaita myös samankaltaisuutta Uuden testamentin ja kristillisen teologian Kristus-hahmon kanssa. Israelin ja Kristuksen samankaltaisuuksista merkittävin on niihin suhtautumisen ja asennoitumisen samankaltaiset seuraukset. Kristuksen arvostelu, Hänen toimiensa tuomitseminen ja hylkääminen vaikuttaa kristillinen teologian mukaisesti kohtaloomme samalla tavoin kuin Israelin arvostelu, sen toimien tuomitseminen ja Israel-ystävyyden hylkääminen: se on rinnastettavissa Kristuksen pelastustyön torjumiseen. Israelin hylkäämiseen liittyvä yksilöiden kohtalo on samanlainen kuin Kristuksen torjuvilla, he eivät pelastu tuomiolta viimeisellä tuomiolla. Myös Israelia arvostelevat kansat torjuvat pelastuksen ja ovat viimeisellä tuomiolla yksilöiden kanssa samalla viivalla Kristuksen ”vähimpiin veljiin” välinpitämättömästi ja laiminlyöden suhtautuvien kanssa. Israelin kansa toimii ”vedenjakajana” siunausten ja kirousten kohdistumisen suhteen. Niitä, jotka ”mukautuvat yleisen mielipiteen virrassa vastustamaan Siionin asiaa, odottaa vain tuomio”²⁹⁸. Tämä on merkittävä asia, sillä tekstin lukija voi tulkita ajatuksen liittyvän pelastuskysymykseen eli laajemmin käsitykseen siitä, miten ja millä ehdoin yksilöihminen pelastuu.

Kristillisen teologian Kristus-hahmon ja Ristin Voiton Israel-keskustelun nykyisen Israelin samankaltaisuudesta kertoo myös se, että samoin kuin Kristus, niin myös nyky-Israel löytyy Vanhan testamentin teksteistä, varsinkin jos niitä tulkitaan ennustuksina ja profeetallisina teksteinä. Samankaltaisesti saatana kiusaa, vihaa ja vainoaa Israelia kuten aikanaan Jeesusta; se myös hyödyntää

²⁹⁷ RV 20.1.1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

²⁹⁸ RV 20.1. 1983, 4, Veikko Pekki, *Israelin pelastus ja kansojen tuomio*.

maallisia toimijoita, kuten valtioita ja yhteisöjä vihansa välikappaleina, kuten aikanaan esimerkiksi uskonnollisia yhteisöjä ja Roomaa.

Nykyisen Israelin syntymän tulkitaan Ristin Voiton Israel-keskustelussa olevan samalla tavalla yliluonnollista alkuperää kuin kristillisessä teologiassa Jeesuksen. Nyky-Israel on näin myös jumalallinen ihme, jossa Jumalan ihmiskuntaa ja sen tulevaisuutta koskevat ikuiset suunnitelmat toteutuvat, kuten ne toteutuivat ja toteutuvat Kristuksen kautta. Israel kulkeekin Ristin Voiton Israel-keskustelussa vääjäämättömästi kohti tulevaa kohtaloaan Jumalan suunnitelmissa ja johdatuksessa, kuten Jeesus Uudessa testamentissa. Israelin vihollisten, kuten palestiinalaisten puolelle asettuminen, nähdään tätä vasten Jumalan tahdon vastustamisena²⁹⁹. Tämäkin on vakava asia, sillä Jumalan tahdon vastustaminen liittyy kapinallisuuteen Jumalaa kohtaan, josta seuraa tuomio.

Israel nähdään myös Ristin Voitossa omiensa hylkäämänä, kuten Jeesus aikanaan niin opetuslastensa kuin oman kansansa torjumana. Ristin Voitossa ”omien” roolin saavat kristityt, jotka hämmentyvät Israelin toimista ja luopuvat Israelin tukemisesta, uskomasta sen rooliin Jumalan suunnitelmien ja tahdon toteuttajana.³⁰⁰ Israeliin uskoo kuitenkin samalla tavoin kuin Kristukseen aikanaan uskollinen jäännös, joka pelastuu ja saa osakseen tuomion sijasta siunauksen.

Israelin itsenäistymisen, juutalaisten paluun maahansa, samoin kuin valloitusten nähdään myös todistavan siitä, että Jumalan Sana ja Raamattu ovat totta, kuten Kristuksen syntymä ja toimiminen maan päällä. Israelille on myös Ristin Voiton ja helluntailaisen eskatologian mukaan varattu lopun aikana rooli viedä Kristuksen ja Hänen opetuslastensa aloittama maailman evankeliointi loppuun. Tulevassa Jumalan valtakunnassa Israelille on Ristin Voitonkin edustaman helluntailaisen eskatologian mukaan varattu erityisasema kaikkien kansojen hallitsijana, kuten Kristukselle, joka istuu erityisellä paikalla hallitsijana Jumalan oikealla puolella.

Ristin Voiton Israel-keskusteluissa valtion sotilaallisten konfliktien aikoina havaitaan siis Jesajan kärsivään Herran palvelijaan rinnastettavaa tulkintaa Israelista joko Vanhan testamentin ja nykyisenä Israelina tai profeetallisena Kristus-hahmon kuvauksena. Tämän lisäksi Ristin Voiton Israel-keskustelusta voi tunnistaa monia samankaltaisuuksia Uuden testamentin ja kristillisen teologian Kristus-hahmoon.

²⁹⁹ RV 9.9.1982 *Julkilausuma*.

³⁰⁰ RV 26.8. 1982, 7, Arne Jantunen, *Israel kansojen tuomittavana*.

6. Pohdinta ja johtopäätökset

Timo R. Stewart löysi tutkimuksessaan kolme syytä suomalaisten erityiseen ja poikkeavan suureen kiinnostukseen Palestiinan aluetta, Israelia, juutalaisia ja Raamatun profetioita kohtaan. Ensimmäinen näistä oli pappien ja teologien Palestiinan alueelle suuntautuneet matkat ja niihin liittyvät matkakertomukset. Matkalaiset ja heidän kertomuksensa näkyvät myös Ristin Voiton konfliktien aikaisessa Israel-keskustelussa aina Libanonin sotaan asti. Toinen tekijä Stewartin mukaan oli lähetystyö, jonka välityksellä Suomeen syntyi pieni, mutta vaikutusvaltainen Palestiinan asiantuntijoiden joukko. Ristin Voitossa lähetystyöntekijät, käytännössä Syväntöjen perheen eri jäsenet, ovat usein lainattu ja merkittävä Israel-tiedon lähde konfliktien aikana Libanonin sotaan asti. Kolmas syy suomalaiseen Israel-kiinnostukseen oli Stewartin mukaan 1900-luvun alun jälkeen yleistynyt profetioita koskeva kirjoittelu, jossa yhdistettiin tapahtumat Israelissa ja Palestiinan alueella Raamatun ennustusten toteutumiseen. Tämäkin tekijä näkyy myös Ristin Voitossa konfliktien aikaisessa kirjoittelussa selvästi aina 1980-luvulle.

Ristin Voiton Israel-keskustelu konfliktien aikana on raamatullista. Se ilmenee sekä esitettyjen ajatusten että tapahtumien tulkintojen perustelemisena Raamatulla ja sen jaksoilla. Tämä tutkimuksen tulos ei ristiriidassa sen kanssa, mistä Ristin Voiton taustayhteisö helluntailiike on tunnettu: raamattukeskeisyydestään. Suurin osa Israel-keskusteluun liittyvistä teksteistä on Vanhasta testamentista, josta mainitaan tai lainataan sanasta sanaan usein vähintään yksi raamatunpaikka, mutta useimmiten monia. Lyhyesti sanottuna Raamatulla perustellaan lähes kaikki, mistä kirjoittajat 1960-, 1970- ja 1980-luvuilla konfliktien aikana Israeliin liittyen puhuvat. Raamatunpaikkojen käyttö kuitenkin muuttuu eri vuosikymmenten sotilaallisten konfliktien kohdalla. Kuuden päivän sodan aikana Raamattua siteerataan sanasta sanaan, myöhemmin Raamatun käyttö jää enemmän tekstiä tukevaksi raamatunjakeiden merkitsemiseksi. 1990-luvulle tultaessa Raamatun jakeiden käyttö sotilaallisen konfliktin yhteydessä on lähes olematonta ja liittyy enemmän maailman kuin Israelin tilanteeseen yleisen sodanvastaisuuden ja rauhanliikkeen kautta.

RV-lehden Israel-keskustelussa konfliktien aikana nykyinen Israel asemoidaan erityisesti Jumalan omaisuuskansaksi. Omaisuuskansa-ajatukseen liittyvät myös tulkinnat siitä, että nykyinen Israel on Jumalan suunnitelmien mukaisesti uudestisyntynyt Vanhan testamentin Israel ja siten myös arvostelun

ulkopuolella. Israelin tapahtumat tulkitaan täyttymykseksi erityisesti Vanhan testamentin profeetallisille teksteille, ja ne liitetään näiden tulkintojen kautta helluntaiherätykselle tyypillisiin eskatologisiin tulkinta-ajatuksiin. Israel asemoidaan Jumalan lupausten ihmeenä ja tekona sekä lupausten että suunnitelmien kohteena. Se on myös sekä demonisten voimien että viholliskansojen vihan kohde, kristittyjen rakkauden kohde, välittäjäkansa, kärsivä kansa, Jumalan puolella ja luopumuksen tilassa. 1990-luvun konfliktin yhteydessä se mainitaan aiempiin konflikteihin nähden poikkeuksellisesti myös miehittäjävaltiona. Tekstien diskurssin analyysi vahvistaa helluntailiikkeelle ominaisen lopun aikojen läheisyyden ja dispensationalistisen tulkinnan Ristin Voiton kirjoittajien ajattelussa.

Israelin valtio asemoituu myös alkuperältään yliluonnolliseksi ihmeeksi, joten sen tulevaisuutta ei voi arvioida inhimillisillä, poliittisilla arviointiperusteilla, vaan jumalallisen suunnitelman pohjalta, joka koskee Israelia ja sen tulevaisuutta lopun ajassa. Jumalan suunnitelmien osana Israelin nykyinen valtio joutuu Ristin Voiton Israel-keskustelussa hengellisen taistelun ja vihan kohteeksi, josta seuraa myös maallisen taistelun ja vihan kohteeksi joutuminen.

Ristin Voiton Israel-keskustelussa konfliktien aikana teemaksi nousee se, mitä seurauksia erilaisilla asennoitumisilla Israeliin on. Kuuden päivän sodan aikana asenteesta Israelia kohtaan annettiin kuva, jossa oli enemmän mahdollisuuksia siunauksista ja menestyksestä kuin uhkia tuomioista ja kirouksista. Libanonin sodan aikana asenteesta Israelia kohtaan muodostui mahdollisuuksien sijasta uhka, joka tarjosi lukijoille tuomiota ja varjosti heidän kohtalooaan. Israelin poliittinen arvostelu liitettiin Libanonin sodan aikana hengelliseksi Jumalan tahdon vastaiseksi toiminnaksi, mistä seurauksena on Jumalan kirous ja tuomio. Teemaan liittyen RV myös ohjasi kristittyjä oikeaan asenteeseen ja osallistumaan taisteluun Israelista oikealla tavalla. Israelin puolella pysyttiin pidättäytymällä Israelin poliittisten tai sotilaallisten toimien arvostelusta tai tuomitsemisesta, mutta myös siunaamalla Israelia ja rukoilemalla sen puolesta. RV-lehden kirjoittajat myös jaottelivat kristittyjä sen perusteella, miten nämä suhtautuivat Israeliin.

Ristin Voiton Israel-diskurssin kokoa yhteen teologinen kuva, joka Israelista konfliktien ajalta välittyy: RV-lehtien Israel on kärsivä Herran palvelija. Ristin Voiton teologinen kuva pitää sisällään sen, että nykyinen Israel on asemastaan Jumalan omaisuuskansana kärsivä ja valtio, joka tänä päivänä

toteuttaa Jumalan suunnitelmia maailman historian suhteen. Ristin Voiton Israel-keskusteluun liittyy teologisen kuvan lisäksi vahvasti ajatus siitä, että kristityn tulee rakastaa, puolustaa ja siunata Israelia sen toimista riippumatta kun taas jumalaton maailma ja antikristilliset voimat vihaavat sitä. Israelin arvostelu ja sen vihollisten puolustelu on Jumalan tahtoa vastaan asettumista, josta RV-lehden Israel-keskustelussa seuraa kirous ja Jumalan tuomio niin yksilöille kuin kansakunnille.

Kirjoituksissa tapahtunut muutos näkyy erityisesti pääkirjoituksissa. Päätoimittajat tai pääkirjoitusten kirjoittajat ottivat 1960- ja 1970-luvuilla suoraan kantaa Israelin tilanteeseen ollen enimmäkseen sen puolella ja perustellen kantaansa suorilla viittauksilla Raamatun jakeisiin tai jaksoihin. 1980- ja 1990-luvulla pääkirjoitusten sisältö muuttui siten, että sekä Libanonin että Persianlahden sodan aikainen päätoimittaja Valtter Luoto tai pääkirjoitusten kirjoittajat eivät ottaneet enää kantaa Lähi-idän tilanteeseen vain Israelin näkökulmasta, vaan liittivät alueen konfliktit osaksi muita maailmalla esiintyviä konflikteja sekä kristittyjen yleiseen toiveeseen rauhasta ja väkivallattomuudesta.

Mielenkiintoni herättää se, että Libanonin sodan aikaisessa Ristin Voiton Israel-keskustelussa alkaa näkyä merkkejä Israel-rakkauden politisoitumisesta. Tätä kehitystä, samoin kuin sen mahdollista vaikutusta Ristin Voiton Israel-keskustelun muutokseen 1990-luvulla tultaessa, olisi mielenkiintoista tutkia lisää.

Israel ja siihen liittyvä keskustelu on merkittävää ja tutkimisen arvoista. Israel liittyy kristinuskon pyhiin kirjoituksiin ja sitä kautta länsimaiseen kulttuuriin. Nykyisen Israelin tilanteet ovat myös olleet itää ja länttä jakaneen suurvaltapolitiikan keskipisteessä vuosikymmenien ajan. RV-lehdessä keskeinen tulkinta- ja lähestymistapa Israelin ja sen ympärille kietoutuneen maailman tilanteesta on nähdä asiat historian ja raamatullisten profetioiden näkökulmasta. Tutkimuksen päättävä lause on suora lainaus vuoden 1967 Ristin Voiton kirjoituksesta, jossa George E. Harpur käsittelee nykyistä Israelin valtiota historian ja raamatullisten profetioiden näkökulmasta. Lause kuvaa hyvin Ristin Voiton Israel-keskustelua tarkasteltavien vuosikymmenten varrella: ”On selvää, että Jumala on johdattanut tällaista kansaa.”³⁰¹

³⁰¹ RV 22.6.1967, 4, George E. Harpur, Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa.

Liitteet

Liite 1

Helluntaiherätyksen Israel-toimikunnan julkilausuma 9.9.1982

Israelin turvauduttua oman siviiliväestönsä suojelemiseksi sotaan PLO:n terroristeja vastaan on syvästi valitettavaa, että myös Libanonin siviiliväestö ja erityisesti palestiinalaispakolaiset ovat joutuneet kärsimään sotatoimista.

Maailman tiedotusvälineissä on asiaa lisäksi paisuteltu PLO:n propagandakoneiston myötävaikutuksella, samalla kun Israelin toimittama uutisaineisto on jätetty lähes kokonaan huomioon ottamatta.

Tällä tavoin maailman yleinen mielipide on manipuloitu voimakkaasti Israelin vastaiseksi. Israel tuomitaan poliittisin, moraalisiin ja uskonnollisiin perustein. Julkisessa keskustelussa on myös esitetty kirkkohistoriasta tuttuja antisemiittisiä väittämiä, kuten juutalaisista ”Jeesuksen tappajina” ja sen vuoksi ”Jumalan lopullisesti hylkääminä” sekä kirkosta ”hengellisenä Israelina”, johon ei saa sekoittaa ”lihallista Israelia”. Monista lausumista kuvastuu viha ei ainoastaan juutalaisia, vaan myös Raamattuun uskovia kristittyjä vastaan.

Kirkkojen maailmanneuvosto ja katolinen kirkko, välittämättä jäsenistössään olevien vilpittömien Israelin ystävien mielipiteistä, ovat varauksetta yhtyneet sekularistisiin Israelin tuomitsijoihin.

Samalla kirkon korkeimmat johtajat ovat paheksuneet uskovien kristittyjen suhtautumista Raamatun ennustuksiin ja kehoitusta Israelin siunaamiseen. Heidän käsityksensä mukaan Jumalalla ei ole mitään osuutta Libanonin tapahtumissa, mutta kristillinen rakkaus vaatii kristityksi itseään kutsuvia asettumaan aina heikomman puolelle.

Raamattu opettaa kuitenkin toisin. Kaikissa olosuhteissa Jumala säätää sekä kansojen että yksilöiden kohtaloita. Israelin osalta paluu Luvattuun Maahan ja siellä rauhassa asuminen (Hes. 28:24 – 26) on nähtävä sekä profetioiden täyttymyksenä, että Jumalan tahdon mukaisena. Jos me asetumme heikompien puolelle silloinkin, kun nämä vastustavat Raamatussa ilmoitettua Jumalan tahtoa, syyllistymme itsekkin Hänen tahtonsa vastustamiseen.

Antisemitismi on perusluonteeltaan taistelua Jumalaa vastaan. Se on tunneperäinen asenne, johon oikealla tiedolla voidaan vain vähän vaikuttaa. Meidän tulee perustaa suhteemme Israeliin yksinomaan Raamatun ilmoitukseen ja varoa, ettei antisemitismin henki saa meitäkin valtaansa. Näin teemme, kun

rukoilemme Israelin puolesta ja toivotamme rauhaa Jerusalemitille (Ps. 122:6 – 9)
ja koko Lähi-itään. Silloin me myös valmistamme tietä Israelin Messiaalle,
Herralle Jeesukselle, kun Hän saapuu tuomaan maan päälle rauhan.

Liite 2

Jesajan kirja luku 53

1 Kuka uskoo meidän saarnamme, kenelle Herran käsivarsi ilmoitetaan? 2 Hän kasvoi Herran edessä niinkuin vesa, niinkuin juuri kuivasta maasta. Ei ollut hänellä vartta eikä kauneutta; me näimme hänet, mutta ei ollut hänellä muotoa, johon me olisimme mielistyneet.

3 Hän oli ylenkatsottu, ihmisten hylkäämä, kipujen mies ja sairauden tuttava, jota näkemästä kaikki kasvonsa peittivät, halveksittu, jota emme minäkään pitäneet. 4 Mutta totisesti, meidän sairautemme hän kantoi, meidän kipumme hän sälytti päällensä. Me pidimme häntä rangaistuna, Jumalan lyömänä ja vaivaamana, 5 mutta hän on haavoitettu meidän rikkomustemme tähden, runneltu meidän pahain tekojemme tähden. Rangaistus oli hänen päällensä, että meillä rauha olisi, ja hänen haavainsa kautta me olemme paratut.

6 Me vaelsimme kaikki eksyksissä niinkuin lampaat, kukin meistä poikkesi omalle tielleen. Mutta Herra heitti hänen päällensä kaikkien meidän syntivelkamme. 7 Häntä piinattiin, ja hän alistui siihen eikä suutansa avannut; niinkuin karitsa, joka teuraaksi viedään, niinkuin lammas, joka on ääneti keritsijänsä edessä, niin ei hän suutansa avannut.

8 Ahdistettuna ja tuomittuna hänet otettiin pois, mutta kuka hänen polvikunnastaan sitä ajatteli? Sillä hänet temmattiin pois elävien maasta; minun kansani rikkomuksen tähden kohtasi rangaistus häntä. 9 Hänelle annettiin hauta jumalattomain joukossa; mutta rikkaan tykö hän tuli kuoltuansa, sillä hän ei ollut vääryyttä tehnyt eikä petosta ollut hänen suussansa.

10 Mutta Herra näki hyväksi runnella häntä, lyödä hänet sairaudella. Jos sinä panet hänen sielunsa vikauhriksi, saa hän nähdä jälkeläisiä ja elää kauan, ja Herran tahto toteutuu hänen kauttansa. 11 Sielunsa vaivan tähden hän saa nähdä sen ja tulee ravituksi. Tuntemuksensa kautta hän, minun vanhurskas palvelijani, vanhurskauttaa monet, sälyttäen päällensä heidän pahat tekonsa.

12 Sentähden minä jaan hänelle osan suurten joukossa, ja väkevien kanssa hän saalista jakaa; sillä hän antoi sielunsa alttiiksi kuolemaan, ja hänet luettiin pahantekijäin joukkoon, hän kantoi monien synnit, ja hän rukoili pahantekijäin puolesta.³⁰²

³⁰² Raamattu.

Liite 3

Ristin Voitto -lehden Israel-keskustelun diskurssianalyysissä tarkastellut kirjoitukset.

	Pvm/laji	Otsikko	Kirjoittaja	Sivut
1	8.6.1967 pääkirjoitus	Rukoustaisteluun Israelin puolesta	Aarne Jantunen	3, 16
2	15.6.1967 pääkirjoitus	Mitä tapahtuu Israelille?	Unto Kunnas	3
3	22.6.1967 opetus	Israelin kohtalo historiassa ja profetioissa	George E. Harpur	4, 5, 6, 7, 12, 13
4	22.6.1967 uutiskirje	Kirje Israelista	Olavi Syväntö perh.	2
5	29.6.1967 pääkirjoitus	Jerusalem: Onko profetioiden täyttymyksen hetki tullut?	Erling Ström	3
6	6.7.1967 opetus	”Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat”	Kaarlo Syväntö	6, 7, 16.
7	20.7.1967 uutinen	Jännittäviä hetkiä sota-ajan Kairossa	(Terho Jaatinen)	6, 7

Taulukko 1. Kuuden päivän sotaan liittyvä Israel-keskustelu Ristin Voitossa.

	Pvm/laji	Otsikko	Kirjoittaja	Sivut
1	25.10.1973 pääkirjoitus	Israel jälleen polttopisteessä	Eino O. Ahonen	3
2	25.10.1973 uutinen	Syväntöjen läksiäisjuhlat Lempäälässä		12
3	1.11.1973 uutinen	Juutalainen profeetta ennusti sodan	Dagen-lehti	13
4	8.11.1973 uutinen	Israel tänään	Uusitie-lehti	11, 14
5	15.11.1973 opetus	Neljäs sota	A.J.	4
6	15.11.1973 uutiskirje	Israelin raamattutyön ystäville	Kaarlo ja Maire Syväntö	5
7	22.11.1973 uutinen	Päivä jolloin sota syttyi	Korsets Budskap -lehti	4-5

Taulukko 2. Yom Kippur -sotaan liittyvä Israel-keskustelu RV:ssa.

	Pvm/laji	Otsikko	Kirjoittaja	Sivut
1	3.6.1982 uutinen	Israel luovutti Siinain	Aarne Jantunen	5
2	3.6.1982 uutinen	Israel tarvitsee rakkauttamme	RG	16
3	24.6.1982 uutinen	Miksi Israel hyökkäsi? Israelin tarkoitus on tuhota PLO	Aarne Jantunen	Kansi, 5
4	24.6.1982 uutinen	Kallis lasku terrorismin hävittämisestä	Aarne Jantunen	5
5	24.6.1982 pääkirjoitus	Mukaan oikeaan rauhanliikkeeseen	Valtter Luoto	3
6	5.8.1982 opetus	Mikä on Israelin suurin tarve?	A-M. J.	5
7	12.8.1982 uutinen	Rakastamme Israelia Messiaan tähden: 1500 Israelin ystävää koolla Tampereella	Irja Tirri ja L. Leppäkumpu	10
8	19.8.1982 uutinen	Pyyntö Suomen hallitukselle: Ottakaa huomioon libanonilaisten mielipide	Irja Tirri	11
9	26.8.1982 opetus	Israel kansojen tuomittavana	Aarne Jantunen	7
10	9.9.1982 uutinen	Tampereella esillä suhde Israeliin: Yksipuolisen tiedotuksen keskeltä vaikea löytää totuutta tapahtumista		16
11	9.9.1982	Julkilausuma	Helluntaiherätyksen Israel-toimikunta	16
12	7.10.1982 opetus	Israelin vartijat, valvokaa!	A-M. J	5
13	7.10.1982 uutinen	Israel-ystävyystoimikunta tuomitsee Beirutin veriteot	A. J.	5
14	7.10.1982	Rukousveto	A.J.	5
15	7.10.1982 uutinen	Rauhan asialla: Me yhtye ja rauhanturvaajat Lähi-idässä		6, 7
16	4.11.1982 opetus	Jumala ei ole peruuttanut lupauksiaan Israelille	Olavi Syväntö	5
17	18.11.1982 opetus	Jerusalem – ennalta määrätty paikka kiitosta varten	A-M. J.	5
18	18.11.1982 opetus	Kahdeksan luovutetun muistolle	Irja Tirri	5
19	25.11.1982 uutiskirje	Syvännöt Israelista: Myrskyinen vuosi päätymässä	Kaarlo ja Maire Syväntö	6
20	13.1.1983 opetus	Libanonin sodan	Aarne Jantunen	5

		tilinpäätös		
21	20.1.1983 opetus	Israelin kansojen pelastus ja kansojen tuomio	Veikko Pekki	4
22	17.2.1983 opetus	”Ensi vuonna Jerusalemissa”	A-M. J.	7

Taulukko 3. Libanonin sotaan liittyvä Israel-keskustelu RV:ssa.

	Pvm/laji	Otsikko	Kirjoittaja	Sivut
1	3.1.1991 / uutinen	Kuivuus uusi uhka Israelille	Hannu Tervonen	2
2	3.1.1991 / opetus	Mistä on kysymys Persianlahdella?	Aarne Jantunen	8-9
3	3.1.1991 / uutinen	Antisemitismi uhka neuvostojohdolle	Olavi Katto	9
4	3.1.1991 / uutinen	Israelin kadonneet sukukunnat valmistautuvat Exodukseen	Olavi Katto	10
5	10.1.1991 / uutinen	Kivenheitäjät puhuivat kielillä	Olavi Katto	9
6	24.1.1991 / uutinen	Kriisi yhdistää kaasunaamareilla suojautuvia israelilaisia	Olavi Katto	Kansi, 3
7	24.1.1991 / pääkirjoitus	Sota on syttynyt!	Valtter Luoto	2
8	14.2.1991 / uutinen	Siviilipuolustuksen puhelimet soivat öin ja päivin	Olavi Katto	8-9
9	7.3.1991 / pääkirjoitus	Taistelut ovat tauonneet	Valtter Luoto	2
10	14.3.1991 / pääkirjoitus	Maailma sai jatkoajan	Arto Hämäläinen	2

Taulukko 4. Persianlahden sotaan liittyvä Israel-keskustelu RV:ssa.

Lähde- ja kirjallisuusluettelo

Lähteet ja apuneuvot

Digi-RV 2004 Ristin Voitto -lehden digitalisoidut vuosikerrat 1960-, 1970-, 1980- ja 1990-luvuilta. Keuruu: Aikamedia Oy.

Kirjallisuus

Ahonen, Lauri K.

1994 Suomen helluntaiherätyksen historia. Hämeenlinna: Päivä Oy.

Dayton, Donald W.

1987 Theological Root of Pentecostalism. Grand Rapids, Michigan: Francis Asbury Press.

Eskola, J. & Suoranta, J.

2005 Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 7. painos. Tampere: Vastapaino.

Fairclough, Norman

2001 Language and Power. 2. Painos. Harlow: Longman.

Foucault, Michel

1980 Two Lectures. Teoksessa Gordon, Colin (toim.): Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings. New York: Pantheon Books.

2000 Power. Essential Works of Michel Foucault. Toimittanut Faubion, James D. New York: The New Press.

2005 Tiedon arkeologia. Tampere: Vastapaino.

Goldingay, John

2005 The Message of Isaiah 40-55. A Literary – Theological Commentary. London: T&T Clark International.

Hall, Stuart

1999 Identiteetti. Tampere: Vastapaino.

Hartikainen, Seppo J.

1998 Ristin Voitto –kustannusliikkeen kustannuspolitiikka helluntaiherätyksen hengellisen elämän kuvaajana vuosina 1911-1994. Teologinen tiedekunta. Käytännöllinen teologia. Pro Gradu -tutkielma. Helsingin Yliopisto.

Hägglund, Fredrik

2008 Isaiah 53 in the Light of Homecoming after Exile. Forschungen zum Alten Testament 2. Reihe 31. Tübingen: Mohr Siebeck.

Häkkinen, Kaisa

1996 Kielitieteen perusteet. Tietolipas 133. painos. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Johnstone, Barbara

2008 Discourse Analysis. Second Edition. MA, USA: Blackwell Publishing.

- Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Esko
1993 Diskurssianalyysin aakkoset. Tampere: Vastapaino.
- Juusola, Hannu
2005 Israelin historia. Helsinki: Gaudeamus.
- Karlsson, Fred
2006 Yleinen kielitiede. Helsinki: Yliopistopaino.
- Kanervikkoaho, Maria-Katariina
2010 Israel-Palestiina Ristin Voitto –lehden kirjoituksissa 1947-1999. Yhteiskunta- ja aluetieteiden tiedekunta. Historian aineryhmä. Suomen historian pro gradu –tutkielma. Itä-Suomen yliopisto.
- Krans, Virva
2003 Neuvostoliiton kaatumisen ja kommunismin romahtamisen kuvaus Suomen kirkollisessa lehdistössä. Teologinen tiedekunta. Suomen ja Skandinavian kirkkohistorian pro gradu –työ. Helsingin yliopisto
- Kuosmanen, Juhani
1994 Raamatun opetuksia. Vantaa: Ristin Voitto Ry.
- Kurki, Eija
2005 Näkyvä ja näkymätön. Nainen Suomen helluntailiikkeen kentällä. Jyväskylän tutkimuskeskuksen julkaisu 262. Jyväskylä studies in education, psychology and social research 262. Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House.
- Lehtonen, Ensio
1956 Ajan kello. Pyhiinvaeltajien kuulemaa ja näkemää uudessa Israelissa. Helsinki: Kuva ja Sana.
- Mansfield, Peter
2003 A History of the Middle East. Second Edition. USA: Penguin Books.
- McGrath, Alister E.
2000 Modernin teologian ensyklopedia. Helsinki: Kirjapaja.
- Menzies, William M. & Horton, Stanley M.
1994 Bible Doctrines. A Pentecostal Perspective. Springfield, Missouri: Legion Press.
- Metsämuuronen, Jari
2006 Laadullisen tutkimuksen perusteet. Metodologia 4. Jyväskylä: Gummerus.
- Perelman, Chaim
1996 Retoriikan valtakunta. Tampere: Vastapaino.
- Remes, Liisa
2006 Diskurssianalyysin perusteet. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen käsikirja, toim. Metsämuuronen, Jari. Jyväskylä: Gummerus.

- Ruohomäki, Jouko, Ruohomäki, Samuel ja Sopenen, Tapani (toim.)
2012 Yhteyttä sadan vuoden ajan. Ristin Voitto –lehti 1912-2012. Keuruu: Aikamedia.
- Ruotsila, Markku
2007 Yhdysvaltain kristillinen oikeisto ja Islam: Eskatologia kansainvälisten suhteiden muuttujana. Suomen kirkkohistoriallisen seuran vuosikirja 97. Helsinki: Suomen kirkkohistoriallinen seura.
- Ryrie, Charles C.
2007 Dispensationalism. Revised and Expanded. Chicago: Moody Publishers.
- Sakaranaho, Tuula (toim.)
2001 Retorinen tutkimus uskontotieteessä. Helsinki: Helsingin Yliopisto.
- Shapira, Anita
2012 Israel. A History. Massachusetts, USA: Brandeis University Press.
- Sawyer, M. James
2000 Dispensationalismi. Modernin teologian ensyklopedia. Toim. Alister E. McGrath. Helsinki: Kirjapaja.
- Stewart, Timo R.
2015a Ja sana tuli valtioksi. Suomalaisen kristillisen sionismin aatehistoria. Helsinki: Unigrafia.
- Stewart, Timo R.
2007 Siionin puolesta. Kristillinen sionismi Suomalaisessa kristillisessä liitossa 1970-luvulla. Valtiotieteellinen tiedekunta. Poliittisen historian pro gradu –tutkielma. Helsingin Yliopisto.
- Sulkunen, Pekka & Törrönen, Jukka (toim.)
1997 Semioottisen sosiologian näkökulmia. Helsinki: Gaudeamus.
- Sumiala, Johanna
2010 Median rituaalit: Johdatus media-antropologiaan.
2013 Media and ritual: Death, Community, and Everyday Life. London, New York: Routledge.
- Suojanen, M. K., Suojanen Päivikki (toim.)
1982 Sosiolingvistiikan näkymiä. Helsinki: Gaudeamus.
- Toivonen, Totti
2003 Palestiinan kysymys Suomen kirkollisessa lehdissä 1944-1949. Teologinen tiedekunta. Yleisen kirkkohistorian pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, a.
2002 Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Viitanen, Sirpa
1984 Helluntailainen uskonnollisuus Ristin Voiton valossa. Teologinen tiedekunta. Kirkkososiologian pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto.

Internet-lähteet

ICEJ-kotisivut

International Christian Embassy of Jerusalem –yhdistyksen kotisivut www.icej.fi. Viitattu 20.12.2016.

Raamattu

<http://raamattu.fi/1933,38/Jes.53.html>. Viitattu 28.12.2016.

Uutistamo.fi

Stewart, Timo R. Lähi-idän konflikti saa jumalallisen oikeutuksen kristillisessä sionismissa. <http://www.uutistamo.fi/lahti-idan-konflikti-saa-jumalallisen-oikeutuksen-kristillisessa-sionismissa/>. Viitattu 12.1.2017.